

Tillförlitliga underrättelser

om

Nord-Amerikas Förenta Stater

och bästa sättet att utwandra.

En Illustrerad Handbok

för

Emigranter

af

Carl E. Swalander.

Tillförlitliga underrättel[illegible]

om

Nord-Amerikas Förenta Stater

och bästa sättet att utwandra.

En Illustrerad Handbok

för

Emigranter

af alla klasser

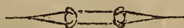
efter de nyaste och säkraste källor samt egna rön

sammanfattad

af

Carl E. Swalander,

Swenska Emigranters Commissionär i Götheborg.

Götheborg,

tryckt hos E. Petersen, 1853.

Innehåll:

Första Afdelningen:

Upplysningar för utwandraren före ankomsten till Amerika.

Andra Afdelningen:

Geografisk Statistisk beskrifning öfwer Förenta Staterne.

Tredje Afdelningen:

Första
Afdelningen.

Innefattande råd och upplysningar för utwandrare, före ankomsten till Amerika.

Första kapitlet.

Om orsakerne till utwandringen från Swerige.

Ehuruwäl icke något politiskt eller religiöst twång kan synas i högre grad rådande innom wårt kära fädernesland, jemförd med andra länder i Europa, har dock politiken någon gång, men oftare religionswurmeri äfwen hos oß wållat utwandringar. Dock torde rätta orsaken till den på sednare åren, isynnerhet bland allmogen, i så hög grad tilltagande utwandringslusten få sökas på annat håll, ehuru mycket som af wissa personer tillgöres för att undanskymma detta håll.

Då landets öfriga samhällsklasser, som, hwad man kallar: lefwa på Bonden, så småningom lyckats ej allenast befästa sina gamla, utan äfwen förskaffa sig nya företrädesrättigheter såsom: löneförhöjningar, en mängd nyinrättade embeten och tjenster, utwidgade fri- och rättigheter för handel, fabriker, handtwerks- och bruksrörelse, &c. &c., så har bonden, ehuru ägande en fjerdedel i representationen wid wåra riksdagar, ej förmått i ersättning för sin efterlåtenhet, betinga sig annan

frihet än att: n. b. mot hög bewillning, få förstöra af sin magra gröda genom bränwinspannan så mycket han kan medhinna på de 6 månaderne af året, samt på de andra 6. supa upp af bränwinet hwad han kan tåla ifall han har något öfwer då Bränningstiden är förbi. — Att han icke till en lönande industri kan uppdrifwa bränwinsbränningen, derföre sörjer de större jordägarnes Ångbrännerisystem.

År från år nedtyngd af ökade skattebördor stundom på det wärsta sätt inkrånglade, war det Bondens (som det tyckes ganska billiga) begäran att få sina skatter: ej förminskade — endast förenklade och till beloppet i penningar bestämda; men äfwen häruti, som i så mycket annat skulle han hånas. — Hwad under då om han är missnöjd med sin tunga lott här hemma, häldst beskrifningarne om fördelarne **der ute** ej kunna utestängas från hans öron ehuru många försök som göres af egennyttans och skuggräddslans apostlar.

Sålunda sågo wi huru en wiß Landshöfding förlidet år utfördade de allra befängdaste proclamationer i form af kungörelser för att hindra utwandringen från sitt län. Och för att Bonden skulle få pass till resan ur fäderneslandet, affordrades honom en mängd betyg, både beswärliga och kostsamma att anskaffa. Genom resor fram och åter, stundom förgäfwes då resan måst förnyas, till Presten, Sockennämndens och Fattigwårdssty=

relsens ledamöter, Kronofogden, Häradsskrifwaren, Länsmannen och Dommaren i orten för att erhålla dessa betyg samt den ofta dryga lösen för desamma, har mången fått påkosta hälften af hwad hans resa härifrån till Newyork skulle kosta.

Lägger man då härtill att herregårdarnes patroner, frugtande, som en följd af utwandringen och derigenom förorsakad folkminskning, ökade arbetslöner, i allmänhet motarbeta densamma och ofta derwid begagna sig af mindre ädla medel, såsom anställandet af rättegångar för bagateller mot dem de weta wilja utflytta, o. s. w., så kan man med kännedom om Swenska Bondens karakter lätt finna, att detta skall werka såsom att gjuta olja i elden eller att påskynda den ström man welat mota.

Andra kapitlet.

Utwandrarens förberedelser i hemmet.

Utwandraren, ehwad stånd eller förmögenhetswilkor han besitter, måste framförallt besinna det planen att göra lycka i Förenta Staterne icke owillkorligen skall gå i fullbordan för alla. Han bör derföre noga betänka sig innan han på fullt all-

war beslutar sig att lemna fäderneslandet, och då han fattat detta beslut, med största sorgfällighet förbereda sig såwäl som de anhöriga han ämnar medtaga på den långa färden.

Förenta Staterne bilda wäl ett rike af oerhörd storlek, som nu, efter förwärfwandet af Texas, Californien, Nya Mexiko med flere landskap, är till sin landtwidd större än hela Europa; och detta stora rike har nu blott omkring 24 millioner innewånare, då Europa har 240 millioner. Der finnes således plats tillräckligt i detta oerhörda gebiet för nybyggare, ty landets frugtbarhet öfwerträffar wida Europas. Dock hafwa Inwandrarne att emotstå swårigheter, faror och umbäranden af flere slag, som, jemte sjukdomar, tillfölje af klimatets olikhet mot wårt, göra att kanske minsta delen ernå den lycka hwarom de hafwa drömt.

Ingen beskrifning deraf läsaren kan hämta underrättelser om werkliga förhållandet är derföre öfwerflödig, med undantag af sådane som skildra saken i de ljusaste färgor, desse böra, om ej förkastas, åtminstone alltid betraktas med misstroende. Författaren will härmed söka framställa saken på den allwarsammaste sidan, att läsaren må så noga om möjligt betänka sig förr än han ilar mot hafskusten att uppsöka ett fartyg, som för alltid skall skilja honom wid fäderneslandet.

Har han ändteligen fast beslutat sig för utflyttningen, bör han bereda sig att i det nya hemmet, så

widt möjligt är, drifwa det yrke han förut skött i sitt gamla fäderneslaud. Skulle ej detta wara honom passande eller förmonligt, bör han eftersinna hwad arbete som dernäst mest roat honom — eller hwaruti han wet sig äga största skickligheten, samt bereda sig att utöfwa detsamma. Såsom bästa regeln derför torde jag få åberopa Irländaren Barny's berättelse med hans egna ord:

"Jag landsteg med hustru och twenne söner i Philadelphia, utan att äga en enda skilling på fickan. En ädelmodig passagerare betalade kostnaden för öfwerresan åt oß just som kaptenen å fartyget höll på att betinga oß som Redemptionister på 3 år. Dermed menas sådane stackars passagerare som ej kunna hjelpa sig öfwer på annat sätt än att pantsätta sin arbetsförmåga efter framkomsten, tills de förskjutne resekostnaderne blifwit aftjenade. Wi kunde derigenom, tack ware Gud, såsom frie arbetare begynna wår werksamhet, om ock till en början endast såsom daglönare, hwad wi i Irland warit. Men jag hade hemma äfwen försökt mig i murareyrket och beslöt att äfwen nu försöka detsamma. Det lyckades och jag erhöll strart högre dagspenning. Min äldste son hade i hemorten brukat biträda min granne smeden, han försökte här likaledes med framgång att utöfwa smedyrket. Den andre sonen, som uti timring funnit nöje, sökte och erhöll genast arbete såsom skeppstimmerman. Min hustru hade såsom

flicka tjenat hos en bagare. Hon önskade få försöka att baka; wi byggde henne en bakugn och inom kort tid hade hon fullt upp med kunder. Wi männer anförtrodde wåra arbetsförtjenster åt wår kloka hustru och moder, samt affade oß dessutom allt spirituöst och allt öfwerflöd, och sedan jag som byggnadsföreståndare uppfört många hus åt andra, kunde jag ändtligen bygga mig ett eget hus, utan att hafwa gjort någon af mina kunder orätt på en en enda skilling."

Många personer som i Amerika wilja utöfwa ett yrke som de ej har praktiserat, duka deremot ofta under af sjukdomar och förtwiflan.

Utwandraren bör i tider söka försälja sin egendom och framförallt ej på kredit, utan snarare söka få med sig ett hundrade riksdaler kontant än twå hundrade uti fordringar, ware sig till och med utaf sina närmaste anhöriga; ty den som skall skrifwa efter sina qwarlemnade penningar, får ofta skrifwa förgäfwes.

Under tiden man håller auktionen på sin egendom, indrifwer fordringar och afslutar andra oafgjorda affärer, bör man efterhöra i närmaste sjöstad, genom korrespondens med någon skeppsredare eller kommissionär, lägenhet till någon af Förenta Staternas större platser, såsom Newyork, Boston, Neworleans, Charleston, m. fl., hwarutaf Newyork och Boston företrädeswis bör sökas.

Från Götheborg, Stockholm och Gefle afgå

hwarje sommar fartyg med emigranter till Norra Amerika. Det ligger dock i sakens natur, att Götheborg är den plats hwarifrån afresan sker med största fördel och beqwämlighet, då hela sommaren nästan hwarje wecka emigrantfartyg derifrån afgå, och såwäl rederier som skeppsbefälen derstädes ega en större erfarenhet i allt hwad som är att iakttaga wid en dylik resa. Utom deß har Götheborg större och flera relationer och penningetransactioner med Förenta Staterna, hwarigenom utwandraren förmånligare får werel på sina medtagna penningar, som ej åtgå till resan, och slutligen är wägen från Götheborg kortast. Också hafwa, utaf de 30 fartyg som med nära 3000 emigranter afgått från Götheborg under loppet af förlidet år, icke ett enda haft någon mißlyckad resa, utan alla kommit lyckligt till sin bestämmelse med sina dyrbara laster.

Man bör wid resan hemifrån ej qwarlemna något af wärde, utan medföra allt som ej är för tungt eller skrymmer mycket, eller af för ringa wärde i förhållande till transportkostnaden.

Dock wärderas i Amerika ingenting högre än en flitig hand, och ehuru det ökar flyttningskostnaderne, bör man derföre häldre genast medtaga alla sina anhöriga än att med fördubblade kostnader hemta dem till sig sedan.

Med undantag af trädsaker och till en del widlyftiga jernwaror, bör man medtaga alla husge=

råds-effekter, helst af dyrbarare metaller, såsom koppar, malm, tenn, messing &c.

Handtwerkare medtage sina werktyg, ehuruwäl dessa i Amerika äro fullkomligare, men då de wanligen äfwen äro dubbelt så dyra och stundom ej så lätta att i början wänja sig wid, gör man klokast att ej ställa sig utan sina gamla inwanda werktyg.

Linne- och sängkläder bör medtagas, likasom gångkläder, och isynnerhet skodon, som för de höga arbetslönernas skull är mer an dubbelt så dyrt i Amerika. Böcker på swenska språket bör den, som är road af lektur, ej försumma att hemifrån förse sig med, emedan de knappt till något pris kunna i Amerika bekommas, synnerligast i de westliga staterne.

Tredje kapitlet.

Afskedet från hembygden.

Följande wackra afskedsord till hemmet från en utwandrare, hwars förhållande liknar så många, kanske de flesta af nutidens emigranters, skall säkert läsas med nöje och af många kunna tillämpas på sig sjelfwa·

"Här står jag nu wid grafwen för mitt [illegible] wälstånd! Många långa år arbetade jag [illegible] behofwet af mitt arbete aftog. De allm[illegible] orsakerne till de flesta familjers [illegible]ningar, war på samma gång orsaken att mi[illegible] [illegible]ksamhet blef dem öfwerflödig."

"Jag bad Dig, o Gud! om dagligt [illegible] Jag hoppades att Du ånyo skulle öppna [illegible] [illegible]lda hand för mig, såwäl som för så många [illegible] af Dina skapade warelser, hwilka dock icke [illegible] tacka Dig derför, af brist på den odödliga [illegible], som sätter oß menniskor i tillfälle att kunna [illegible] pa, wörda och prisa Dig! Men mitt hopp w[illegible] förgäfwes. Då kände jag redan huru i min själ begynnte så småningom intränga det fruktanswärda giftet: Förtwiflan, hwarje felslagen förwäntan på en billig lön för wäl uträttadt arbete, hjelpte till att utbreda deß dödande werkan. Men då det i en bekymmersam stund äfwen wille angripa mitt förtroende till Dig, min trogne Gud! bemannade sig hastigt mitt förstånd, denna Din dyrbara gåfwa och tillropade mig: Fattige man, hwad tror du wäl är orsaken till att du ej längre är wälmående såsom förr! Hwad will du wäl alltjemt aftwinga din närmaste omgifning, som wäl icke ständigt kan behöfwa ditt arbete? betrakta den och du skall finna den i wälmåga hafwa aftagit i samma proportion som du sjelf! Men se dig om huru stor Guds jord är! Se huru många millioner tunnland af

hans skapelse rikt befruktade jord endast wänta på dina händer, för att genom deras flit blifwa för dig fruktbara och sätta dig i en bättre ställning än du nånsin åtnjutit."

"Såsom en wäns röst följde jag detta rop. Jag tog hwad som fanns qwar af mina egodelar, samlade omkring mig de mina, ilade med dem till staden wid hafwet, för att på andra sidan deraf njuta för min flit den lön, som min födelsebygd allt mer och mer nekade mig. Sålunda anförtrodde jag den lilla återstoden af hwad jag ägt åt den dunkla framtidens åker, och ställde min förtröstan till Dig, o Gud, att Du will wälsigna mitt lilla utsäde!"

"Dig o Gud älskade jag alltid och derföre wille Du bewara mig. Mitt öga war alltid fästadt på Dig, och derföre skulle Du icke neka mig och de mina nödtorftig föda. Jag skall ej underlåta att göra mig wärdig din godhet".

"Ingen dag som Du förlänar mig will jag låta förgå onyttig och icke slawiskt hängifwa mig åt något behof som jag kan undwara.

"Så gif då Din wälsignelse åt den jord wi komma att hädanefter bebygga, att dess skördar må wederqwicka oß och upplifwa oß ånyo till barnslig tacksägelse emot Dig hela skapelsens fader."

Fjerde kapitlet.

Wistandet i sjöstaden före affeglingen. — Wexel. — Prowiantering.

Sedan utwandraren uppgjort sina affärer hemma och tagit afsked af den honom alltid dyra fädernetorfwan, begifwer han sig till närmaste sjöstad som drifwer betydligare handel på Amerika.

Götheborg, är som jag förr nämnt, ej allenast den lämpligaste hamnen utan äfwen den som nästan uteslutande för resande till Amerika anlitas. Wägen till Amerika är derifrån kortare. Lägenheter derifrån finnas alltid hela sommaren, oftast fram på sena hösten att tillgå. Skeppsbesättningarne äro wid dessa resor wana och Götheborgsfartyg stå dessutom i ett wißt anseende för deras säkerhet, prydlighet och snällsegling.

Då för öfrigt Småland, Öster- och Wester-Göthland äro de prowinser som lemna de fleste emigranter; och dessa hafwa närmast att resa om Götheborg, så kan man anse att denna stad är ensam utgångspunkten för Swenska emigranter liksom Bremen är för Norra Tyskland, Antwerpen för medlersta Tyskland och Belgien och Havre de Grace för Frankrike och Södra Tyskland.

Wid ankomsten till Götheborg har utwandraren lätt att få reda på om något fartyg är under lastning på Nordamerika. Han begifwer sig då ge-

nast dit eller ock till fartygets kommissionär, som wanligen är i tillfälle att anwisa honom fri boningsplats. Klokast är likwäl att innan afresan från hemmet skriftligen söka underrättelser om de lägenheter som finnas att tillgå och tiden för hwarje fartygs afgång. Såsom kommissionär för de fleste Emigrantfartyg, är författaren benägen att genast beswara alla frågor i detta afseende, likasom han wid de resandes ankomst alltid är beredwillig att lemna det biträde och de underrättelser som åstundas, och detta utan all afgift. Framförallt warnas hitkommande Emigranter från att kasta sig i händerna på å wägarne uteliggande såkallade prejare, som alltid wisa sig beredwilliga att hjelpa dem — af med sina penningar och föra dem i usla qwarter hwarest de risquera både lif och egendom. Kommissionären deremot har alltid så rangera med fartygets egare: att om ej detta genast kan e mottaga ankommande Emigranter, dem anwisas logi i land tills fartyget blifwer i ordning för dera inrymmande. I hwilketdera fallet som heldst uppl[illegible] tes dem fri kokplats för deras matlagning, ock a[illegible] wisas dem som så behöfwa, af kommissionärer hwarest de billigast kunna inköpa sin prowina De fleste hitkommande utwandrare äro wißt fö[illegible] sedda med matsäck från hemmet för hela resa[illegible] men många äro det ej, och desse kunna här ink[illegible] pa nästan alla behöfliga matwaror lika billigt s[illegible] annorstädes. Bröd bör isynnerhet köpas här, en

dan wåra skeppysbrödsbakare äro bäst wana wid att baka det sådant att det icke under en längre sjöresa förderfwas af den fuktiga sjöluften — och då bröd medföras hemifrån måste det wara hårdt torkadt.

Smör och ost kan för det mesta köpas billigare i Småland och Östergöthland, hwarföre man deraf medtager från hemmet sitt behof.

Rökt fläsk och saltadt kött, ärter, potäter, sill &c. köpas här med bästa fördel, likaså kryddor, kaffe, socker &c.

För sex weckors resa anses följande wara nog för en fullwuxen person, som dock ej får wara någon storätare, och widfogas de priser som i Götheborg woro 1852 gällande för desse waror neml.:

2 L℔	hårdt bröd	à 2 rdr	12 sk.	Rgs	4: 24.
1 "	rökt fläsk	à 7 "	—	"	7: —
1 "	salt kött	à 3 "	—	"	3: —
20	siller	à —	1 1/2 sk.	"	— 30.
3	kappar ärter	à —	32 sk.	"	2: —
4 "	potäter	á —	6 sk.	"	— 24.
5 ℔	smör och ost	à —	24 sk.	"	2: 24.
samt mjöl, gryn, kryddor, lök, grönsaker m. m. efter tycke och smak för c:a				"	4: 42.

Summa Rdr Rgs 25: —

Wid prowiantering för större hushåll kan af dessa qwantiteter betydligt inbesparas, heldst om i bland antalet finnes flere barn.

Hwar och en äger fri disposition öfwer sin prowiant, men före afseglingen undersöker befälhafwaren å fartyget om hwar och en är tillräckligt försedd med födoämnen, till förekommande af hungersnöd för det möjliga fall att resan kunde blifwa långwarig.

Spirituosa får medhafwas och begagnas till nödtorft; men till förekommande af oordning är nödwändigt att ingen får öfwerlasta sig dermed. Då deßutom nykterhet är å de fleste större Götheborgsfartyg införd bland besättningarne, är drinkaren mindre wäl ansedd ombord än i land: likasom i det nya fädernesland han begifwer sig till denna last är af de werksamme och ordentlige Amerikanarne afskydd. — Ett twärt upphörande med begagnandet af spirituosa skulle dock i många fall skada helsan på personer som want sig wid sina aptitsupar, hwilka kroppen mer än någonsin kan behöfwa under en ruskig sjöresa, heldst under de kallare årstiderne. Desse göra bäst uti att begagna resan från Europa till Amerika såsom ett nytt födelsens bad, att så småningom borttwätta den **gamla** werldens inrotade synder och odygder, för att såsom nya från alla olater rentwådda menniskor inträda i den **nya** ungdomsfriska werlden, hwarest råder endast flit, sparsamhet och omtanka; och der dugligheten högaktas antingen den träffas hos den simple arbetaren eller hos embetsmannen,

och högfärd, slöseri, lättja och alla hos oß moderna laster blifwa afskydda.

För Emigranter som afgå med de reguliera Paquetsegelsartygen från Liwerpool i England till Norra Amerika är föreskrifwet att hwarje passagerare måste medhafwa i prowiant:

6 ℔ Salt Kött.

6 ℔ dito Fisk.

2 ℔ dito Fläsk.

6 ℔ Risgryn eller Skidfrukter.

1 ℔ Lök jemte ättika, salt och kryddor — men derjemte erhåller han följande, fritt inberäknadt uti passagerare-afgiften neml.: för hwarje wecka

2½ ℔ Bröd.

6 ℔ Hafremjöl.

1 ℔ Hwetemjöl.

2 ℔ Risgryn.

½ ℔ Socker.

½ ℔ Sirap.

4 lod The samt dagligen tillräcklig qwantitet watten.

Wid jemförelse emellan denna och ofwan meddelade prowiantlista, synes den engelska wara alltför knapp tilltagen — äfwen wid betraktande att den engelska wigten är något drygare än wår och afståndet emellan Liwerpool och Amerika betydligt fortare.

Passage-afgiften med segelfartyg från Hull öfwer Liwerpool är

för Äldre personer 3 £ 15 s. Sterling.
" Barn under 14 år 3 £ 3 s. "
" Dibarn fritt.

Deremot å de reguliera ångfartygsresorna emellan Liwerpool och Amerika är prowianten helt och hållet inberäknad uti passagen och utdelas kokt för hwarje dag till passagerarne sålunda:

Söndag.

Frukost: Kaffe, socker, färskt bröd.
Middag: Kött, potäter mjölpudding med russin och socker.
Afton: T e, socker och thebröd.

Måndag.

Frukost: Hafresoppa med socker.
Middag: Bönsoppa, fläsk och bröd.
Afton: The &c.

Tisdag.

Frukost: Kaffe, socker och bröd.
Middag: Fisk och potäter.
Afton: The &c.

Onsdag.

Frukost: Hafresoppa och socker.
Middag: Ärter fläsk och ris.
Afton: The &c.

Thorsdag.

Frukost: Kaffe, socker och bröd.
Middag: Bönsoppa, fläsk och potäter.
Afton: The &c.

Fredag.
Frukost: Kaffe, socker, färskt bröd.
Middag: Fisk och potäter.
Afton: The &c.

Lördag.
Frukost: Hafregröt med socker.
Middag: Ärter, fläsk och ris.
Afton: The &c.

Afgiften med ångbåtarne är betydligt högre än med de seglande.

Penningewexel är för utwandraren en af de wigtigaste omständigheter han har att iakttaga.

Få resa från Swerige utan att medföra **något** större eller mindre kapital; detta skall förwandlas uti det mynt som i det främmande landet är gällande, och sällan kan förlust undwikas wid werlingen; konsten är blott att göra förlusten så liten som möjligt.

Likasom i alla större städer hwarest utlänningar passerar eller större affärer drifwes med utlandet, så finnes äfwen i Götheborg Penninge-werlare som uppköpa utländskt mynt då öfwerflöd finnes deraf på platsen och hålla det likasom en annan wara, för dem som deraf har behof, till salu. Priset warierar derföre alltid efter tillgången jemförd med behof och efterfrågan.

Till förekommande af en alltför stor prisskillnad wid större brist, har uppkommit såkallad werelhandel, hwarigenom denna prisskillnad helt och hållet

försvinner eller inskränker sig till en obetydlighet; och finnes här i Götheborg alltid tillfälle att erhålla sådane wexlar genom inlemnandet af det belopp man will bortwexla till ett säkert handelshus som derföre lemnar en wexel på ett annat handelshus i Amerika, hos hwilket man wid aflemnandet af wexeln utbekommer den motswarande summan i Amerikanska dollar.

Den hwars kapital öfwerstiger ett par hundrade riksdaler gör klokast uti att köpa wexel, hwaremot den som eger mindre, hellre må köpa klingande mynt, då han företrädeswis wäljer Amerikanska dollars, men i brist deraf Engelska Pund Sterling, Holländska Gyllen eller Franska fem francs. Förlusten wid köpet häraf öfwerstiger sällan 2 a 3 procent eller 1 a 1½ sk. på hwarje Swensk rdr.

Förenta Staternas mynt, mått och wigt förhåller sig till det Swenska sålunda:

En Dollar indelas i Schillingar och Cents neml.:

1 Dollar håller: 8 Schilling eller 100 Cents.

1 Schilling håller: 12½ Cents och motswarar en Amerikansk Schilling: 15¼ Swenska Skillingar banko — således en Dollar 2 Rdr 26 sk. bko eller 9 skillingar riksgäld mindre än en Swensk Silfwerspecie.

Man har i Förenta Staterne guldmynt om 20, 10, 5, 2½ och en Dollar, som wanligen efter prägeln kallas Eagels (Örnar). Af silfwer finnas

hela, halfwa och fjerdedels dollar-stycken samt smärre mynt om 10 och 5 Cents, hwilka kallas hela och halfwa dimes. Af silfwermynt äro deßutom en mängd Merikanska hela, halfwa och fjerdedels Dollar-stycken i omlopp, med hwilka man dock bör wara försigtig emedan de ofta äro falska. En Merikansk Dollar är annars lika i wärde med en Amerikansk. Kopparmynt finnes endast af 1 Cent men finnes alls icke i wissa stater. Pappersmynt utgifwes af de olika stats- och priwat-bankerna i allmänhet på 1, 5, 10, 50, 100 Dollar och äfwen större summor.

Måttet för wåta waror är Gallon, qwart och pint. En Gallon är ungefär 1½ Swensk kanna och indelas i 4 qwarter. Hwarje qwart håller 2 pint. Således är en pint 1½ Swensk qwarter Måttet för Torra waror är Bushel hwaraf 4 motswarar ungefär en Swensk Tunna.

Längdmåttet är Yard som ungefär motswarar 1½ Swensk aln.

En Amerikansk eller Engelsk mil håller 1760 Yard. Således gå nära 7 Amerikanska mil på en Swensk. Ett Amerikanskt skålpund eller Pound är lika med ett Swenskt.

Wid uppköp af andra länders Guld och Silfwermynt i brist på Amerikanskt har man att iakttaga det ett Engelskt Pund Sterling efter wanlig kurs motswarar 12 Rdr Banko. En Holländsk Gyllen 1 Rdr Banko. En Dansk eller Norrsk

Specie, lika med en Swensk eller 2 Rdr 32 sk. Banko.

En Franc 22 à 23 sk. Banko således motswarar ett 5 Franc-stycke 2 Rdr 14 sk. à 2 Rdr 19 sk. Banko. Swenska Specier betalas i Amerika alltid med 1 Dollar ehuru de enligt kursen äro wärde 9 sk. rgs mera. Mindre Swenska Silfwermynt betala sig sämre, hwarföre de ej böra medtagas.

Femte Kapitlet.

Fartyget. — Afresan.

Då utwandraren anländt till fartyget som för hans afresa är bestämdt, anwises honom sitt sängställe mitt för hwilket han placerar familjens kistor. I bjelkarne uti taket upphänges widare förrädet af skinkor köttstycken och korfwar etc. Ordningsmänner utses af Befälhafwaren ibland Passagerarne sjelfwe. Styrmannen tillser att kistorne blifwa genom klossar i golfwet och stöttor från taket fastgjorda emedan de annars wid fartygets arbetande emot wågorne skulle ramla i en hög; Sedan slutligen hufwudlasten, som wanligen är jern, blifwit intagen och watten för resan påfylldt å en mängd dertill medtagna större tunnor, nalkas ändteligen

tiden för afseglingen. Kaptenen tillåter paßagerarne nu ej mera fritt komma och gå efter behag, utan i afwaktan på wind utsätter han endast några timmars tid i sender, inom hwilken alla paßagerarne böra wara ombord, och illa då för den som försummar sig i land öfwer, tiden ty blåser derunder upp god wind, kan han wara wiß att fyrtyget seglar ifrån honom, heldst oftast lastens stora wärde gör tiden för dyrbar att man skulle wänta på den försumlige. Ändtligen Kommenderar Kaptenen: Förtöjningens loßning och inhalning samt ankars lyftning, och fartyget utbreder sina hwita segel för winden som snart uppfyller dem. Landet förswinner så småningom och en wiß reliös känsla twingar sig owillkorligen på en hwar som för första gången lemnar det kära fäderneslandet bakom sig. En utwandrande Tysk författares suck till den Högste wid detta tillfälle torde här wara på sin platts. Han yttrar sig sålunda: Stunden är inne, stunden för skiljsmeßan från Fäderneslandet! Med Dig, o Gud, begynte jag alltid hwar och en af de dagar Du förlånat mig, med Dig slutade jag desamma, och endast sålunda kände jag mig besitta styrka och lugn att fullborda mitt mödosamma Dagswerke och bära mina dagliga omsorger; Med Dig, mitt lifs Fader begynner jag nu min wandring åt detta aflägsna land, som Din fädernes-hand, likt ett nytt förlofwadt land, öppnat åt mig såwäl som så många andra modfällda och betryckta

i hela den wida werlden. Ack lugna nu denna min förtwiflan som söndersliter mitt hjerta, att jag i hast må tillropa alla mina tillgifna wänner och kamrater mitt sista farwäl. I som gråten! torken edra tårar och besinnen att det med bästa förmåga icke war möjligt för eder wän att ernå ett lugnt och sorgfritt lif i hemorten.

Den som fattar wandringsstafwen för att söka en aflägsen strät, han går säkert tillmötes faror som dolda lura emot honom. Herre ske Din wilje! Jag har öfwerlemnat mig åt Dig! Hwad jag will kan wäl jag begynna, men fortsättningen och slutet står i Din hand liksom fortwerandet och mogrande af det sädeskorn, hwilket sädesmannens hand anförtror åt åkern: Så wänd då nädigt från mig de faror som på min stig icke kunna upptäckas af mitt öga eller afwärjas af min hand! Skulle jag dock på min wandring gå förlorad så låt mig då icke förtwifla om Din nåd utan bibehåll mig i min tro att Döden är en oändligt större wälgerning af Dig än sjelfwa lifwet, emedan Du genom döden kallar oß till Dig.

"Bibehåll mig äfwen i en tacksam påminnelse af mitt sköna, stora dock nu i så många afseenden olyckliga Fädernesland. Ty om det och blifwit sönderslitet af högmodig hersklystnad och wanmägtigt oförstånd samt derigenom beröfwadt ära och aktning af alla andra nationer, så är det likwäl rikt på många wälsignelser som Du låter fredas mitt

Helena Sloman.

72
74

ibland deß törnen. Låt mig aldrig förgäta det! Uppehåll mig att jag aldrig må hata det eller skäms derför. Uppehåll mitt hopp att Din starka hand, som kan jemna berg och uppfylla dalar, måtte stäcka modet på de högmodige och åter upprätta det fattiga förtryckta folket i mitt kära älskade fädernesland".

För att kunna bibehålla ordning bland ofta 2 à 300 passagerare af så olika sinnen och från så många olika landsändar, finnas å de fleste utwandrare fartyg anslagna wißa ordningsreglor, som wariera efter Kaptenernas olika åsigter och noggrannhet men wanligen lyda ungefär sålunda:

1:o Hwarje morgon före kl. 8 rensopas såwäl under kojen som annorstädes, innan wattnet utdelas.

2:o Hwarje dag wädret tillåter, upptagas såwäl koj- som gångkläder till wädring, efter kl. 8 f. m.

3:o Twenne gånger om dagen rengöra passagerarne sina afträden och ingen osnygghet tillåtes passagerarne under eller på däck utan i de dertill inrättade ställen.

4:o Passagerarne indelas uti fyra rotar och för hwarje utser kapten en ordningsman som i och för ordningens widmakthållande utöfwar samma myndighet som kapten:

5:o Bart ljus under däck tillåtes ej utan wid sjukdomstillfällen, eller kaptens särskildta till-

Det inre af emigrantskeppet "Samuel Hop"

låtelse, ej heller tillåtes tobaksrökning under däck.

6:o Passagerarne äro behjelplige wid däckets rengörande när så fordras.

7:o Alla Gewär jemte krut lemnas i kaptens wård under resan och återfås först wid framkomsten.

8:o I allt hwad ordningens widmakthållande beträffar, eger kapten öfwer passagerarne samma makt och rätt som öfwer sin besättning och hwarje twist slites af honom.

9:o Någon konwersation med besättningen under utöfwandet af deras tjenstepligter tillåtes ej och ingen mellandäcks passagerare tillåtes gå akter om den af kaptenen utstakade linien.

10:o Hwarje förbrytelse häremot straffas enligt Amerikanska lagen för Emigranter.

Men en god hjelp för kapten att styra de tilläfwentyrs ostyrige bland passagerarne, är den wanligen snart nog inträffande Sjösjukan hwarom nästa kapitlet handlar.

Planchen 1, föreställer ett större Bremer-Skepp: **Helena Roman**, försedt med propeller, för utwandrare.

Pl. 2. Det inre af ett utwandrare fartyg.

Sjette Kapitlet.

Sjösjukan.

En förlidet år utwandrad wän har genom ett utdrag ur sin Dagbok lemnat mig det bästa ämne till detta kapitel sålunda:

Wårt Skepp hade begynt sitt stolta lopp. Anförarens skicklighet ledde det säkert ur den trånga hamnen, sedan förswann den sista mörka punkten af fäderneiorden och med densamma äfwen mitt hittills så fasta mod.

Det war dock icke endast bekymret för att hafwa lemnat fäderneslandet som gjorde mig ledsen och bedröfwad; Jag kände mig i hela mitt wäsende matt och olustig. Mitt hufwud hade upphört att tänka, mitt hjerta tycktes wilja upphöra att slå mitt humör liknade ett för höstwinden affallet blad.

Huru hastigt kommer icke öfwer menniskan en allwarsam warning mot menskligt högmod! Huru lätt öfwerraskas hon icke af en småsak som påminnes henne om sin swaghet just i det ögonblick, då hon fröjdar sig öfwer sin storhet såsom menniska och med stolthet ser uti sig Elemternes och deras krafters beherrskare! Skeppet hwälfwer sig och mig med detsamma emellan wågorne. Hwad skulle wäl wara lättare för menniskan, som annars förmår så många storwerk, än att göra ett kraftigt motstånd åt denna fartygets obetydliga rörelse? Och

likwäl kunna wi det icke äfwen med bästa förmåga; Denna hwälfning gjorde mig sjuk till både kropp och själ.

Lifwets upphörande, då det ernått sitt jordiska mål, är säkerligen icke den enda bilden af wår menskliga obetydlighet bredwid wår menskliga wärdighet; En owanlig mekanisk rörelse af wårt jordiska lif förmår att till den grad tillintetgöra denna wärdighet att wi på längre eller kortare tid synbart upphöra att wara menniskor.

Men det är så Guds wilja. Hans wishet har så inrättat wår menskliga warelse att wi den ena stunden kunna wara mäktiga och upphöjda men den andra desto fattigare trampade i stoftet; och ändamålet med denna inrättning af wårt lif är tydligt på det wår tillåtliga stolthet ej må urarta till otillåtet högmod, och på det icke wår fåfänga må förleda oß att skryta öfwer hwad som endast äro gåfwor af Honom. Wi böra tacka Honom för denna warning och alltid påminna oß: att wi aldrig böra tillåta wår egenkärlek att stoltsera öfwer hwad som wi endast böra med barnslig tacksamhet erkänna som en skänk af **Honom**.

Till Läkemedel emot Sjösjukan återkomma wi i nästa kapitel.

Sjunde Kapitlet.

Medicinska Råd.

Då utwandraren framförallt måste önska att komma med sig och de sina friskt och sund till det förlofwade landet, torde efterföljande Råd behjertas:

Till en början bör han före afresan förse sig med de medicamenter som för ändamålet äro behöfliga och icke under resan kan bekommas å fartyget. Sedan bör han tänka på ändamålsenliga kläder. Gäller resan till New-York eller någon annan af de nordligare hamnarne, bör han wara försedd med goda underkläder af flanell eller annat ylletyg, som bäres närmast kroppen. Till och med fruntimmer kunna icke tillräckligt emotstå fugtighetens inflytande såwida de ej förse sig med en sådan yllen beklädnad. Warma och tjenliga öfwerplagg såwäl som skodon och hufwudbonader måste man ej sakna och om möjligt medhafwa linne till ombyte för resan så tillräckligt att man ej behöfwer twätta ombord. För den som har små Barn och derföre ej kan undwika att ofta twätta, är bäst att hafwa deras underkläder af Bomull som bättre tål twättningen i hafswattnet och är för hälsan tjenligare.

Såsom sängkläder är bäst, för den som saknar sådane, att skaffa sig en madraß af Sjötång, hwilket erhålles i alla Sjöstäder. En hufwudkudde oppad med tagel samt en tjock och warm yllefilt.

Man bör äfwen medtaga några förfriskningar som kan bidraga att hämta krafter efter öfwerstånden Sjösjuka och att tåla den owana skeppskosten. Således: Socker, Brändt Caffe, The, Limonadepulwer, Bouljon-kakor, hwaraf man med warmt watten i en hast kan tilltaga sig en kraftig bouljon som försatt med några droppar Citronsaft på hwarje kopp blifwer både smakligare och för magen nyttigare. Något Spirituosa såsom: Rom, Cognac eller Bränwin, bör man hafwa för att måttligt begagna i fult wäder, äfwen något Rödwin att stärka sig med. Ägg är ett förträffligt näringsmedel och mycket hälsosamt i löskokt tillstånd samt kunna länge bewaras friska om de inpackas uti osläckt kalk.

För den som medförer Dibarn, är nödwändigt att medhafwa något medel att ersätta modersmjölken för det tillfälle att den naturliga Dien kan upphöra till följe af Sjösjuka eller andra omständigheter. Man brukar då en wällning af Salep, Arrow-Root, eller Sago, försatt med lite Socker och uti warmt watten upplöst mjölk extract. Detta sednare som wanligen säljes i de fleste Sjöstäder beredas derigenom att mjölk försättes med Socker samt sedan inkokas till tjocklek af Sirap, hwarefter den uti wäl korkade flaskor länge håller sig frisk. Det är dock alltid nyttigast för Dibarnet att under resan slippa blifwa afwändt från sin naturliga föda.

Den för owana personer ofta swårsmälta skeppskosten förorsakar merendels **förstoppning,** stundom äfwen diarrhè, (för mycket swaga magar). Skulle förstoppningen räcka öfwer 24 timmar bör man intaga en à twå gånger dagligen ½ à 1½ lod Glaubersalt eller Engelskt salt upplöst i en kopp watten, eller och 1 à 3 Laxerpiller hwarje morgon och afton. Wid lindrig **Diarrhe** bör man endast afhålla sig från att förtära skidfrugter, salt fläsk etc., samt i stället för watten dricka soppa af hafregryn eller Risgryn, hjelper ej detta, tager man ett par gånger dagligen ett glas Rödwin med 15 à 30 droppar Whyts Elixir (Tinctura Cinchona amara). Detta medel kan i mindre dosis äfwen anwändas för barn.

Ett måttligt förtärande af Skeppskosten i början af resan, flitig rörelse på däck så ofta det låter sig göra, samt en ändamålsenlig beklädnad bidrager mycket att hindra **Sjösjukans** plågor. En hwar som ej förr warit på sjön är nästan säker på att ej undgå den, dock är anlaget derför hos olika personer större och mindre. Somliga erhålla den endast wid första Sjöresan, andra wid början af hwarje resa; mera sällan händer att någon får bibehålla den under hela resan, likssom att någon undgår den alldeles. Åtskilliga blifwa endast wid starkare storm sjösjuka, men är då alltid de sednare anfallen lättare än i början. Bland andra medel emot sjukdomen brukas äfwen att ha en liten Saff-

ranspåse wid hjertgropen eller och att på nämnde ställe lägga ett uti Rom doppadt Gråpapper och möjligen kan, genom Aromans uti dessa ämnen werkan på de i tragten befindtliga nerwerne, en lindring åstadkommas, men då sjukomen har sin orsak uti det, genom Skeppets hwälfning, förorsakade wärlande läget hos de i maggropen befindtliga organerne, kunna dylika medel icke werka något wesendteligt. Deremot är följande medel att recommendera. Redan innan sjukdomen börjat, lägger man på sig ett magplåster och wiras derpå om lifwet en handduk eller en lif-bindel, sedan söker man att hålla sig på fördäck om äfwen det skulle falla sig beswärligt, samt förströr sig så mycket som möjligt, ty uppehållet i fria luften uppfriskar kroppen och lättar andedrägten, då deremot wistandet under däck bland en mängd menniskor oftast förorsakar äckel och sålunda förwärrar det onda. Den med Sjösjukan alltid åtföljande matledan gör det swårt att njuta wanlig mat. I detta fall är det förmånligt att förtära starkt Caffe utan grädde thesked- eller till och med matskedswis försatt med en 1 a 2 droppar Citronsaft, samt dertill äta groft bröd antingen torrt eller doppadt i rödt win eller Rom.

Wid lindrigare fall upphörer derigenom kräkningen helt och hållet eller mindskas åtminstone betydligt. Skulle, såsom händelsen oftast är wid högre grad af sjukdom, detta ej wara fallet, så lättas likwäl kräkningen betydligt, derigenom att man

förtär något, ty de blotta brytningarne utan att något kommer upp äro ej allenast mera påkostande utan kunna till och med wara högst skadliga. Den som således har förmåga att förtära något, bör likwäl ej äta fet eller mäktig mat, utan lätt föda. Till dryck tjenar limonade, rent swart kaffe till och med swag Punsch eller Grogg. Efter öfwerstånden Sjösjuka inställer sig wanligen hungern med ökad kraft; det är då nyttigt om man till en början kan dagligen få ett par koppar Bouljon och derjemte ett glas godt rödt win.

Uti hetare klimat wisar sig, tillfölje af den ständige swettningen hos passagerarna, stundom ett frirselartadt **utslag**, benämndt **Röda Hund**, särdeles på Bröstet och Ryggen: Då man ej kan begagna bad som i alla händelser är det bästa medlet deremot, bör man frottera sig med Camfert Spiritus, och föröfrigt ofta ömse linne.

Fotsår, som ofta inträffar till följe af den skärpa i kroppen som den salta maten, en längre tid förtärd, förorsakar, botas endast genom påläggandet af torra eller och i kallt waten doppade linnelappar, twenne gånger dagligen och för öfrigt fötternas dagliga rentwagning. Förändrad diet och ett kort wistande på landbacken är dock bästa läkemedlet.

Wid **inflammationer** af någon utaf kroppens inre delar (lungorne t. ex.) såwäl som alla **febersjukdomar**, hwilka liksåwäl äro möjtiga ombord som på land, fordras en sparsam diet, således und-

wikes alla kötträtter, spirituosa kaffe etc., deremot förtäres wattensoppor, hafregröt, risgröt, vegetabilier och dylikt samt drickes watten eller limonad såwida icke sjukdomen är åtföljd af Diarrhe, då tjock Rissoppa gagnas istället. Medicamenter kunna härwidlag ej föreskrifwas då de för så mångfaldigt olika former af sjukdomen endast kunna rätt anwändas utaf en läkare.

Personer som fortfarande ligga under Läkarebehandling för någon sjukdom; böra icke företaga någon lång sjöresa, hwaremot sådane som utan att wara rigtigt sjuka, finna sitt hälsotillstånd på något wis stördt, eller icke i sin fulla ordning, men ändock icke tarfwa någon jemn Läkarebehandling, utan hwars bot mera beror på dietiska föreskrifter, kunna med skäl wåga en resa till en annan kontinent. Deribland gifs det isynnerhet twenne klaßer, nemligen dem som äro plågade af **Bröstsjukdomar** och Underlifs-sjuke eller **Hæmorrhojdalpatjenter.** Bägge böra dock noga akta sig för förkylningar samt sorgfälligt undwika Spirituosa. För Hæmorhojdal-patjenter tillrådes syrliga födoämnen och böra de wid behof af Laxermedel, nyttja Bittersalt i stället för Piller, Senetsthe etc. Dosis af Bittersaltet är wanligen 2 lod, upplöst i ett glas watten, för en fullwuxen person.

Hafwande Fruntimmer afrådas i allmänhet att företaga resan till Amerika, heldst de första och sista månaderne af deras hafwandeskap; ty under

första månaden kan genom de häftiga kräkningar som Sjösjukan åstadkommer lätt förorsakas ett wåldsamt mißfall som ofta lemnar efter sig wådliga följder och uti den sista perioden är man lätt blottställd för en förloßning ombord, som möjligen kan inträffa i förtid och då wanligen Barnmorska såwäl som Läkare saknas, sättes derwid både Modrens och Barnets lif på spel.

Deßa råd gälla isynnerhet dem som för första gången äro i groseß.

Åttonde Kapitlet.

Resan.

Wår förut åberopade Tyske författare beskrifwer sin resa öfwer Oceanen sålunda: Befälhafwaren å wårt flytande samhälle hade fått tillfälle att utöfwa sitt domarekall. Några personer hade, tillfölje af illa uppgjorda förbindelser angående mellanwarande angelägenheter räkat uti en häftig strid. Kaptenen föranleddes derutaf att förklara öfwer oß ett slags krigstillstånd.

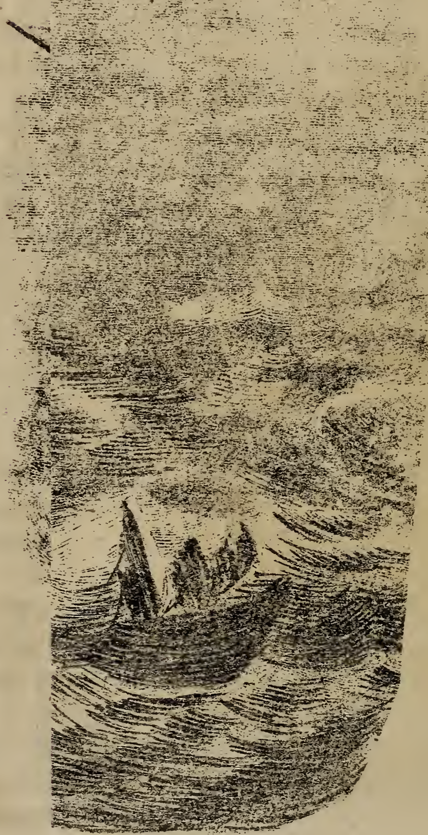
Man finner så lätt huru ett långwarigare wistande tillsammans uti ett inskränkt rum med samma personer ganska snart lägger menniskans swagare

sidor i dagen. Männ och Qwinnor synas wänliga som Englar och älskwärda som sjelfwa Gracerne så länge de uti större sällskaper på några timmar sammanträffa. Samma personer, synbart så älskwärda, blifwa fullkomligt förändrade om de någon längre tid måste umgås med hwarandra eller med blott ett litet kotteri.

Hwem känner icke mången man, mången hustru som i sällskaper förstå att genom sina angenäma umgängesgåfwor förtrolla allas hjertan? Man betrakte dem hemma hos sig! deras wänliga ögon äro mer än allwarsamma, deras sällskapslika artighet har lemnat rum för ett motbjudande sätt, och det behagliga sättet att framställa en begäran, för en frånstötande befallning. Dylika förhållanden framställer den trånga sammanlefnaden i Fartyget beständigt. Skeppslifwet synes mig en werklig skola för denna så wigkiga punkt. Religiös är icke den som endast **tror på Gud** utan han måste äfwen wara af den fasta öfwertygelsen att han är Gud för hela sitt lif answarig.

Stilltjen.

Sedan fartyget flera dagar hastigt förts framåt af windens kraft, om denna wind då begifwer sig till hwila, böra wi icke derför förtwifla! Om haf och wind liksom sofwa, och fartyget hwilar orörligt på wattnet, seglen hänga kraftlöse, och Solen bränner öfwer oß och luften omkring oß, böra wi ändock fast förtrösta på Gud att han låter oß till

Vraket af utvandrare-skeppet Floridian.

el Hop"

slut komma i en säker hamn, om icke på sin synliga jord, dock säkerligen i sitt osynliga rike som han beredt åt oß efter wår död.

Tålamod! — Denna dygd allenast skapar den werkliga hjelpen uti alla förhållanden af wårt lif, den bewarar oß från onödiga qwal, swårmod och förtwiflan. För oß är denna ändlösa stilltje qwalfull nog, men wida mer för den man, på hwilken answaret för skepp och laddning hwilar. Hans blick förråder samma mißnöje som den raske wandrarens, när ett plötsligt hinder afbryter hans brådskande lopp. Men detta mißmod liknar dock endast ett lätt moln som snart skall fördelas af en enda ljusstråle. Med warm omtanka ordnar han hwad omständigheterne fordra, hwilken werksamhet skyddar honom mot ledsnad. Träget ger han akt på alla märken i luften och hafwets rörelser. Han uppmanar de uttråkade paßagerarne att roga sig på däck med hwarjehanda gymnastiska öfningar. Pl. 3 föreställer ett sällskap på däck som just begagnar stilltjen för att mera ostörda få muntra sig.

Stormen.

Wår stilltje som syntes willja dröja en ewighet, ställde wårt tålamod ej länge på prof. Känner Du frågade redan den ene till den andre bland oß huru skeppet åter waggar? Ser Du huru seglen börja fyllas huru moln-berg, wid horizonten börja wisa sig i allehanda hotande gestalter, huru wågorne derifrån wälta sig allt högre emot oß, huru

Forlustelser om bord på emigrantskeppet "Samuel Hop"

det börjar blixtra, hör Du huru åskan börjar rulla huru storm och owäder börjar på ett fruktanswärt sätt nalkas oß? Så har det plötsligt gått med hafwets bedrägliga sömn! Oceanen ljuder förskräckligt, fruktanswärdt kämpa elementerne med hwarandra om oß och wårt fattiga skepp!

Förlorade Du icke tålamodet, arma wandrare, med stilltjen, bör Du nu med from förhoppning anförtro dig till Gud, då skall icke allt detta hafwets buller, detta stormens dunder, detta skeppets brakande, bringa dig, ur fattningen.

Har Du en bergfast förtröstan på Gud och hans omsorg för sin werld och dig, då kan du lugn stå på skeppet oförsagd blicka in uti detta fruktanswärda uppror! äger Du denna förhoppning då skall du med djupaste andakt afhöra detta elementernes buller såsom den sublimaste chorsången chorsång af werldsaltet till den som skapade menniskorne himmelen och jorden.

Dock se! redan aftager stormen, småningom lugnar sig redan hafwet. De stackars resande som under stormen warit förskräckta undankrupna, begynna redan att wisa sig åter, men sjuka och försagda! Dig min Gud som jag förut alltid hoppats på, Du min tillförsigt och min borg, på Dig skall jag alltid förtrösta så i storm som stillje, i fattigdom såwäl som i wälstånd, i elände såwäl som lycka! Då skall jag och lugn stå upprätt och full af för-

tröstan ingå i ditt rike war Du kallar mig från denna werlden så full af werlingar af alla slag.

Skeppswraket.

Rasst och muntert fortsatte wårt skepp sin wäg åter genom wågorne. Glada öfwer den lyckligt öfwerståndna faran återställde manskapet snart alla bristfälligheter som fartyget lidit, wårt mål närmade sig, snart skulle wår resa wara slut.

Ett wrak! ett wrak! ljöd det hastigt ned ifrån masterne, ty matroserne som der fullgjorde sina swåra wärf såg det på långt håll. Hwilken bedröflig syn då wi kommo wid sidan deraf? Master och däck woro splittrade. Ingen lefwande warelse wisade sig derpå, intet swar hördes på wårt rop med språkröret. Hwart har deß innewånare tagit wägen! säkert blefwo de wägornes rof!

Tack ware Gud att wi ej warit med detsamma! Det är detsamma som afgick kort före oß. Wi äro räddade, de äro omkomna. Huru dunkla dina wägar synas oß, huru oförklarliga dina beslut som Du fattar öfwer oß, äro, så låtom oß dock icke twifla att dina naturlagar såwäl som den af Dig för oß bestämda ändalykten äro lika heliga och tadelfria som Du sjelf, Lifwets och Dödens Herre!

En blick på planchen: 4 wisar en sorglig framställning af ett skeppswrak. Här är det utwandrareskeppet Floridian som den 28 Februari 1849 strandade på kusten af Essex med nära 200 ut-

wandrare hwilka alla med undantag af 1 blefwo wågornas r. f. Denne jemte 3:ne man af besättningen blefwo från wraket bergade, sedan de i 3 dygn uthärdat alla köldens och hungrens faror.

Pl. 5 framställer utwandrareskeppet Ocean-Monarchs brand: hwaröfwer wi meddela följande beskrifning hämtad ur Prinsens af Joinwille Skizzer tecknad af: Morel Fatto:

Det war morgonen den 24 Augusti 1848, då Ocean-Monarch stack i sjön från Liwerpool till de Förenta Staterna med 396 menniskor om bord. Skeppet hade ännu icke kommit långt, då eld utbröt, som upptäcktes genom den från undre kajutan uppstigande röken. Man gjorde ett kort förgäfwes försök att rädda skeppet, men det stod icke till att dämpa lågorna och den ombord warande stora menniskomaßan lemnade sig till förtwiflan. Det brännande elementet grep om sig från förn till aktern; spiror och master, den ena efter den andra greps af elden, störtade samman och kroßade i deras fall de på däcket skriande maßorna, hwaraf många i förtwiflad yrsel störtade sig i sjön, för att rädda sig, men hwilka naturligtwis så mycket fortare funno döden.

Hafsdrottningen och den Brasilianska ångfregatten Affonso, hwilka woro i närheten, ilade fram till hjelp och räddade med deras båtar många menniskor; äfwen andra fartyg bragte hjelp; emellertid förlorade dock en stor del af de om bord warande

rand.

Emigrantskeppet Ocean Monarchs brand

utwandrare lifwet. Jakten Hafsdrottningen wände just tillbaka från en regatta till Liwerpool, då kommodoren Littledale bemärkte elden. Han lät genast lägga till, och med egna och sitt manskaps kraftiga bemödanden lyckades det att rädda 32 personer. Elden bröt redan med wåldsamt raseri fram ur skeppets akter och bog. Hettan å dessa delar war så stor att passagerarne, männer, qwinnor och barn trängde sig fram till förn af skeppet och qwinnor sprungo i wansinnig förtwiflan i sjön med deras barn på armen, för att aldrig mera uppdyka, och de följdes af deras männer, som gingo förlorade med dem. Flammornas raseri wärte med hwarje ögonblick. Hela grupper af män, qwinnor och barn sprungo i wattnet, i den dåraktiga förhoppning att rädda sig, dock, wågorna slögo tillsamman öfwer dem och de wisade sig aldrig mera. Inom få ögonblick gick mesanmasten öfwer bord; några minuter sednare delade stormasten samma öde. Ännu återstod förmasten. Då elden wältrade sig fram mot skeppets för, trängde passagerarne och manskapet sig naturligtwis ännu längre fram. De hängde sig så tät som de kunde wid yttersta ändan af bogsprötet — till och med den ena på den andra. Slutligen störtade också förmasten öfwer bord och undandrog fästet för bogsprötet, hwilket föll i wattnet med hela sin last af menniskor, beledsagad af de om bord befintligas hjertskärande skri. Några af de arma menniskorna uppnådde åter skep-

pet, andra hångde sig fast wid de kringflytande spirorna, men många funno sin graf i wattnet.

Den Brasilianska fregatten Affanso war just på en lustur. Den kommenderades af Kapten Lisboa och om bord befann sig prinsen af Joinwille jemte gemål och swit, hertigen och hertiginnan af Aumale, den Brasilianska ministern, riddaren af Lisboa, amiral Grenfell och hans dotter och flera andra förnäma personer. Då Affanso upptäckte Ocean-Monarch, styrde han rakt på densamma i den afsigt att kasta ankar tätt wid deß bog, men winden wände sig plötsligen och förhindrade honom utföra detta förehafwande. Dock blefwo strart fyra båtar nedfirade i sjön och den stora båten följde genast efter. Kapten Lisboa sprang i den ena, amiral Grenfell i den andra, och båda gjorde sig den otänkligaste möda att rädda de arma menniskorna. Prinsen af Joinwille antog sig isynnerhet paßagerarne om bord på fregatten. Hettan war olidlig och till och med i båtarne, som lagt till wid skeppet, war den outhärdlig; det war derföre ej att undra öfwer, att ständigt flera menniskor kastade sig i wattnet och der hängde sig fast wid de kringsimmande spillrorna, hwilket åter hindrade båtarne att komma skeppet så nära, som de annars kunnat, så att mycken tid åtgick, innan de stackars olyckliga kunde räddas. Inalles räddade Affonso 156 personer hwaraf 13 woro matroser.

Då ännu omkring ett dussin qwinnor och barn

befunno sig på det brinnande wraket, utom sig af ångest och oförmögna att sjelfwa hjelpa sig, i det de icke woro i stånd att nedstiga i båtarne, hwilka mellan den högtgående sjön och de kringflytande skeppsdelarne förgäfwes erbjödo deras bistånd, kastade en Amerikansk matros från skeppet "Nya werlden", en född Engländare, wid namn Fredrik Jerome, kläderna af sig och simmade med ett tåg i handen till wraket, från hwilket han lyckligt nedsläppte de sista hjelplösa offren i båtarne. Då han kom om bord på Affanso, omfamnades han af prinsen af Joinwille och hertigen af Aumale, hwilka i de mest smickrande ordalag berömde hans hjeltedat och utdelade med detsamma åt honom en betydlig gåfwa. Ocean-Monarch sönk följande dagen kl. ½ 1 på morgonen, sedan elden hade förtärt hela öfwerdelen till några tum öfwer wattnet. Antalet af passagerare på fördäcket war 322, i första och andra kajutan 32, kapten och manskap 42, i det hela 396; deraf räddades genom Affanso 156, Sjödrottningen 32, prinsen af Wales 17, en Schmacke 13, inalles 218; det felades alltså 178, hwilka wäl för det mesta drunknade.

Prinsen af Joinwille hade aftecknat denna rysanswärda händelse och ställt denna ritning till dispositionen åt amiral Grenfells fru, till förmån för de öfwerlefwande. Taflan blef utställd på börsen i Liwerpool, der redan inom förloppet af twå timmar 400 lotter försåldes a 5 skillings hwardera.

Nionde Kapitlet.

Lotsen.

Många långa weckor hade wi styrt i samma rigtning och wårt enformiga lopp uti watten-öknen endast då och då blifwit afbrutet af en ensam seglare, en dimma, ett isstycke eller en wattensprutande Hwalfisk. Ganska många af oß woro otåliga. Huru kinkiga äro icke wi menniskor! En likformig gång af wårt lif utan omwerlingar, — är det icke ofta den lugnaste och lyckligaste delen deraf? Åtminstone gäller detta säkert för en lång sjöresa, ju enformigare den är desto mer böra wi tacka Gud derför. Men deßutom huru tacksam bör man icke wara wid de första tecken att man närmar sig land? sedan man en så lång tid endast sett luften och wattnet. Luften utan sina befjädrade seglare och wattnet blott swart med hwita wågtoppar, dystert, bottenlöst och hotande död och förderf. Den första fågeln i luften, blifwer från skeppet hälsad som om den wore en menniska, ett ifrån wänner utsändt bud, som skulle tillropa skeppets innewånare det så ljufwa ordet: wälkommen! men oaktadt detta goda tecken dröjer det ofta länge innan den utmattade sjöfaranden kan hoppas att åter få andas den wederqwickande landluften. Med landets närhet ökas skeppets faror. En plötslig storm kan kasta det mot skären istället för stranden. Den

fasta stranden kan då blifwa den från alla widare faror befriande Grafwen istället för den räddande marken. Men då flyger ett litet nätt segel wårt stora ståtliga skepp till mötes. Det är Lotsbåten! Redan är mannen i skeppet, han som noga känner hamnen och deß inlopp samt alla både gamla och nya farligheter i densamma. Med glädje öfwerlemnar wår ledare sitt Embete till honom och huru mycket lättare klappa nu icke allas hjertan då de mitt ibland sig weta den man på hwars answar skeppet säkert skall nå hamnen.

Hjelp dig sjelf, så hjelper dig Gud, detta ordspråk är lika sant som praktiskt nyttigt. Men genom hwem sänder Gud hjelpen då den behöfs? Genom menniskor, genom kloka och goda menniskor, som lika Lotsarne noga weta hwad som bör göras; hjelp dig derför sjelf så länge du kan, så skall Gud säkert sända dig sin Lots hwarmed han i sitt ställe skall lemna dig den räddande eller wänligt hjelpande handen.

Tionde Kapitlet.

Landningen.

Det är Landet som jag så ofta såg i mina drömmar? Af denna form hade jag likwäl ej wäntat

det, jag hoppades att finna romantiska klippor, prägtiga träd; deremot möter min blick en lågländt strand, sandig och klent bewuren. Men snart ändrar sig scenen, wi äro nu inkomna i wiken i hwars djupa bakgrund staden hwilar hwarest jag först tänker få åter sätta min fot på fast botten. Skön och stor är denna wik, omgifwen på alla sidor af löfrika kullar, ensamma små öar synas simma deruti såsom Feeträdgårdar. Prydliga menniskoboningar blicka fram ur den gröna stranden såsom otaliga perlor.

Hwad din werld är skön och härlig o Gud! — Lyckligtwis ser jag icke ännu något af de menskliga qwal, som flere af deße Pragtbyggnader säkerligen hyser. Jag är endast hänryckt af denna öfwerraskande sköna anblick! Mitt hjerta klappar af längtan efter det ögonblick då jag med de mina får beträda denna sköna nya werldens strand.

Nu har det skett; äfwen landstigningens små beswärligheter äro förbi. Lofwad ware Gud som lyckligt ledsagat oß och ej låtit hafwet behålla oß! Wi äro nu här! — wißerligen bland ett fremmadt folk med språk och seder olika oß, men de äro likwäl menniskor och fria, ädelmodiga menniskor, som med wälwilja insläppa hwarje fremling i deras stora gebiet, och som icke med oborstad råhet sluta till sina landsportar för dem som fredligt komma för att bosätta sig ibland dem. Alla som i den öfriga delen af werlden äro betungade och förfölj-

da, eller i nöd och elände eller förtryckta af herrskare högmod och tyranner, till och med dem som fördjupade i skulder undfly den gamla werlden; alla deßa upptager denna ädla nation till sig utan att efter fråga hos någon en enda skriftlig rad eller annat kännetecken, som forntidens barbari uppfann till en plåga för menniskorne, och som sednare tiders barbari ej har hjerta eller wilja att bortlägga.

Bör jag icke anwända all min förmåga att göra mig wärdig ett sådant folk? skulle jag försumma något i min utbildning till werksamhet i detta land för att finna dagligt bröd till mig och de mina? Nej store Gud jag skulle wara otacksam emot dig som fört mig i bland detta folk, om jag försummade någon af mina nya åligganden emot detta folk och detta mitt nya fäderneslánd.

Elfte Kapitlet.

Ångbåtsturer till Amerika och flere delar af werlden.

Föga mer än tio år hafwa förflutit, sedan det kolossala "Great Western", den 8 April 1838 anträdde sin första färd till New-York, — en resa, som då betraktades föga mindre äfwentyrlig än

Columbi —; och redan se wi deßa snabba kommunikationsmedel, sprida öfwer hela jorden, förbinda alla deß mest betydande handelsplatser med hwarandra. Man har sålunda kommit i tillfälle att kunna på dagen weta förut, när ett fartyg från en wiß punkt på jorden ankommer till en annan, huru aflägsen den än må wara, och de utomordentliga fördelar, som häraf uppkomma för hela den handlande werlden, inses af hwar och en.

Emellertid har man hos oß alltför ringa bekantskap med deß wigtiga kommunikationsliniers organisation, och wi hafwa derför trott en detaljerad framställning deraf, hemtad ur en utländsk tidskrift, kunna wara af wärde och intreße för en stor del af wåra läsare.

Tablå öfwer de förnämsta af Ångpaketsfartygens reseturer på werldshafwen.

Wägen till Nordamerika.

	Afst. uppskattadt approximatiwt. Eng. mil	Resans längd i medelt. Dagar
Från Liwerpool till New-York	3,000	12
" " " Halifax	2,500	10
Anm.: 2 gånger i weckan.		
Från Halifax till Bermuda	750	3½
" Bermuda till Massan (Bahamaöarne)	800	4
Anm.: 2 resor i månaden.		

Till Antillerne:

	Afst. uppskattadt approximativt. Eng. mil	Resans längd i medelt. Dagar
Från Southampton till S:t Thomas	3,000	17
" " " Chagres	4,800	25
" " " Jamaica	4,300	22

Anm.: 2 resor i månaden.

Från Southampton till Jacqwemel (S:t Dom.)	4,100	21
" " " Wera Cruz	5,450	27
" " " Belixe (Honduras)	5,500	28
" " " Hawana	5,000	25
" " " Guadeloupe	3,900	20
" " " Martiniqwe	4,000	21
" " " Demerary	4,600	23
" " " Naßau	4,500	25

Anm.: 1 resa i månaden.

Till Syd-Amerika:

		Afst. uppskattadt approximativt. Eng. mil	Resans längd i medelt. Dagar
Från Southampton till	Madeira	1,200	7
" " "	Teneriffa	1,500	9
" " "	S:t Wincent (Cap Werldsöarne)	2,350	13
" " "	Pernambucco	3,900	22
" "	Rio Janeiro	5,200	29
" "	Montewideo	6,300	36
" "	Buenos Ayres	6,400	38

Anm.: 1 resa i månaden.

På Stilla Oceanen:

	Eng. mil	Dagar
Från Panama till San Francisco	3,000	15

Anm.: De amerikanska ångbåtar, som betjena linien från Panama till San Francisco, afgå twå gånger i månaden och korrespondera med de engelska paketbåtarne från Southampton till Chagres, hwilka werkställa sin resa på 25 dagar. — Derefter göras passagen öfwer näset på en dag. — I det man tillägger twå andra dagar för öfwerflyttningarne erhåller man 43 dagar för hela resan från Southampton till San Francisco.

Uppehållsställen under wägen äro San Blas, Mazatlan och San Diego.

	Eng. mil	Dagar
Från Panama till Walparaiso	2,800	15 à 18

Samma anm. som här ofwan; men afgångstiderne äro blott en gång i månaden. — Uppehållsställen under wägen äro: Buenawentura, Guayaqwil, Payta, Lambayeque, Kuancaco; Casma, Kuaco, Callas, Pisco, Islay, Arica, Iqnique, Cobiga, Copiapo, Kuaxo och Coquimbo.

Till Goda Hopps Udden:

	Eng. mil	Dagar
Från Plymouth till Cap	6,700	30 à 34

Anm.: Afgång en i månaden. Man lägger till wid Madeira, S:t Wincent, Sierra Leone och S:t Helena.

Till Ostindien.

			Eng. mil	Dag.
Från Southampton	till	Gibraltar	1,200	6
"	"	Malta	2,200	11
"	"	Alexandria	3,000	16
"	"	Suez	3,240	19
"	"	Aden	4,500	27
"	"	Bombay	6,000	35
"	"	Point de Galles (Ceylon	6,650	38
"	"	Madras	7,300	43
"	"	Calcutta	8,000	47
"	"	Singapore	8,300	47
"	"	Hong Kong	8,700	54

Anm.: De Indiska posterne ankomma och gå hwarje månad. — De paketbåtar som gå öfwer Gibraltar bära icke utan tyngsta delen af försändningarne med de wanliga resande. — Styrelsens depescher, enskildas bref och utomordentliga kurirer gå till Frankrike från Dower till Calais och finnes i Marseille den paketbåt som transporterar dem till Malta. — Man kan sålunda komma från London till Malta på 6 dagar, och öfwerfarten kommer att blifwa ännu några timmar kortare genom öppningen af jernwägen från Paris till Chalons sur Saone. Afstånden äro här ofwan räknade efter omwägen öfwer Gibraltar; man kan förkorta dem med 5 dagar genom att gå öfwer Malta, om man följer lika tid med den engelska korrespondensen.

Andra

Afdelningen.

Geografisk och Statistisk beskrifning öfwer Nordamerikanska förenta staterne.

Förenta Nord-Amerikanska Staterne.

Denna snart till en werldsdel utwurna statsförening, hwilken bildar ett mäktigt helt och antyder en ännu mäktigare framtid, sträcker sig ifrån 25° till 49° nordlig bredd, och ifrån 48°, 30 till 109° westlig längd, samt omgifwes i norr af Brittiska besittningarne, i öster af Atlantiska Oceanen, i söder af Mexicanska hafswiken och Mexico, samt i wester af Stilla hafwet. Det innehåller ej mindre än 78,600 qw. mil, egande år 1850 minst 23,400,000 inr., enligt den uträkning öfwer folkökningen och folkwandringen, samt landförökningen som sedan år 1840 kan uppställas, hwilket sistnämnde år tabellerna wisade 17,104,645 personer, uti 27 stater och 3 territorier.

Denna folkmängd består för närwarande af:

	qw. mil	Inr.
Regeringsdistriktet Columbia	2,3	58,300
31 serskilta Förbunds-Stater	39,237,7	22,933,700
3 " " Territorier	36,360	408,000
	75,600,	23,400,000

Klimat. I följd af landets stora utsträckning är detta ganska olika, men likwäl i mer eller mindre grad öfwerhufwud för wärtligheten gynnande.

Öfwerhufwud hafwa äfwen Förenta Staterne stränga wintrar och heta somrar, samt en hastigt ombytande temperatur-förändring, oftast af mer än 20 grader inom 24 timmar, hwilket stundom medför farliga följder för sundheten. Frost och snö äro wanliga wintergäster långt sydligare än uti Europa, emedan desamme alla får göra påhelsning i staterne kring Mericanska hafswiken, wid 30 bredds grader, då de i Europa ytterst sällan förekomma söder om 40°.

Denna stora tempraturolikhet wisar, med undantag af uti Texas, samma skillnad som Europa eger ifrån Italiens sydspets intill Dalelfwens i Swerige, till följe hwaraf äfwen wärtligheten måste stå i samma förhållande. I de södra omkring Mericanska hafswiken belägne staterne är hettan tropisk, och socker, kaffe, cacao, samt dylika sydalster, kunna, der frambringas.

De medlersta länderne, emellan 32° och 37° lat., bära bomul, ris, indigo, sydfrugter m. m., de nordligare intill 44° lat, frambringa det medlersta Europas alster, majs, hwete och öfriga sädessorter, tobak, win och trädfrugter; de nordligaste, intill 49° lat., hafwa mycken likhet med medlersta Ryßland, i afseende på klimat och naturalster, och frambringa det norra Europas sädesslag, frugter, bär

och öfriga wärter, som här likwäl ega en större mångfald, genom flera Amerika särskildt tillhörande trädslag och plantor, hwilka den starka sommarwärmen framlockar.

Naturprodukter. En stor rikedom har naturen slösat nästan öfwer hela detta widsträckta landområde, som, när deß omätliga skatterrätt hinna frambringas genom en större befolkning, komma att öfwerträffa hwarje annat lands, det för sin rikedom så besjungna Asiens länder ej ens undantagne, emedan de ymniga naturfördelarne här äro i händerne på ett folk, som med den Europeiska bildningens fulländade konst förstår anwända desamma och med full frihet för den enskildte att göra och låta i sina egna bestyr, förenar en rastlös werksamhet, såsom warande ättlingar af Brittiska folket, hwilket redan förut bewisat sig i Europa kunna uträtta storwerk på ett inskränkt område

Den jättekraft här är gömd, röjer sig ocksä med omißkännliga drag, äfwen uti ifwern att tillgodogöra landets alster. **Metallutbytet** stiger med hwarjde dag, hwaraf guldet från Californien, som nu är dagens lösen, tillagt med hwad i Georgien och Nord-Carolina m. fl. stater upphemtas, och som i medeltal warit 3,400 marker, nu uppskattas till 380,000 marker. Af silfwer fås något i Ohio och Syd-Carolina, bly mest i Wisconsin, 78,100 Sk℔, något koppar, jern 1,482,000 Sk℔, hwaraf det mesta i New-York och Wirginien, **stenkol** 6,880,000

T:r, i nästan alla staterne, men mest i Pennsylwanien och Wirginien; och finnas af detta owärderliga bränsle omätliga förråder, ehuru ej ännu mycket begagnade. Deßutom förekommer porphyr, marmor, gips, kalk, flera wackra bergarter m. m., och anslås wärdet af alltsammans till 284 mill. R:dr Banko.

Redan år 1848 öfwerstego **landets skördar** nära det dubbla af Frankrikes eller Österrikes, då majskornets wärde walweras, ehuru folkmängden endast utgjorde twå tredjedelar deraf, och uppgifwes till ej mindre än 852 mill. Bushel eller $188^{1}/_{4}$ mill. tunnor, hwaraf 146 mill. t:r majs, 25 mill. t:r hwete, $4^{1}/_{4}$ mill. t:r korn, $6^{1}/_{2}$ mill. t:r råg, 87 mill. hafre och skidfrugter, $2^{1}/_{2}$ mill. t:r bohwete, samt mest i nordöstra staterne, $28^{1}/_{2}$ mill. t:r potäter, utom en stor mängd andra rotsaker. Planteringswinsten af ännu sydligare och dyrbarare alster är äfwen i en förwånande uppkomst, då samma år erhölls 119 mill. ℔ risgryn, 349 mill. ℔ tobak, 205 mill. ℔ socker, 1066 mill. ℔ bomul, 422,000 Sk℔ lin och hampa.

Winodlingen är likwäl inskränkt, och det mesta af denna wara tages från Europa, då endast 230,000 gallons eller 6700 åm hämtats af egna drufwor. **Humleskörden** utgör $2^{3}/_{4}$ mill. ℔, likasom fenkol, saffran, kummin, **apothekswäxter** och **kryddor** erhållas till behoflig mängd. **Skogarne**, som oftats hafwa 40 till 50 alnars höjd, äro nä-

stan omätliga och innehålla äfwen många trädslag af betydligt wärde, samt ega uti den djupa, frugtbara jorden en wärtlighet och mångfald, som inger förwåning, då, enligt Michaux endast af ek inom deßa länder finnas 26 olika sorter, hwaribland quercus Virens i de södra Staterne utgör ett förträffligt skeppswerke, likasom sockerlönnen i norden bland de öfriga löfträden är det wärdefullaste, då densamma år 1841, jemte hwitbetsodlingen gaf 30½ mill. ℔ socker och sirap.

Söder om 35° lat. börjar cypressen och cedern uppträda i den wanliga nordiska barrskogens ställe, och längst i Söder många tropiska trädslag och rörwärter. Emellan 35° och 44° förekomma mest talrika ekslag, hagtorn, ask, röd lönn, hwit ceder, sassafras, många gräslika plantor och rikt blomstrande wattenwärter. Från 44° till 49° lat., Amerikansk björk, alm, många pilarter, röd och hwit gran, tall, lärkträd, wanlig lönn och sockerlönn samt mångfalldiga andra trädslag och plantor, liknande norra Europas och södra Siberiens, hwarjemte en stor rikedom på wilda bär här finnas. Äpplen, päron, plommon, och körsbär wära i de norra, windrufwor, ficon, mandel, oliver och andra sydfrugter i de södra staterne. Råg, korn, hafre och humle frodas äfwen uti högsta norden, hwete intill 45° lat. majs och tobak intill 42°, ris intill 38°, bomul intill 37° och sockerröret intill 32° lat.

Boskapsskötseln måste wara synnerligen lönan-

de i ett land som eger ett så widsträkt utrymme och i allmänhet utmärkt bördiga betesmarker.

Redan år 1840 underhölls, enligt offentliga uppgifter 14,974,586 hornboskap, 4,335,669 hästar, åsner och mulåsner, 19,311,374 får och 26,304,293 swinkreatur, samt **tam fogel** för 9½ mill. Dollars eller 23⅓ mill. R:dr Banko wärde. **Biskötseln** lemnade år 1842 774000 ℔ wax, och **silkesskötseln**, som äfwen under sednare tiden på flera orter blifwit med ifwer omfattad, 402000 ℔ kokonger. Af **wilda djur** finnas i de norra Staterne elg och ren, samt öfwerallt, af willebråd, stengetter, antiloper, hare m. fl., oberäknadt en mängd fogelwildt. **Rofdjuren**, björn, warg, lodjur, räf, samt de dyrbara **pelswerksdjuren**, bäfwer, utter, hermelin, mård m. fl. förekomma äfwen wanligt.

Fiskerierne äro af en stor betydelse ej allenast genom ett winstgifwande utbyte i floderne, insjöarne och wid de widsträckta kusterne, utan äfwen genom deltagande uti **fisket på New-Foundlandsbankarne** och ännu mer genom **hwalfångsten i det södra Ishafwet.** Utbytet war år 1840, 203000 Sk℔ torr och 473300 t:r saltad fisk, 21½ mill. k:r olja samt fiskben för 3$^1/_{10}$ mill. R:dr Banko, det hela egande ett wärde af 27⅓ mill. R:dr Banko, och utgjorde de wid storfisket syßelsatte personer 42,000.

Folknäringar och Fabriker. Hufwuduppmärksamheten uti ett förbund, sådant som Förenta Sta-

ternes, hwilkas områden ännu i det hela kunna anses såsom nybyggen, måste wara riktad på åkerbruket samt boskapsskötseln, och de stora inwandringarne, som jemt fortfara alla år, och i en oupphörligt förökad skala, hänwisa äfwen de nya medborgarne att sysselsätta sig med dessa yrken. Mer än en million tunnland ny jord brytes derför årligen, och de nyanländande måste deßutom i jagten och fisket söka tillfredsställa de första behofwen. I samma mån som folkmängden blifwit tätare, har äfwen industrien wunnit insteg och utweckling, hwarföre wi och påträffa densamma längst framhunnen uti de östra äldre staterne, som ega en mer efter Europeiska mönster ordnad samhälls-werksamhet, under det de yngre westra staterne ännu hufwudsakligen äro sysselsatte med att rödja mark, och att bereda sig för framtida inträde i den stora industriella föreningen. Framskaffandet af naturens gåfwor blifwer derföre här hufwuduppgiften, och endast den oundwikliga första förädlingen företages som binäring, såsom: af skogarne, **pottaska, terpentin och hartz**, samt **tjära och beck**, som år 1846 gaf 619,106 Tunnor, hwarjemte tillwerkas en mängd af de oräkneliga ting, hwartill trädet kan anwändas; gröfre **wäfnader af lin och hampa**, smiden, samt tillwerkning af de enklaste bohagsting och åkerbruks-redskap m. m. Fabrikswerksamheten åter har isynnerhet under de sista 20 åren höjdt sig med en förwånande raskhet, och lofwar att inom

kort uti de östra staterne gå i jemnbredd med Europas första fabriksländer, på detta den menskliga förmågans stora täflings- och utwecklingsfält. Många lokala gynnande förhållanden bidraga att göra industrien lönande, hwaribland som hufwudorsaker framstå, framalstrandet på egen jord af ymniga och förträffliga materialier till låga priser; outtömliga stenkolsminor och öfwerflödiga skogar, otaliga ställen för wattenwerksanläggning; stora segelbara floder och kanaler, samt deßutom jernwägar i alla riktningar för kringspridningen, och framför allt en befolkning med förtagsamhetsanda och outtröttlig werksamhet. Endast den emot uti Europa höga arbetslönen motarbetar ännu den fabrikswerksamhet som fordrar många händer, men i samma mån som folkstocken förökas, skall åfwen den öfwerdrifna dagslönen falla, och deßa lyckligt lottade länder intaga ett rum, åfwen bland de industriella folken, som komma att lemna alla andra efter sig, då de ej inom sig hafwa de hinder: monopolier, tull-linier, national-wanor och fördomar med flera werksamheten förlamande orsaker, hwarmed Europa som helt betraktadt, kämpar, och som hindrande stå i wägen uti alla rigtningar. Redan nu wisar Förenta Staternes så att säga ungdomliga industri en storartad början i likhet med allt hwad från detta land utgår, främst af alla står **bomulsfabrikationen**, som år 1840 egde 1240 fabriker med 22,84,634 spindlar, samt 129 tryckerier och

färgerier, med ett tillwerkningswärde af 46,350,453 dollars eller $115^1/_8$ mill. R:dr Banko, men som för närwarande wäl kan antagas såsom fördubblad. Derefter **klädes-** och **ylletygs-tillwerkningar**, som samma år i 1420 fabriker lemnade för 20,696,999 dollars eller $54\,^3/_4$ mill. R:dr Banko. **Läderberedningen**, som 8229 fabriker förarbetade $7^1/_4$ mill. hudar och skinn, får $33^1/_5$ mill. dollars eller $82^{11}/_{12}$ mill. R:dr Banko wärde. **Hatt-tillwerkningen** uppgick till $10^1/_{10}$ mill. dollars eller $25\,^1/_4$ mill. R:dr Banko, såp- **och ljusfabrikerne** lemnade $49\,^4/_5$ mill. ℔ såpa, $17^9/_{10}$ mill. ℔ talg och $2^{10}/_{20}$ mill. ℔ spermaceti- och warljus. **Sockerraffineringen** i 43 fabriker $3^1/_4$ mill. dollars eller $8^1/_8$ mill. R:dr Banko. **Glasblåsningen** egde 115 fabriker med $2^9/_{10}$ mill. dollars eller $7^1/_4$ mill. R:dr Banko wärde. **Papperstillwerkningen** 426 fabriker med $6^1/_8$ mill. dollars eller $15^5/_{16}$ mill. R:dr Banko wärde. 28025 **qwarnar**, 34650 **sågar** och 843 **oljeqwarnar** förädlade en warumängd för $76^1/_2$ mill dollars eller $191^1/_4$ mill. R:dr Banko 8429 sten- och 45684 trädhus uppfördes för året, till ett wärde af $44^9/_{10}$ mill. dollars eller $104^3/_4$ mill. Rdr Banko. Industriens och fabrikswerksamhetens hufwudsäten äro inom staterne Massachusetts, Rohde-Island, Connecticut, New-Yrk, New-Jersey, Delaware, Pennsylwanien, Maryland, och Ohio, och beräknas wärdet af fabriks-tillwerkningen år 1840 uppgå till 315 mill.

dollars eller 787½ mill. R:dr Banko, som för innewarande år 1850 torde närma sig till den dubbla summan, då hwarje gren af den härwarande industriella utwecklingen, lika som landets bebyggande och affastning, ej får mätas efter Europeisk måttstock.

Handel och Sjöfart.

Det måste hos oß wäcka förwåning, att till er. **jernwägar** och **kanaler** här anläggas nästan samtidigt med en trakts första bebyggande, och det tyckes wäl som skulle anläggarne gå en säker ruin i möte wid deßa företag, men så hastigt framstår omskapningen från fullkomlig wildhet till odling och produkt-rikedom, att 10 år efter det första yxhugget göres i en trakt, som måhända har lika många mil till närmaste nybygge, widsträckta, med rika skördar prunkande fält, flera städer, tusendetals boningshus och en stor wälmående befolning, helsa den förwånande å nyo besökande främlingen, och de som anlade jernwägar och kanaler, och kunde under detta tiotal af år bära en möjligen uppstående förlust, nu redan få goda utdelningar i återbetalning, som deßutom med hwarje år förstoras, hwarigenom de wisa sig hafwa spekulerat ganska förståndigt. De omätliga, fruktbara och endast på odling wäntande landsträckarne, som med wißhet om goda skördar återgälda derpå nerlagde kostnader, hafwa äfwen gifwit anledning till flera deßa odlingar befordrande inrättningar, hwaribland främst står **bank-**

ternes, hwilkas områden ännu i det hela kunna anses såsom nybyggen, måste wara riktad på åkerbruket samt boskapsskötseln, och de stora inwandringarne, som jemt fortfara alla år, och i en oupphörligt förökad skala, hänwisa äfwen de nya medborgarne att sysselsätta sig med dessa yrken. Mer än en million tunnland ny jord brytes derför årligen, och de nyanländande måste deßutom i jagten och fisket söka tillfredsställa de första behofwen. I samma mån som folkmängden blifwit tätare, har äfwen industrien wunnit insteg och utweckling, hwarföre wi och påträffa densamma längst framhunnen uti de östra äldre staterne, som ega en mer efter Europeiska mönster ordnad samhälls-werksamhet, under det de yngre westra staterne ännu hufwudsakligen äro sysselsatte med att rödja mark, och att bereda sig för framtida inträde i den stora industriella föreningen. Framskaffandet af naturens gåfwor blifwer derföre här hufwuduppgiften, och endast den oundwikliga första förädlingen företages som binäring, såsom: af skogarne, **pottaska, terpentin och hartz**, samt **tjära och beck**, som år 1846 gaf 619,106 Tunnor, hwarjemte tillwerkas en mängd af de oräkneliga ting, hwartill trädet kan anwändas; gröfre **wäfnader af lin och hampa**, smiden, samt tillwerkning af de enklaste bohagsting och åkerbruks-redskap m. m. Fabrikswerksamheten åter har isynnerhet under de sista 20 åren höjdt sig med en förwånande raskhet, och lofwar att inom

kort uti de östra staterne gå i jemnbredd med Europas första fabriksländer, på detta den menskliga förmågans stora täflings- och utwecklingsfält. Många lokala gynnande förhållanden bidraga att göra industrien lönande, hwaribland som hufwudorsaker framstå, framalstrandet på egen jord af ymniga och förträffliga materialier till låga priser; outtömliga stenkolsminor och öfwerflödiga skogar, otaliga ställen för wattenwerksanläggning; stora segelbara floder och kanaler, samt deßutom jernwägar i alla riktningar för kringspridningen, och framför allt en befolkning med förtagsamhetsanda och outtröttlig werksamhet. Endast den emot uti Europa höga arbetslönen motarbetar ännu den fabrikswerksamhet som fordrar många händer, men i samma mån som folkstocken förökas, skall äfwen den öfwerdrifna dagslönen falla, och deßa lyckligt lottade länder intaga ett rum, äfwen bland de industriella folken, som komma att lemna alla andra efter sig, då de ej inom sig hafwa de hinder: monopolier, tull-linier, national-wanor och fördomar med flera werksamheten förlamande orsaker, hwarmed Europa som helt betraktadt, kämpar, och som hindrande stå i wägen uti alla rigtningar. Redan nu wisar Förenta Staternes så att säga ungdomliga industri en storartad början i likhet med allt hwad från detta land utgår, främst af alla står **bomulsfabrikationen**, som år 1840 egde 1240 fabriker med 22,84,634 spindlar, samt 129 tryckerier och

af deß folkmängd, då Ryßland, enligt Berghaus, endast ger denna wälgerning åt 1 bland 367 af sin stora befolkning. Okunnighet uti att läsa och skrifwa samt räkna, i den enkla georgrafien, historien m. m.: räknas här derföre som en ytterlig wanwärd af det uppwärande slägtet.

Detta utmärkta företräde emot uti Europas flesta länder, har sin grund, efter hwad Amerikanaren påstår uti den afundswärda **saknaden af en statskyrka**, hwilken, i förbund med en för mörker stämd regering, genom sina handtlangare, presterne eljest der wäl snart skulle låta det underwisade barnaantalet förminskas.

Derföre höres från så många Europeiska lärde, hwilka, bugande för magten både i form af religiös och werldslig myndighet, låta påsätta sig hwilken prägel som helst, att Nord-Amerikas befolkning, ej olikt djuren, endast eger en materiel förkofran. De weta ej eller wilja ej weta, att **uniwersiteterne** och **collegerne** endast i grundjord egde år 1840 ett wärde af 15¼ mill. dollars eller 38¼ mill. R:dr Banko, samt att många millioner blifwit friwilligt såsom gåfwa framburne för att utwidga just den högre bildningen, då staterne deremot genom lagstiftning ansett sig på det allmännas bekostnad böra sörja för den lägre eller folkunderwisningen. Då den nya werlden hittills haft alltför mycket att ordna wid sin första bosättning, hafwa **de sköna konsterne** ej kunnat egnas den

uppmärksamhet, hwaraf de inom Europa äro i åtnjutande; men deßa wackra blommor af ett folks fortgående utweckling och förädling, wisa sig här emellertid i sin knoppning, och skola nog ej underlåta att i framtiden utweckla de inneboende praktfärgerne, om än både härmed kommer att dröja, och Europas fulländade konst häruti blir swårast att besegra, då hon är i besittning både af den gamla tidens mästerstycken och de nya mästarnes konstskicklighet.

Finanser, förswars-anstalter.

Unionens inkomster bestå hufwudsakligen af **tull medel** och försåld **grundjord**, och utgjorde de samme år 1848, 35436750 dollars eller $87^3/_8$ mill. R:dr Banco, hwaremot utgifterne för år 1849 woro 47431844 dollars eller $118^3/_8$ mill. R:dr Banko, uppgående till detta stora belopp genom utbetalningar i och för kriget emot Mexico. Unionens gemensamma **statsskuld** uppgick den 30 Juni 1848 endast till 12883500 dollars eller $32^1/_5$ mill. R:dr Banko, men hwarje stat har sin egen budgett, och deras sammanlagde skulder, mest tillkomne i och för allmänna arbeten såsom lands- och jernwägar, kanaler m. m., utgjorde år 1846, 160700000 dollars eller $401^1/_4$ mill. R:dr Banko. Under fredstid är **den bewäpnade makten** ytterst fåtalig, och bestod år 1844, före Mexikanska kriget, endast af 1 Corps Ingenieurer, 1 Regemente skarpskyttar till häst, 4 regementen Artilleri, 1 regemente Woltigö-

drogo äfwen, genom anläggning af kolonier i deßa trakter, att utbreda odlingen. Den öfwerwägande folkströmmen kom likwäl från Stor-Brittanien, hwarmedelst det odlade landet fortfarande utwärte efter Brittiskt mönster, undanträngande eller upptagande i sig de öfriga nationaliteterna. Så fortwärte det nya samhället och wisade jätte-lemmar redan wid sin första dagning, då det snart famnade landsträckor flera gånger större än det Brittiska moderslandet. Ett jemt tillopp förökade oupphörligt folkmängden, genom förorättade, förföljde, orolige eller nyhetslystne Européer tills den år 1753, oberäknadt Indianerne, räknade 1,046,000 indiwider. Redan under första tiden wisade sig detta sjelfständiga wäsen, som utgör grunddraget i den Brittiska karaktären, och kolonierne utbildade sitt hemlands plägseder i likenliga former, med samma kommunalwäsende, jury-domstolar, representation m. m., och gjorde sig mer och mer afhängige uti sina behof och sina åsigter. I detta spända förhållande påskyndades skiljsmeßan från moderslandet genom det Brittiska kabinettets oöfwerlagda åtgärder, och utbröt år 1773 uti Boston ett formligt uppror, hwilket likt utbredt tunder spred sig till alla Staterne, hwars följd blef en till den 5 September 1774 sammankallad Generalkongreß, på hwilken representanter från 12 stater möttes i Philadelphia, hwilken kongreß likwäl ännu bjöd Britterne handen till försoning, men fordrade erkännande af bestämda fri-

och rättigheter, som likwäl förkastades. Kriget blef dymedelst en oundwiklig följd, hwilket efter werlande ombyten upphörde först den 24 September år 1782, genom Britternes medgifwande af Förenta Staternes fullkomliga sjelfständighet. Deßförinnan, och midt under wapenbraket, hade de 12 Staterne New-Hampshire, Maßachusetts, Connecticut, New-York, New-Jersey, Pennslywanien, Delaware, Maryland, Wirginien, Norra och Södra Carolina samt Georgien, under den höghjertade Washingtons presidium, emellan sig afslutadt en Union-akt, den 7 September 1778, med en för yttre förhållanden gemensam författning, hwilken likwäl först den 17 September 1787 utbildades i den bestämdare form, som medgifwer den enskildte medborgaren den största möjliga frihet, hwilken med ett tryggadt samhällslugn är förenlig

Presidenten för detta stora folkförbund har uti årligt anslag 25000 dollars eller 62500 R:dr Banko, och de honom biträdande 6 ministrarne 6000 dollars eller 15000 R:dr Banko hwardera. Hwarje representant i båda husen har 8 dollars eller 20 R:dr Banko dagligen, jemte reskostnader.

I betraktande af de stora allmänna åtgärderne att bilda och upplysa, som på Amerikansk grund företrädeswis framstå, kunna wi ej derföre öfwerraskas af att erfara, det Förenta Staterne gifwa **skolunderwisningen** i åtskilliga deß delar åt 1 bland 4, men öfwerhufwud i hela Unionen åt 1 bland 9

af deß folkmängd, då Ryßland, enligt Berghaus, endast ger denna wälgerning åt 1 bland 367 af sin stora befolkning. Okunnighet uti att läsa och skrifwa samt räkna, i den enkla georgrafien, historien m. m.: räknas här derföre som en ytterlig wanwård af det uppwärande slägtet.

Detta utmärkta företräde emot uti Europas flesta länder, har sin grund, efter hwad Amerikanaren påstår uti den afundswärda **saknaden af en statskyrka**, hwilken, i förbund med en för mörker stämd regering, genom sina handtlangare, presterne eljest der wäl snart skulle låta det underwisade barnaantalet förminskas.

Derföre höres från så många Europeiska lärde, hwilka, bugande för magten både i form af religiös och werldslig myndighet, låta påsätta sig hwilken prägel som helst, att Nord-Amerikas befolkning, ej olikt djuren, endast eger en materiel förkofran. De weta ej eller wilja ej weta, att **uniwersiteterne** och **collegerne** endast i grundjord egde år 1840 ett wärde af 15¼ mill. dollars eller 38¼ mill. R:dr Banko, samt att många millioner blifwit friwilligt såsom gåfwa framburne för att utwidga just den högre bildningen, då staterne deremot genom lagstiftning ansett sig på det allmännas bekostnad böra sörja för den lägre eller folkunderwisningen. Då den nya werlden hittills haft alltför mycket att ordna wid sin första bosättning, hafwa **de sköna konsterne** ej kunnat egnas den

uppmärksamhet, hwaraf de inom Europa äro i åtnjutande; men deßa wackra blommor af ett folks fortgående utweckling och förädling, wisa sig här emellertid i sin knoppning, och skola nog ej underläta att i framtiden utweckla de inneboende kraftsärgerne, om än både härmed kommer att dröja, och Europas fulländade konst häruti blir swårast att besegra, då hon är i besittning både af den gamla tidens mästerstycken och de nya mästarnes konstskicklighet.

Finanser, förswars-anstalter.

Unionens inkomster bestå hufwudsakligen af **tullmedel** och försåld **grundjord**, och utgjorde de samme år 1848, 35436750 dollars eller $87^3/_8$ mill. R:dr Banco, hwaremot utgifterne för år 1849 woro 47431844 dollars eller $118^3/_8$ mill. R:dr Banko, uppgående till detta stora belopp genom utbetalningar i och för kriget emot Merico. Unionens gemensamma **statsskuld** uppgick den 30 Juni 1848 endast till 12883500 dollars eller $32^1/_5$ mill. R:dr Banko, men hwarje stat har sin egen budgett, och deras sammanlagde skulder, mest tillkomne i och för allmänna arbeten såsom lands- och jernwägar, kanaler m. m., utgjorde år 1846, 160700000 dollars eller $401^1/_4$ mill. R:dr Banko. Under fredstid är **den bewäpnade makten** ytterst fåtalig, och bestod år 1844, före Merikanska kriget, endast af 1 Corps Ingenieurer, 1 Regemente skarpskyttar till häst, 4 regementen Artilleri, 1 regemente Woltigö-

rer, 1 Corps skarpskyttar till fots, alltsammans med 716 officerare och 6874 soldater, men under kriget uppsattes genom wärfning deßutom en armé af 775 officerare och 17020 soldater. **Milisen**, hwari hwarje wapenför måste ingå, räknade år 1848 ej mindre än 1,874,300 man, med 70,458 till största delen sjelfwalda officerare, och eger Unionen 14 **arsenaler** och några mindre starkt **befästade platsar** wid kuststäderne. **Flottan** hade år 1847 11 linieskepp, 13 fregatter, 24 slupar, 5 briggar, 8 skonertar, 5 bombskepp, 6 transportskepp och 13 ångfartyg, med 7500 mans besättning och arbetare i fredstid, samt är förlagd uti de större hamnarne. Den stående bewäpnade makten är utmärkt wäl aflönad, och lagstiftningens syfte, att under freden endast underhålla elementerne till en armé och flotta, är så sannt uppfattad, då den uti sig sjelf bär wißheten om seger när det gäller, och att då kunna utweckla en uthwilad kraft. En Europeisk konungs uttryck, att "emot demokrater hjelpa bäst soldater", torde emedlertid klarast tyda, hwarföre Americas exempel ej kan efterföljas i wår werldsdel. Denna fara, att genom maktmißbruk råka inpå Europeiska willostigar, hafwa emedlertid de försigtige Americanske demokraterne undgått derigenom, att de ej besolda Arméer, för att låta tuckta sig, och möjligen se sin frihet öfwerändakastad af den enskildta årelystnaden. På det fria fältet eller det wida werldshafwet synes den unga jätten wilja

brottas, om så skulle behöfwas, utan skydd af murar, emedan Unionen ej har några nämnbara starkare fästningar.

Som förut blifwit nämndt, innefattar förbundet numera 1 regeringsdistrikt, 31 förenade stater, samt 3 territorier, och har hwarje stat, enligt hwad wi af det föregående inhämtat, för sina inre angelägenheters wård, egen representation, hwilken äfwen eger en högre eller äldre och en lägre eller yngre kammare, med efter de olika staternes storlek och folkmängd äfwen mycket olika antal representanter, hwilka utwäljas på 2, 3, 4 och äfwen 6 år, allt efter hwarje stats särskilda grundlagsbestämmelse. Den werkställande makten lemnas merendels i händerne på en guwernör med tillhörande råd, på 2, 3, högst 4 år, som för sina åtgärder äro answarige inför representationen, hwilken medlertid i de flesta staterne ganska ofta sammanträder. Till deßa olika staters serskildta beskrifning wilja wi nu öfwergå.

Unions-Distriktet Columbia har endast 2, 3 qw. mil i widd, och utgör ett utbrutit land, inneslutande kongreß-staden med deß närmaste omgifning, samt är taget från Marylands, och Wirginiens område, och beläget emellan 38°48 och 38°59 lat., bildande en fyrkant, hwars hörn ligga i de fyra wäderstrecken, och hwilket lilla land är både fruktbart och wälodlad, med en folkmängd af 58,300 personer, samt:

Washington, Förbundets hufwudstad, belägen under 38°53 lat., wid Potowmak-floden, hwars djup tilläter äfwen fregatter fri segelats, är kongreßens säte, med deß tillhörande högsta förwaltningsgrenar, likasom Unionens öfwersta domstol. Staden är anlagd efter en storartad plan, med breda gator, hwaraf likwäl ännu hälften eller färre delen äro bebyggde. Af märkwärdiga byggnader intar Capitolium eller Unionsstaternes representanters praktfulla församlingshus första rummet, beläget på en höjd i stadens midt; derefter Presidentens och Ministrarnes palatser, posthuset, flera kyrkor och ett skönt obserwatorium. Handlen är här obetydlig, och af fabriker finnes endast ett större glasbruk, äfwensom åtskilliga betydande handtwerkerier, då näringsutwägarne endast af se den rörelse kongreß-ledamöternes wistande gifwa åt stället, 25,500 inw. **Alexandria**, stad wid Potowmak, är wälbygd och har ett kastell, liflig handel, 9200 inw.

Georgtown, stad nära utmed Washington, har någon landthandel och plantering. 7800 inw.

1. Staten **Maine**,

utgör Unionens nordligaste del, gränsar intill Canada, New-Braunschwig och Atlantiska Oceanen, samt eger en widd af 766.7 qw. mil med 609,300 inw. Innewånarne äro ett kraftigt folk och landet bär något hwete, råg, korn, hafre, ärter, lin, hampa och humle i tillräcklig mängd, äfwensom någon frukt. Skogarnes afkastning utgör äfwen

en winstgifwande inkomstkälla. Landet har 13 kantoner.

Augusta, hufwudstad 4400 inw. **Portland**, landets största och wackraste stad, utmed Cascowiken, med en god hamn, ansenlig handel, 13400 inw. **Bath** 4100 inw. **Hallowel** treflig stad wid förenämnde å, m. 4200 inw., **Bangor**, stad wid Penobscot-ån, med flera goda läroinrättningar, handel och några fabriker 5,800 inw. **Thomaston**, med en mängd sågar och kalkugnar, samt handel med kalk och bräder, 6700 inw.

2. Staten **New-Hampshire**,

håller i widd 216 qw. mil, med 350100 inw. Det inre landet eger stora skogar och i allmänhet drifwes här ett betydligt och lönande åkerbruk, samt skördas hwete, något majs, råg, korn, hafre, potäter och åtskilliga plantwerter i betydlig mängd, likasom boskaps- och biskötseln är ansenlig; Fabrikerne äro här mångartade och betydlige, likasom handeln fördelaktig genom utskeppning af landets alster. Det är fördeladt uti 10 kantoner.

Concord, hufwudstad, har god handel med upplandet, flera fabriker, 5200 inw.

Portsmouth, ansenlig handel, 8200 inw. **Dower**, stad längre upp i landet, wid förenämnde å, är wälbygd och har stark landthandel, 6700 inw.

3. Staten **Wermont**,

upptager 234 qw. mil, med 358900 inw. Den fruktbara jorden bär, utom de wanliga sädesslagen samt rotwärter, något majs, frukterne äpplen och på-

BOSTON.
Public
Garden

ron komma endast fort uti de lägre landsdelarne, deraf äfwen cider beredes. Boskapsskötseln är lönande och skogarne betydlige. Landet har 14 kantoner.

Montpelier, hufwudstad, 2800 inw. **Burlington,** 3,600 inw. **Bennington,** 3800 inw.

4. Staten **Maßachusetts,**

ligger utmed Oceanen, i söder om den föregående, är den äldsta, bland staterne, och har 170 qw. mils widd med 865600 inw. Detta land har en ganska omwexlande natur, och i likhet med Vermont sandiga kuster, hwilka bilda flera wikar och hamnar.

Åkerbruk och boskapsskötsel syselsätta mängden af innewånarne, och jorden bär företrädeswis majs, råg och hafre samt potäter. Uti det stora hafsfisket har denna stat en betydlig andel, då mer än 1,000 fartyg och båtar dermed äro syselsatta. Bergbruket ger bly och jern. Handlen är bland den största som drifwes i staterne, likasom fabrikerne äro mångtalige och betydlige. Wetenskaper och bildning äro högt aktade, och från detta land utgå många professorer och andra lärare till Unionens öfrige underwisnings-anstalter. År 1842 funnos här ej mindre än 251 lantinska skolor med 16746 lärjungar, och 3362 folkskoler med 160,257 besökande barn. Staten sönderfaller i 14 kantoner.

Boston, hufwudstad, med en förträfflig hamn, är trångt bebyggd, men eger ett wackert stadshus,

Utsigt af Boston.

flera allmänna byggnader, stor och utbredd handel, ansenliga fabriker, många utmärkta underwisnings-anstalter och inrättningar för medborgerlig utbildning 96,400 inw. Bifogade planch, föreställer stadens utseende 1852. **Charleston**, stad wid charles-floden, nära Boston, är station för en del af unions-flottan, har ett statsfängelse, betydlig handel, 12,600 inw. **Cambridge**, stad äfwen nära Boston, med ett Uniwersitet, flera lägre skolor, handel 8,900 inw. **Salem**, stad wid hafwet, med god hamn, stora skepswarf, segelduks-fabriker, handel till Ostindien och China, 15,200 inw. **Lowell**, stad wid Merrimac-ån, kan anses för Americas manchester, och har en mängd fabriker i synnerhet bomullsspinnerier, wäfwerier och färgerier, 28,700 inw. **Lynn**, stad på halfön Nichant, med ansenliga chocolad-fabriker, stor tillwerkning af skoarbeten, några jernwerk, handel, 10,600 in.

5. Staten **Rhode-Island**,

är den minsta af alla, och ligger utmed Atlantiska Oceanen, samt har endast 31 qw. mil i widd, med 122900 inw., och utgör ett till det mesta slätt land. Det har flera betydliga öar utmed kusten samt är i allmänhet fruktbart, och frambringar alla slags säd.

Fabrikerne af flera slag äro här redan ganska betydlige och i tillwärt, i synnerhet bomullsspinnerierne, hwilka ega mer än 25000 spindlar. Sjö-

handeln är äfwen ganska betydlig. Det har 5 kantoner och 34 mindre orter.

Newport, huwudstad, med wackert guwernementshus, flera fabriker, skeppsbyggerier, ansenlig handel, betydligt fiske, 16200 inw. **Prowidence**, landets största stad, har uniwersitet och flera goda allmänna inrättningar, många fabriker, betydlig och widsträkt handel; 25,400 inw. **Smithfield**, stad med god handel och flera fabriker, 10,200 inw.

6. Staten **Connecticut**

ligger i wester om den föregående, äfwen utmed Atlantiska Oceanen, och intar 108 qw. mil, samt har 384,700 inw. Detta land bildar en kustterraß, upphöjande sig emot norden, hwilken eger flera bergsträckor och klipptrakter, genomströmmade af Connecticut- Themse- och Stratford-floderne. Utmed kusterne finnas flera sandiga sträckor, men öfwerhufwud är landet synnerligen fruktbart, serdeles å de låga sträckorne omkring Connecticut-floden, och frambringas majs, öfriga sädessorter, samt boskapsalster och frukter i betydlig mängd, 8 kantoner finnas här.

Hartford, landets hufwudstad, med betydliga planteringar, wäfwerier, färgerier, handel och äfwen sjöfart till hafwet; har en statens arsenal och 11,500 inw.

New-Hawen, har flera goda läro-inrättningar, många fabriker, god handel, rymlig ehuru ej djup hamn, 12600 inw.

New-London, stad wid Themes-floden, med flera fabriker, god sjöfart till Westindien och de södra staterne, 6400 inw.

Norwalk, stad in i landet med handel, trädgårds-skötsel och plantering, 400 inw.

7. Staten New-York

utgör en af de wigtigaste i unionen, och som äfwen bland alla har den största befolkningen, eller 2,956,800 inw., på 1,048 qw. mils widd. Den är belägen emellan 40°35 och 45° lat., i wester om de föregående, samt gränsar med en liten del i detta wäderstreck intill Canada och de stora insjöarne Erie och Ontario, samt med sitt sydöstra hörn intill Atlantiska Oceanen, der den betydliga ön Long-Island bildas. Med en ganska olika natur-beskaffenhet företer densamma en angenäm blandning af bergsträckor, slätter, kullar och dalar. De ofwannämnda stora insjöarne, jemte S:t Lorenz-floden, ge åt landets nordwestra del fördelaktiga sjökuster och beqwäma handelswägar till det å de motsatta sidorne liggande Canada. Äfwen uti sitt inre har detta land ansenliga insjöar, såsom Oneida, Otsego, Cayuge m. fl., samt bland floderne, oberäknadt S:t Lorenz, Hudsons, Mohawk, Susqwehanna, Delaware, Alleghany, Niagara m. fl., hwaribland Hudson är den wigtigaste för denna stat, och utfaller i Oceanen efter 47 mils lopp. Landet är försedt med goda skogar, isynnerhet uti de många och widsträckta bergstrakterne, och hwar till

NEW YORK.
BROOKLYN.

en stor del ganska fruktbar jord, som bär hwete, majs och öfriga sädessorter, till den mängd, att en betydlig utskeppning kan ske; och finnes äfwen öfwerflöd på grönsaker samt frukt, hwarå odlingen är starkt uppdrifwen på Long-Island, som äfwen förser en betydlig del af unions-staterne med telningar och frön.

Fisket är ansenligt i de stora insjöarne, floderne och hafwet, och bergsbruket lemnar jern, koppar, zink, bly, flera wärdefulla stenarter samt stenkol, hwaraf finnes stora lager. Flera mineral- och saltkällor föröka wärdet af detta land, och de sednare lemna, årligen $3^3/_4$ mill. Bushel eller 830,000 t:r salt. Industrien är här högre utwecklad än i de flesta öfriga staterne, och fabrikerne för bomul, ylle, linne, metallwaror, läder, glas och papper äro både storartade och talrika, samt winna oupphörligt tillwärt. Handeln har här sin lifligaste punkt inom Unionen, och ej mindre än 52 jernwägar och många kanaler korsa hwarandra i alla rigtningar och underlätta förbindetserne åt alla sidor. Underwisningen är högt wårdad, och år 1842 egde staten 12 uniwersiteter och colleger. Landet är fördeladt uti 59 kantoner.

Albany, hufwudstad, utmed Hudsonfloden, på sluttningen af en kulle, har senats- och guwernörspalats, stadshus, 2 arsenaler, många och betydliga fabriker, och en på Hudson-floden samt medelst jernwägarne utbredd handel, 36,400 inw. **New-York**,

förbundets största stad, under swenska besittningen af deßa trakter kallad Nya Stockholm, belägen under 40°41 lat., på södra udden af ön Manhatton, wid Hudsons-flodens mynning, har flera praktfulla byggnader, uppförda af marmor eller huggna stenblock, hwaribland utmärkta sig stadshuset, börsen, tullhuset, uniwersitetet, m. fl. enskildas hus, 143 till en stor del smakfulla och med torn försedda kyrkor och kapeller; är till större delen reelt anlagd, med breda gator, och wackra öppna platser. Staden som har en mängd fabriks-inrättningar, eger likwäl sin största betydelse genom en widsträckt och till alla werldsdelar utbredd handel, då den nu uppträder som en af jordens största affärspunkter, och har för närwarande öfwer 385000 inw., samt egde år 1840 312,710. Många förträffliga sociala inrättningar finnas här, och innewånarne utweckla en owanligt stor företagsanda och köpmanna-werksamhet. Staden är emot sjösidan förswarad af flera fästen, hwaraf det betydligaste ligger på den utanför hamnen belägna ön Staaten-Insel. **Brooklyn**, stad på Long-Island, midt emot New-York, med ansenliga fabriker, deltager till en betydlig del i deß handel, eger ansenlig sjöfart och fiske, samt 38,200 inw. **Troy**, stad wid Hudsons-floden, på en stor slätt, är wälbygd, har flera stora fabriker, god handel, 20,400 inw. **Buffalo**, betydlig stad wid Eriesjön, med en god hamn, är den ansenligaste i de westra landsdelarne, och drifwer

en winstrik handel på de stora insjöarne och kanalerne, 29,600 inw. **Rochester**, stad wid den stora Ontario-sjön och Eriekanalen, med goda bomulls- m. fl. fabriker, liflig handel, 26,400 inw. **Utica**, stad wid Mohawk och Erie-kanalen, med handel och andra lönande näringar, 13,100 inw. **Schenectady**, stad wid Mohawk-floden, med handel och plantering samt trädgårds-skötsel, 7200 inw. **Auburn**, stad wid Owasco-sjön, med ett förträffligt inrättadt statens fängelse, som blifwit ett mönster för många andra länders inrättningar af detta slag; har handel, trädgårds-skötsel, 5,100 inw.

8. Staten New-Jersey

är ett kustland, hwars största del fordom egdes af Swerige, och som då jemte deß öfrige här utmed belägne besittningar kallades Nya-Swerige, ligger utmed Atlantiska Oceanen, och har 189 qw. mil i widd, med 462,300 inw. Landet bildar en terraß med låga, sandiga kuststräckor, men är i de öfrige trakterne ganska fruktbart. Industrien är betydligt uppdrifwen och fabrikerne talrika, samt handeln, genom en gynnande belägenhet, stor och utbredd, både med egna alster och som transito för de inre staterne, hwilken många kanaler, jernwägar och den ansenliga floden Delaware befordra. Staten har 18 kantoner.

Trenton, hufwudstad, 8,200 inw.

Newark, stad wid Passaci-ån, på en wacker och fruktbar slätt, är wälbygd, och har flera läder-

bomulls- och metall-fabriker, jemte en stor anläggning för skotillwerkning, som sysselsätter öfwer 200 arbetare, 18,600 inw. I grannskapet finnas goda stenbrott samt en utsträckt fruktodling och sider-beredning. **Middletown**, stad med trädgårds-skötsel, plantering, handel, 6,300 inw.

9. Staten **Delaware**

utgjorde fordom äfwen en del af Nya-Swerige, och har 48 qw. mil i widd, med 93,100 inw. Landet är i södra delen slätt och sandigt, i den norra åter kulligt, men med en ganska fruktbar jordmån, som bär alla slags säd och frukt i ymnighet. Fiskeriet är ansenligt och industrien höjer sig med hwarje dag och räknar redan flera betydliga anläggningar.

Här är endast 3 kantoner.

Dower, hufwudstad, med ett smakfullt regerings-palats, flera andra wackra hus, någon handel, 4100 inw.

Wilmington, god handel, 8600 inw.

10. Staten **Maryland**,

belägen till största delen omkring Chesapeak-wiken, utmed Atlantiska Oceanen, innehåller 314 qw. mil i widd, med 561900 inw. I likhet med de nordligare staterne, har denna äfwen låga och sandiga kuster, men något in i landet framwisar det kulliga nejder, likasom längre i wester bergiga, men synnerligen fruktbara trakter, hwilka ymnigt bära all slags säd, hwarjemte tobaks-planteringen här är

Utsigt af staden Baltimore.

handeln widt omfattande och sträcker sig till hela Unionen, samt isynnerhet från Philadelphia till alla werldsdelar. Innewånarne, hwaraf halfwa antalet härstammar från Tyskland och Swerige, de sednare boende närmast kusten, hwaraf en ansenlig sträcka räknas till Nya Swerge, äro ett arbetsamt och industriöst folk, och mycket har äfwen här blifwit tillgjort för folkupplysning och bildning, amt för utwidgade handels-förbindelser och de medborgerliga inrättningarnes förkofran öfwerhufwud. Staten har 54 kantoner.

Harrisburg, hufwudstad, 6,300 inw.

Philadelphia, näst New-York den betydligaste staden Unionen, liggande wid Delaware-floden, är en af de skönaste städerne ej allenast i America, utan äfwen bland de öfriga werldsdelarnes stora städer. På bildnings-anstalter och nyttiga medborgerliga inrättningar af flera slag är ej brist, hwaribland uniwersitet, konst-akdemi, flera allmänna bibliothek, obserwatorium, botanisk trädgård m fl., hwarjemte staden anses utgöra hufwudpunkten för den litterära werksamheten inom Unionen och sysselsätter 85 boktryckerier.

Hamnen är god, så att äfwen linieskepp kunna hit uppgå, hwarföre handeln är widt omfattande på alla werldsdelar och skeppsbyggeriet ansenligt, likasom fabrikerne i flera delar betydlige, synnerligast porterbryggerierne, som täfla med de Londonske i storlek. Folkmängden 235,000. **Pittsburg**, stad

liggande bland Allegheny-bergen, i landets westra del, är genom kanaler sammanbunden både med Missisippi och Philadelphia m. fl. städer, stenkolswerk i grannskapet, 26200 inw. **Reading**, stad utmed Blåbergen, med flera fabriker, handel, 5100 inw.

12. Staten **Wirginien**,

är belägen i söder från Pennsylwanien, upptager 1456 qw. mil, med 1496500 inw. På metaller och mineralier är landet rikt, och något guld, silfwer, koppar och bly winnes här, men förnämligast jern, som är wida utbredt, och stenkol, hwaraf ymniga tillgångar finnes på många ställen, jemte kalk, marmor m. m. Fruktbarheten är här stor, med undantag af uti de sandiga lägre sträckorne, och landet frambringar rikligt majs, hwete och öfriga sädesslag, något ris och bomul, äfwensom frukter i stor mängd. Tobaksplanteringen utgör här en wigtig näringsgren och bedrifwes hufwudsakligen genom Negerslafwar, hwilka här, likasom uti de öfrige söderut belägne staterne, utgöra en ansenlig del af befolkningen. Här äro ej mindre än 120 kantoner.

Richmond, hufwudstad, med ett praktfullt regerings-palats, wackert stadshus, arsenal, flera fabriker betydlig handel och plantering, 21400 inw. **Petersburgh**, stad wid Appomattar-ån; har betydliga tobaksnederlag och handel med denna wara samt stor plantering, 12300 inw. **Norfolk**, stad på en halfö wid Chesapeakwiken, med en förträfflig

hamn, är station för en del af örlogsflottan, och drifwer god handel samt fiske, 11600 inw. **Wherling**, 8,300 inw. **Lynchburg**, 6,700 inw.

13. Staten **Nord-Carolina**,

är belägen i söder från Wirginien, utmed Atlantiska Oceanen, och innehåller 1092 qw. mil, samt eger 914,800 in. Klimatet är ganska warmt och ohelsosamt uti långländerne, der farliga febrar härja. Landet, hwars inwånare till 1/4 äro Negerslafwar, eger endast en obetydlig fabriksverksamhet, utan inskränker sig hufwudsträfwandet till framskaffande af naturprodukterne ur jorden, samt till skogs-affastning, hwarföre handlen förnämligast bedrifwes med bomull, risgryn, skogswaror och boskapsalster, då en stor mängd hornboskap och swinkreatur här underhållas.

Staten har 71 kantoner

Raleigh, hufwudstad, har ett skönt stadshus, liggande på en höjd midt i staden, någon handel, 2,600 inw.

Wilmington, stad wid Cap-Fear-wiken, 5,100 inw. **Fayettewille**, 4,500 inw. **Salem**, ort wid Witsch-ån, bebodd af Hernhutare, som här hafwa flera fabriker, 1200 inw.

14. Staten **Syd-Carolina**,

belägen söder om den föregående, upptar en widd af 637 qw. mil, med 721100 inw., har äfwen utmed hafwet låga och sandiga kuster, till en del betäckte med tallskogar, men hwilka sträckor för det

mesta äro odugliga för uppodling. Låglandet är till det mesta indeladt uti bomulls-planteringar och risfält, hwilka mest odlas af Negrer; de högre trakterne åter hafwa wanligt åkerbruk, der hwete, majs och andra sädessorter odlas till betydlig mängd. Af metaller och mineralier finnes en ansenlig mängd, men som man ännu ej medhunnit att tillgodogöra, och äfwen industrien war ganska obetydlig intill sednare åren, densamma börjat uppblomstra, isynnerhet medelst bomullens förarbetning. Staten har 29 distrikter.

Columbia, hufwudstad, 4,700 inw.

Charleston, stad på en halfö wid hafwet, är ganska wäl uppförd, med sköna hus, och har flera wackra öppna platsar, rymlig och god hamn, förswarad af flera kastell, samt eger en utbredd handel, isynnerhet genom utförsel af bomull och ris, 31,200 inw.

Hamburg med flera skeppswarf handel, 3,100 inw.

Beafort, stad på ön Port-Royal 2300 inw.

15. Staten **Georgien**,

är den sydligaste af de 13 äldre staterne, hwilka först upprättade Unionen, har 1410 qw. mil i widd, med 822600 inw. Fruktbarheten är störst i landets midt, och klimatet bland de angenämaste inom Förenta Staterne uti de lägre bergstrakterne, der sommaren är swal och wintern så mild, att åtskilliga af söderns wäxter och frukter här finna trefnad. Hufwudplanteringen utgöres af bomull, indigo, något socker samt majs och ris, men en

ansenlig mängd lifsmedel hitföres från de norra staterne, då uppmärksamheten är här allt för litet egnad åt sädes-odlingen och boskapsskötseln, genom landets fördelning till plantering, medelst Negerslafwar, hwilka här utgöra nära hälften af befolkningen. 93 kantoner finnas här.

Milledgewille, hufwudstad, 6,900 inw. **Sawannah**, stad utmed floden af samma namn och hafwet, är wälbygd, samt drifwer ansenlig handel och skeppsfart, 15,200 inw. **Augusta**, stad högre upp wid samma flod, midt emot den inom Södra Carolina liggande staden Hamburg, med hwilken den är förenad medelst en bro, har betydlig transit handel från Sawannah med det inre landet, 8,100 inw. **Darien**, 5200 inw.

16. Staten **Florida**,

i söder om den föregående, är den sydostligaste bland Unions-staterne, och innehåller 1020 qw. mil, med 74, 100 inw. Detta land, som år 1821 af Spanien afträddes, och hwilket till sin största del består af en uti Atlantiska Oceanen utskjutande halfö, är till det mesta lågt och sumpigt ikring kusterne, och har endast uti nämnde halfös midt en någorlunda upphöjning. Landet är ännu alltför litet odladt, oaktadt jorden i ymnighet bär alla söderns sädessorter och frugter, samt bomull, socker, indigo, kaffe, thé och andra tropiska wäxter. Odlingen har hitintills warit hindrad, genom de fortfarande twisterne och små krigen med de Indianska infödin-

garne af Seminolstammen, men hwilka slutligen wäl måste rymma fältet för den påträngande odlingsifwern hos den nya befolkningen; och lofwar detta land att bli en af Unionens rikaste delar, genom sitt härliga klimat och sina widsträckta, för dyrbara produkters odling tjenliga fält. Staten är widare fördelad för sin inre styrelse uti 20 kantoner.

Talahassee, hufwudstad, har någon produkthandel, 2100 inw. **Pensacola**, 4600 inw. **S:t Augustin**, 2,700 inw. **Key West**, ort med en Unions förrådsdepot, plantering, 900 inw.

17. Staten **Alabama**

belägen nordwest från Florida, war intill år 1819 en beståndsdel af Georgien, har 1046 qw. mil i widd, 677700 inw. Den besitter endast en helt liten kuststräcka uti sin södra del utmed Mexicanska hafswiken. Klimatet är osundt på låglandet, genom utdunstningen af många stillastående watten, men i höglandet friskt och angenämnt, ehuru wärmen äfwen här är tryckande. Herrliga skogar betäcka ännu detta af naturen synnerligen gifmildt utrustade område, bestående af cedrar, cypresser, popplar, m. fl., och orangeträd, jemte andra södrens doftande wärtalster, pryda flodbräddarne och dälderne, odlingen fortgår här med all ifwer, och är landet i sina södra trakter indeladt i plantager, der hufwudsakligen bomullsodlingen i stort bedrifwes

genom Negrer, likasom ris, batater, indigo, socker och flera sydalster pryda fälten.

Uti det öfre landet åter utgöra majs, hwete och andra nordens sädesslag hufwudodlingen, hwarjemte förträfflig frukt af persikor och nektariner der frambringas. Boskapsskötseln är likwäl mycket försummad och de sköna naturliga ängarne och sahwannerne alltför litet begagnande ehuru de prunka med den yppigaste flora. De wilda djuren förswinna allt mer och mer, i samma mon som odlingen utbredes. Mineralriket är ännu allt för litet undersökt, men har, efter hwad man redan känner, rika brott, och lemnar guldstoft, jern och stenkol. Industrien har ej förmått hitttränga, då landet alltför nyligen inträdt bland staternes antal, och ännu är förmycket sysselsatt med sina första arbeten ur wildhetstillståndet.

De ymniga bomullsskördarnes förarbetning har likwäl börjat till någon del wid åtskilliga plantager, der maschinspinnerier och wäfwerier blifwit inrättade. Handeln är i synnerhet lifwad genom åtskilliga här anlagde jernwägar, och utföres förnämligast bomull, ris, trädwirke för snickare-arbeten, hudar m. m., och införes en mängd fabriksalster af alla slag, samt från Westindien kaffe, kryddor, m. m. Staten har 50 kantoner.

Tuscaloosa hufwudstad 5,800 inw. **Mobile**, stad höjd inwid floden af samma namn, der den utfaller i Mexicanska hafswiken, 6,700 inw. **S:t Steffens**

ångbåtsfart till New-Orleans, 3800 inw. **Huntswille,** har flera maschin-fabriker och sågar, god landthandel, 3100 inw.

18. Staten **Missisippi,**

belägen i wester om den föregående, har äfwen en liten kuststräcka utmed Mexicanska hafswiken, innefattande 1041 qw. mil, med 458300 inw. Detta land utgör en af de härligaste landssträckorne inom Unionen, uti sina mellersta och norra trakter, hwilka bestå dels af bergiga, dels af kulliga nejder, som åtnjuta ej allenast ett skönt klimat med milda wintrar, warma men behagliga somrar och en wegetation, som förenar nordens högstammiga skogar och söderns ännu högstammigare trädarter, utan äfwen tillåter bomull, ris, indigo, sockerröret med fl. sydalster frodas bredwid hwete, majs, korn samt skidfrugter, och ger af dem alla de ymnigaste skördar. Industrien är ännu i sin linda, ehuru en början för bomullsbearbetningen äfwen här wisar sig, hwilken troligen i framtiden kommer att intaga ett wigtigt rum medelst maschinwäsendet, och flera större fabriker äro här under anläggning, der Negrer inöfwas som arbetare, då desse wisa en stor läraktighet.

Negrernes antal utgör här nära $^1/_3$ af hela folkmängden, och omkring 25000 Indianer lefwa ännu inom statens område, hörande till Cherokees-, Cheikesaws- och Choctaws-stammarne. Staten är fördelad i 57 kantoner.

Jackson, hufwudstad, 2700 inw.
Natchez, stad wid Mississippi-floden, med ansenlig handel, i synnerhet med bomull, för hwars emballering finnes stora pressar; har ansenliga plantager i grannskapet, 5,900 inw. **Mouticello**, 2,100 inw. **Wicksburg**, 3,500 inw. **Mississippi City** wid Mexicanska wiken.

19. Staten **Louisiana**,

är belägen i sydwest från den förut anförde, intager i widd 1097 qw. mil, med 426700 inw. Mexicanska hafswiken omsluter i söder största delen af detta land som till sin betydligaste widd, utgöres af lågslätter utmed Mississippi-flodens stränder, hwilken stora flod här uppnår hafwet. Genom den låga belägenheten blifwa större delen af detta lands kuststrakter osunda, likasom wida sträckor, årligen öfwerswämmade, här förorsaka farliga febrar, hwilka ofta utbryta och bortrycka en mängd menniskor, isynnerhet främlingar, hwaremot de högre westra och norra landssträckorne äro ganska sunda och behagliga De uti det öfre landet wårande skogarne innehålla ständigt grönskande ekar, cedrar, cypresser, sycomorer, magnolier, acazier, tulpan och mulbärsträd, hwaremellan slingra sig han-wärter med en rik blomsterprakt.

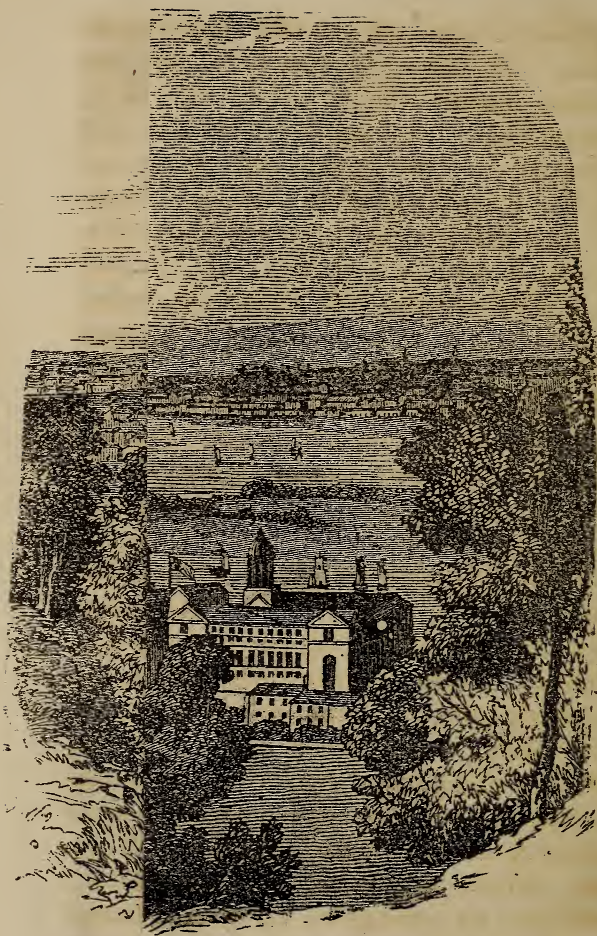
New-Orleans. Likasom New-York i öster, så är New-Orleans i söder ett exempel på den utomordentliga hastighet, hwarmed i nya werlden de städer tillwära, hwilka af naturen äro bestämda till

stapelstäder för handeln. Medan i Europa en stad som New-Orleans, hwilken bildar en husmaßa af sju engelska mils längd, skulle behöfwa århundraden till sitt uppbyggande, har den, efter den dåwarande regenten af Frankrike, hertigen af Orleans, uppkallade staden i Louisiana icke behöft mera än ett fjerdedels århundrade för att resa sig till första marknadsplatsen wid Missisippi Wäl blef den redan grundlagd 1718 af guwernören för de däwarande franska besittningarne, Herr v. Bienwille, wid Missisippis strand, i det denne låt 50 menniskor der uppslå sina blockhus, och redan 1722 blief New-Orleans med sina 200 innewånare förklarad för kolonialregeringens hufwudstad; 1733 kom den jemte alla wester om Missisippi liggande landsträckor under Spanien och togs 1766 i besittning i konungens namn; men först sedan år 1803, då Louisiana genom köp efter en i Paris afslutad öfwerenskommelse kom under Förenta staternas i Nordamerika jurisdicton, ökades stadens befolkning i en så förwånande grad, att innewånarnes antal 1810 redan war 17,241, år 1820 17,176, 1830 uppgick befolkningen till 46,310, och nu skall det fattas litet i 150,000 menniskor om wintern, då arbetena äro i största rörelse, emedan om eftersommaren och hösten, då gula febern utdreder sina blywingar öfwer staden, deß innewånare flykta till de närliggande sjöarne eller draga mot norden, för

att undgå den grymma fienden, så att de annars folkrika gatorna då äro öde och tomma.

Den lifligaste delen af New-Orleans är för öfrigt obestridligen "Lewee," — tillhörande damerna —, och sträcker sig genom hela Louisiana längs med Mississippis strand, för att afhålla wattnet från landet, som ligger lägre än floden wid högsta wattenstånd, — detta är en ångbåtsbrygga, som nästan sträcker sig till torget och hwarest hwarje timma på dagen och natten landa båtar från alla de westliga och östliga floderna i Förenta Staterna, så att nordens och södrens handel sammanträffar på denna punkt, för ömsesidigt utbyte af bådas produkter. På Leween är ocksä de besöktaste frukt- och isfält, dit köpmannen och plantören begifwa sig under solhettan, för att under drickandet af sitt glas islimonad se på de beställsamma arbetarne på warfwen, eller i den kyliga aftonstunden lustwandra å de otaliga promenadplatsarne. Ett eget intryck göra de talrika skiljaktiga hufwudfärgorna på New-Orleans inwånare; der gå kanske trettio menniskor förbi hwarandra och der äro knappast twänne deribland, som hafwa lika ansigtsfärg. Från den infödde Afrikanarens mörkaste swarta färg till den nyß inwandrade Nordländarinnans bländande hwita genomgår färgen alla schatteringar, och otaliga blandningar af Indianer, Negrer, Creoler, Mulatter, Mestizer, Fransoser träda åskådarne tillmötes.

Egendomliga äro ocksä torgen, stora, på stenpe-

lare hwilande haller, med bestämda afdelningar för slagtare, fiskmånglare och trädgårdsmästare, med deremellan liggande kaffestånd, hwilka locka till sig köpare och säljare att der taga sin frukost och genom en kopp warmt skydda sig mot den fuktiga dimman, som bittida på morgonen uppstiger från floden. Mot middagen slutas marknaden i det närmsta, men så snart det lider mot afton, får torget åter ett lifligt utseende, ty då börja redan nya säljare anlända för att kunna wara rätt bittida på platsen.

New-Orleans har ännu en påfallande inrättning på sina kyrkogårdar, som icke hafwa sina grafwar under, utan öfwer jorden, idet man icke kan gräfwa några fot utan att träffa på watten, hwilket också är grunden till, att intet hus eger någon källare och endast här och der wälmurade cisterner träda i deras ställe. Kyrkogården omgifwes af en 10—12 fot hög och 10 fot tjock tegelstensmur, hwilken åfwen innehåller grafwar, som äro murade tillräckligt stora, för att upptaga en likkista. Som man finner af inskriptionerna äro de fleste döda af gula febern, hwilken wanligen börjar med frysning och warar en half timma, utan att man, med få undantag, känner någon annan opaßlighet. Derpå följer häftig feber med smärta i ögonhålorna och tinningarne; ögonhålorna inflammeras derjemte på ett egendomligt wis och swaghet och mattighet beswärar kroppen. Pulsen slår

Staden New Orleans i Louisiana

mycket fort, 120 slag i minuten, brännande törst, begär efter kalla drycker, stundtals uppkastningar, smärta och hetta i magen infinna sig, tungan är hwit och betäckt med röda ränder. Detta tillstånd warar, allt efter som den sjuke förhåller sig eller tillses, med mer eller mindre häftighet i 24—48 timmar, hwarefter alla deßa tecken upphöra och den lidande icke sällan känner sig ganska lätt och wäl; endast hans drag förråda stundtals ångest och oro. Detta warar åter 12—24 timmar, och lemnar icke då febern honom alldeles, så återwänder den med kräkningar och fantiseringar; dertill kommer hufwudwärk, hämmande af njurarnes funktioner, blodstörtning, swart kräkning och — döden. Denna årligen återwändande pest bortsopar tusentals offer, men nya lif intaga skyndsamt deras plats, hwilka åter snart nog störtas i samma graf som de förutgångne intagit.

Men icke alla döda begrafwer man på ett så kostsamt sätt; tusentals dö på hospitalerna, främmande och utan anhöriga, många i staden, hwilkas qwarlåtenskap icke betäcker begrafningskostnaderna, och alla deßa skaffar man ut på Pottersfield inom staden, der liken endast lätt betäckas med jord och ofta uppkastas af wattnet, för att sedan förruttna i luften, hwarigenom denna ännu mera förpestas.

New-Orleans ligger emellan Missisippi och Pontchartrain-sjön, är wäl bebygd, som bland annat ynes af deß stadshus, guwernörens palats och

arsenalen; den har ett katholskt kollegium och flera theatrar; deß wiktiga handel befordras genom talrika försäkringsanstalter och banker, hwaribland Louisianabanken. Derifrån utföres bomull, socker, taffia, tobak, bly, kött, mais, hwete, whisky; den bedrifwer sin inre handel med 1700 platta fartyg och 120 ångbåtar. Staden är helt och hållet franskt, änskönt många Angloamerikanare här nedsatt sig. Staden är dåligt beryktad medelst den här rådande sedeslösheten. Den är indelad i tre samhällen, har mycket goda inrättningar och består af en blandning Amerikanare och Fransmän, äfwensom sakförarne wid domstolarne efter behag föra sin talan i det ena eller andra språket. Den ligger på den östliga eller wenstra sidan af Missisippi; men då floden här i stället för att följa sin hufwudrigtning från norr till söder, tycks gå tillbaka och nästan löpa alldeles norr ut, förmoda främmande att staden ligger på den motsatta sidan och hafwa till och med på stället swårt att wänja sig wid en annan föreställning. Missisippi är wid New-Orleans mellan $1^1/_4$ och $1^1/_2$ engelska mil bred och skall wara 200 fot djup, hwilket wäl är möjligt, då den redan wid S:t Louis har samma bredd och derifrån upptager jemte många små floder den mäktiga Ohio, Arkansas, Redrifwer och Whiteriwer.

Alexandria, 4400 inw. **Balton Rouge**, 4100 inw. **Concord**, stad äfwen wid Missisippi, midtemot **Natchez** uti Lousiana, 3,200 inw.

Natchitoches, stad wid Redriwer, med landthandel och flodfart, 2900 inw.

20. Staten Texas,

är belägen i wester om den föregående, äfwen utmed Mexicanska hafswiken, samt går intill Mexicanska staterne, der floden Rio Brawo del Norte utgör gränsfåran emot sydost. Storleken upptages till 5980 □ qw. mil och folkmängden till 370000. Landet bildar alltså en fullkomlig Amfitheater, jemt höjande sig emot nordwest, och wisar äfwen en stor temperatur-olikhet, då deß södra orter utmed hafwet ega öfwer 20° medeltempratur, men deß nordliga endast 13° 14°. Luften är emedlertid wida hälsosammare än i Mississippis och Louisianas lågländer, då Texas jemt höjer sig, och alltså ej är underkastad nämnde länders öfwerswämningar. Metallerne, ehuru ännu litet eftersökte, antyda likwäl att stora skatter deraf ligga här förborgade, och guldsand, silfwer, koppar och jern förekomma flerestädes, likasom stenkol. Wäxtriket företer en ymnighet af alster, och skogarne innehålla ej mindre än 30 sorter ek, samt deßutom bok, och cypreß, acazier, ceder, många söderns trädslag, samt olive-, mandel-, citron- och orangeträd. Kautschträdet, hwaraf gummielasticum fås, finnes äfwen till stor mängd. Wilda drufwor, många praktfulla slingerwäxter samt nopal, hwaraf cochenille-insekten har sin näring, wära äfwen ymnigt, och i skogarne framstå, isynnerhet under årets första månader, en

stor myckenhet smakliga wilda bär och prakt-blommor, hwaribland geranier, jasmin, passionsblommor och oräkneliga andra till en stor del ännu okända eller obeskrifna.

Af wärter, som hitintills blifwit odlade, lyckas bomull, kaffe, sockerröret, indigo-plantan, riset och södrens öfriga sädesslag förträffligt i det södra lägre landet; i det högre och nordligare åter skulle omätliga förråder kunna framskaffas af alla sädesslag, och äfwen finare frugter, då jorden är till det mesta utmärkt fruktbar och passande för en hög kultur. Af wilda djur finnes en stor mängd, då de här nästan alldeles ostörde få utöfwa sin blodiga jagt, och kuguaren eller Americas panther, jaguaren, björnen, wargen, wildkatten, räfwen, pungdjuret, stinkdjuret m. fl. beherska större delen af landet, likasom otaliga fogelswärmar uppfylla skogarne, hwaribland äfwen papgojer och en stor myckenhet dufwor, likasom fasaner och många andra prakt- och sångfåglar ej heller saknas. Bland de större djuren finnes äfwen förwildade hästar, åsnor, bufflar, getter, får och swin, och den mycket lönande jagten derå gör att boskapsskötseln af tama djur är föga utbredd.

Landets bebyggare, som till största delen äro af Brittisk-Americansk härkomst, samt Indianer, hafwa ibland sig endast 25000 af Spansk härkomst, den enda qwarlefwan af Spaniens 300-åriga be-

sittning af detta stora och fruktbara område, som numera är indelat uti 30 kantoner.

Houston, ny anlagd hufwudstad nära Deos-floden, 5500 inw. **Galweston**, stad på en ö ut-med Mexicanska hafs-wiken, är landets förnämsta sjöstad, och drifwer en ansenlig handel samt har 8500 inw. **San Félip de Austin**, stad nära Dios-floden, 4500 inw.

Boliwar, 1500 inw. **Carolina**, 1200 inw. I grannskapet ligger det stora stenkolsfältet Oceola.

21. Staten **Arkansas**,

utgjorde intill år 1812 en del af Louisiana, och upptager 1251 qw. mil, med 201600 inw. Landet eger inom sig en stor olikhet, en romantisk omwexlande natur och en utmärkt bördighet, som frambringar, utom nordens, äfwen en del af söderns wärtalster. Mineralriket, ehuru endast ytligt undersökt, wisar silfwer, koppar, jern, alun, wictriol, salt, stenkol m. m. Handlen går mest till New-Orleans med de ofwanuppräknade produkterne, men då befolkningen ännu är ringa och odlingen i sitt första stadium upptar arbetskrafterne, ligger industrien alldeles nere, hwarföre mängden af fabriks-förnödenheter m. m. måste tagas utifrån. Det är indelat i 40 kantoner.

Little-Rock, hufwudstad, 3,600 inw. **Willemont**, 1500inw.

22. Staten **Tennessee**,

utgjorde fordom en del af norra Carolina, egande

910 qw. mil i widd, med 1076500 inw. Klimatet är utmärkt gynnande, med en ren och sund luft, i synnerhet i bergstrakterne. Somrarne äro warma och wintrarne öfwerhufwud milda. Skogarne som ännu till en stor del betäcka landet, ega isynnerhet uti södra delarne många utmärkta trädslag, likasom åtskilliga slingerwärter antyda den warmare solstrålens werkan. Landtbruket utgör här hufwudnäringen, men öfwergår uti de södra delarne äfwen till plantage-odling för bomull, indigo och tobak. Den ymniga skörden af gräswärten i det wäl bewattnade landet tillåter underhåll af talrika boskapshjordar, och swinkreaturen, som uti de stora skogarne finna en myckenhet ollon, äro till en betydlig del öfwerlemnade åt sig sjelfwa, och hafwa förökat sig till stor mängd. Mineralalstren bestå af jern, bly, alun, kalk, marmorblock, saltpeter samt salt, och i distriktet Hawassee finnes äfwen guld. Industrien är ännu obetydlig, då alla händer sysselsättas med naturprodukternes framskaffande; likwäl hafwa flera fabriker under sednare åren blifwit anlagde. Handlen är ganska betydlig och mycket utwidgad genom ångfarten på Missisippi, seglation å de öfrige floderne och flera kanaler, samt de äfwen härigenom dragne jernwägarne. Landets inwånare äro till en god del Europeiske inwandrare, och deß odling och förkofran går med raska steg framåt. Det har 72 kantoner.

Nashwille, hufwudstad, har betydlig och tillta-

gande handel, några fabriker, 8600 inw. **Knox-wille,** stad wid Holsten-floden, på en slätt, med god handel, plantering, 7300 inw.

23. Staten **Kentucky,**

utgör en af de wigtigaste samt bäst odlade bland de inre Unions-staterne. Klimatet är synnerligen angenämnt och luften frisk och torr, ehuru wintrarne här oftast ega betydlig kyla. Fruktbarheten är ganska stor, framför allt uti landets midt, der en sträcka af 12 mils widd och 20 mils längd kan anses såsom ett af jordens fruktbaraste streck, bestående af djup swartmylla. Odlingen är här långt framhunnen, och alla sädesslag, men i isynnerhet hwete och majs, något bomull, som likwäl oftast lider af frost, samt tobak, lin, hampa och hwitbetor för sockerberedning odlas i mer än behöflig mängd, likasom frukt, och skogarne, som ännu äro ganska betydlige, bestå af ek, bok, sycomer, walnöt m. fl. Jagten utgör här ett hufwudnöje och är äfwen lönande, likasom boskapsskötseln ansenlig, och mången landtman eger hjordar af ända till 1000 boskaps- och 2 till 3000 swinkreatur. Innewånarne äro ett kraftfullt och patriotiskt folk, som rastlöst arbetar på sitt lands förbättring, och är detsamma fördelat uti 90 kantoner.

Lexington, hufwudstad, med flera wackra kyrkor, betydligt tilltagande handel, ylle, bomulls- och andra fabriker, uniwersitet och goda skolor, 9300 inw.

Louiswille, ansenlig stad wid Ohio-floden och

ett härutmed warande wattenfall, är den största orten wid denna flod och drifwer en ansenlig handel; har många fabriker, flera wackra kyrkor och priwata hus, 23,600 inw.

Mayswille, med en ansenlig transit-handel till det öfre landet, 3600 inw.

24. Staten Ohio,

belägen i norr om den föregående, är äfwen en bland de tätast bebodde och mest blomstrande af Unions-staterne, samt har i widd 890 qw. mil, med 1914600 inw. Den utgör ett bergigt högland i sina södra delar, hwilka begränsas af Ohio-floden, hwarifrån detsamma jemt sluttar emot norden och Erie-sjön, hwars södra strand utgör deß gräns, många kanaler och jernwägar befordra här resor och waru-omsättning. Landet är wisserligen olika fruktbart, men öfwerhufwud ganska bördigt, och åkerbruket, till en stor del bedrifwet genom Tyska kolonister, är wäl inrättadt och ger ymniga skördar af hwete, hwaraf inhöstades år 1848 ej mindre än $25^{1}/_{2}$ mill. Bushel eller $5^{7}/_{8}$ mill. t:r, utom majs, hafre m. fl. sädesslag, så att en betydlig mängd spanmål härifrån utföres, hwaribland wanligen öfwer 3 mill. t:r hwete.

Fruktodlingen af Europas äpplen, päron och körsbär är wida utbredd, och ciderberedningen deraf ansenlig. Boskapsskötseln är äfwen winstgifwande, och talrika hjordar finnas, framför allt af hornboskap och får. En mängd metallstreck äro redan

upptäckte, ehuru få ännu bearbetade. På stenkol är rik tillgång, och saltkällorne lemna 860,000 Bushel eller 197800 t:r. Innewånarne, som till det mesta äro inwandrare från Pennsylwanien, hafwa för sin inre styrelse fördelat denna stat uti 79 kantoner.

Columbus, hufwudstad, har flera wackra kyrkor, handel och några fabriker, 7,300 inw. **Cincinnati**, betydlig stad wid Ohio-floden, är wälbygd, och har flera allmänna wackra platsar, 27 kyrkor, goda underwisnings-anstalter, många betydliga fabriker, i synnerhet för tillwerkning af papper, samt ylle- och bomullswäfnad, utbredd handel, medelst kanaler och jernwägar med det inre samt till New-Orleans på Ohio och Mississippi, 52,600 inw. **Zaneswille**, 5600 inw.

Clewelaud, stad wid Erie-sjön 6600 inw.

25. Staten **Indiana**,

belägen i wester från Ohio, samt utgör en wågformig högslätt som eger största upphöjningen i norr, der den slutar uti de så kallade Knobbs Kullar. Södra gränsen åter bestämmes af Ohio-flodens strömfåra, likasom den westra af deß sidogren Wabasch, som sänder mångra mindre grenar genom det inre landet. Ansenliga sumpnejder uppstå på många ställen, men öfwerhufwud utgör detta land en förträfflig sträcka, af stor fruktbarhet. Klimatet är uti den norra och medlersta delen sundt, och skogarne äro ymniga samt uppfyllda med talrikt wille-

bräd, och bestå mest af frodiga ekar, bokar och almar, samt barrträn i de högre nejderne. Jagten är mycket älskad, och äfwen lönande, å björn, warg, räf, bäfwer, utter, mård m. fl. Industrien är ännu ringa, men handlen med landets begärliga naturprodukter ansenlig, och mycket befordrad af de äfwen inom denna stat fortlöpande kanalerne, jernwägarne, de kring landet gående stora floderne, och den i norr tillstötande Michigan-sjön. Staten är för sin inre styrelse fördelad i 87 kantoner.

Indianopolis, ny anlagd hufwudstad, men utwidgar sig oupphörligt, och har redan flera goda skolinrättningar, några fabriker, tämlig handel, och 4700 inw. **New-Albani**, med god produkthandel, plantering, 5100 inw. **Madison**, 4300 inw. **Michigan**, stad högst i norr, godt fiske, 2300 inw.

26. Staten **Illinois**,

är belägen i wester från den föregående. Storleken är 1183 qw. mil och folkmängden 795100. Landet bildar en högslätt, genomskuren af twenne högre med kullar uppfyllda sträckor, och har det uti sin midt ansenliga prairier eller torra slätmarker, der jorden är mager, men hela den omgifwande rymden, som härifrån stupar åt alla sidor, eger en utmärkt bördighet. Majs utgör hufwudsädet och lemnar från 16 till 25, och der det wäl lyckas, 35:te kornets afkastning. Hwete, råg, korn, och hafre odlas äfwen, ehuru i mindre mängd, och tabaksplanteringen, som mycket förökats, lofwar att i fram-

tiden ge ett stort öfwerskott för utförsel. Bergwerken äro litet bearbetade, men af salt winnes 220,000 Bushel eller 50600 t:r, och stenkolslager wisa sig på flera ställen. Af metaller finnes i synnerhet bly, hwars afkastning redan utgör öfwer 24000 Skt. Industrien, ännu obetydlig, är likwäl uti uppblomstring, ehuru de rika naturalsterns framskaffande hufwudsakligen sysselsätter befolkningen, som derjemte i mellanhandlen med de inre staterne och försändandet i alla riktningar af en mängd waror, eger en stor inkomstkälla, då en owanlig mängd jernwägar korsa detta område, som räknar 96 kantoner.

Springfield, hufwudstad, har en stigande handel, plantering, 3,800 inw. **Chicago**, stad wid Michigan-sjön, med betydlig handel, fiske, plantering, 5,600 inw.

Alton, stad wid Mississippi-floden, med handel och flodfart, 2900 inw. **Galena**, bergstad med stora blygrufwor, handel, 3,100 inw.

27. Staten **Missouri**,

utgjorde fördom en del af Louisiana, hwarifrån den skiljdes år 1804 och är belägen emellan 36° och 46° 36 lat., samt ligger i wester från Illinois, med 1433 qw. mil i widd och 771900 inw. Klimatet är ganska angenämt och i allmänhet hälsosamt, då wintren, som här wanligen räcker från början af December till slutet af Februari, wisserligen har så mycken skärpa, att man nästan alla

år kan föra landets floder med tunga laß, men der den sydliga solen redan i Mars framlockar vegetationen, hwarefter en stark sommarwärme och långwarig höst följer. Stora mineraliska skatter äro påträffade inom detta område, i synnerhet af bly och jern, och af det förstnämnda tillgodogöras redan 14500 SkT, likasom stenkol och rika saltkällor här finnas. Akerbruk, i förening med boskapsskötsel, utgör äfwen här hufwudnäringen, och majs, det förnämsta utsädet, jemte hwete och öfriga sädesslag, windrufwor och ris uti sydligaste kantonen New-Madrid utmed Missisippi-floden. Skogarne äro, oaktadt en ej obetydlig landsdel upptages af prairier, isynnerhet utmed floderne ganska ansenlige. Betydliga boskapsgjordar finna rikt underhåll uti det goda betet, och äfwen de wilda djuren tillräckliga offer för sin glupskhet. Industrien har under sednare åren betydligt tilltagit, och handtwerkare, hwarpå fordom war stor brist, finnes numera tillbehofligt antal. Handlen är ganska wigtig och inbjudande, genom läget utmed Missisippis stora strömfåra, och den ej mindre stora Misfouri, som går midt igenom landet, hwarjemte jernwägarne äfwen sträcka sig hit och underlätta företagen, i förening med ångfarten på floderne. Bly, salt, stenkol, spanmål samt boskaps- och skogsprodukter äro här hufwudutförselwarorne, emot fabriksalster jemte kolonialwaror, som införas, och som bewis på lifligheten af ångbåtsfarten på Missisippi kan anföras, att

under år 1848 mer än 1500 ångbåtsresor till och från S:t Louis blifwit företagne. Denna stat räknar 62 kantoner.

Jeffersson, ny anlagd hufwudstad, 3100 inw. **S:t Louis**, betydlig handelstad wid Mississippi, är wälbygd, och har en utbredd handel samt stark flodfart, äfwen å Missouri-floden, flera ansenliga fabriker och många med-borgerliga inrättningar, 20,500 inw. **S:t Charles**, 3,200 inw. **Herculanum**, stad wid Mississippi, med flera qwarnar smälthytter och andra fabriker, 2100 inw.

28. Staten **Michigan**,

är en af Unionens Nordligaste, och belägen emellan de stora insjöarne Michigan, Erie samt nedra Huron, innehållande 1104 qw. mil med 462,200 inw. Jordmånen är till det mesta fruktbar, såsom innehållande en rik wårtmylla, och odlingen uti de bördiga emot sydost sluttande sträckorne betydligt uppdrifwen, hwarest alla nordens sädesslag, men förnämligast hwete och hafre, samt frukter och cerealier, i ymnighet skördas. Innewånarne, som till sin grundstam bestå af här bosatte Canadenser, hafwa genom de sednare årens talrika inwandringar från det öfriga America och Europa uppblandats med af Brittiskt blod härstämmande kolonister, och äro ett werksamt och härdat folk. Kantonerne äro här 32.

Detroit, hufwudstad, 11,200 inw. **Pontiac**, ny anlagd stad, med stigande handel och wälstånd, 2300

inw. **Monroe**, 2700 inw. **Lyons**, stad midt i landet, 1300 inw.

29. Staten **Wisconsin**,

har först år 1836 blifwit afskiljd från Michigan, och utgör åfwen en halfö i wester derifrån, bildad af de stora insjöarne Michigan, öfra Huron samt i wester Mississippis strömfåra, upptagande en widd af 2220 qw. mil, med 336700 inw., hwaraf omkring 15000 äro Tschippeways. Indianer, intagande de norra sträckorne. De wanliga nordiska sädesslagen lemna här goda skördar, och de gräsrika ängarne tillåta underhåll af betydliga boskapshjordar, likasom jagten är synnerligen lönande i landets mindre odlade trakter. Skogarne äro widsträckta och innehålla nordens wanliga löfträd, likasom tallgran och lärkträd. På metaller och mineralier är ymnig tillgång, och utbytet af bly, som utgjorde första anledningen till landets bebyggande, ger ej mindre än 42500 St℔ årligen; men ännu är bergens rikedom alltför litet undersökt. Handlen uppmuntras synnerligen, likasom produktionen, genom de efter en storartad plan anlagde jernwägarne. Industrien är ringa men ger äfwen här tecken till framdeles blifwande betydenhet. 22 Kantoner finnas här.

Madison, hufwudort och regeringens säte, räknar endast 1900 inw. **Milwaukee**, stad utmed Michigan-sjön, 2600 inw. **Mineral-Point** ny anlagd stad, 800 inw.

30. Staten **Iowa**,

utgjorde intill år 1838 en del af Wisconsin, och ligger i sydwest från den föregående, samt utbreder sig emellan 40°29 och 43°42 lat., innefattande 1550 qw. mil, med 226800 inw. Denna stat har inom några få år framstått som en ny skapelse, genom en owanligt hastig förwandling, nästan från fullkomlig wildmark, till odling och förkofran. De jemt tillströmmande utwandrarne antyda, att detta land innan kort tid skall framstå med en warumängd, som blir en bland de ymnigaste någon Unions-stat eger, då en yppig wärtmylla, ofantliga och med wärdefulla trädslag bewurna skogar samt bördiga ängar här finnas i rikt mått, jemte en utwald belägenhet emellan och omkring de inre staternes största floder, samt under ett sundt och behagligt luftstreck, hwarföre den till Förenta-Staterne gående Europeiska folkströmmen företrädeswis wänder sig hit. Flera nya städer och orter hafwa redan en betydlig waru-omsättning. Landet är för den inre styrelsen fördeladt i 18 kantoner.

Iowa, hufwudort, är nyanlagd, säte för regeringen, och redan god handel, plantering, 1600 inw. **Bloomington**, med stigande handel, 1200 inw. **Burlington** 1500 inw.

31. Staten **Nya Californien**,

jemte det emellan Sierra Newada och Anahuac-bergen belägna widsträckta Indian-landet, hwilket är 1848 af Mexico aströddes till Unionen, gränsar i

söder intill Mexicanska länderne, gamla, Californien och Sonora, i öster intill bergsryggen Anaswac, i norr intill Oregongebitet och i wester till Stilla Oceanen. Det beräknas upptaga 11 140 qw. mil, och att nu mera ega 350,000 inw. Detta märkwärdiga land, wår tills Eldorado, hwars rikedom och betydenhet för den öfriga werlden ingen för få år sedan anade, och hwarthän skaror, utrustade med stora förhoppningar, från alla jordens kanter wallfärda, sönderfaller uti 2:ne stora delar, neml. Nya-Californien eller kust landet, som bildar en terraß, höjande sig ifrån Stilla hafwet emot Sierra-Newada-bergen, och det östra inre landet eller Hög-Californien, utgörande den stora Colorado-flodens område, hwilken flod med sina grenar bewattnar största delen deraf, och derefter kastar sig uti Californiska hafswiken.

Californien, ännu ett så nyligen åt ciwilisationen upplåtet land, der allt har sin första nybyggesform, och hwars största sträckor innehafwas af Indianerne, hwaraf en mängd stammar här kringswärma, ger förträffliga och ymniga skördar af alla sädesslag, der odling skett, samt äfwen sydfrukter, likasom hafwet och floderne äro rika på alla slags fisk, och skogarne samt prairerne på willebråd, och buffelhjordar, men landets hufwudwärde för det närwarande är den stora rikedomen på guld, som på de sista 2 åren hitlockat 250,000 menniskor från alla jordens delar, och hwilken folkwandring

ännu oförminskad fortfar, så att detta deßförinnan nästan endast af Indianer upptagna område redan ordnat sig till en stat, och uppställt en ganska fri författning, hwilken bland annat äfwen bannlyser negerslafweriet från deß område. Guldet anträffas här till en förwånande mängd, ej allenast utmed flodbräddarne, utan enligt nyare uppgifter förekomma hela åsar i grannskapet af floderne, som äro inmängde af denna mammons mest wärderade skatt, och betydelsen af det stora utbytet kan bäst uppfattas deraf, att guld härifrån utfördes, under sednare hälften af år 1849, till ett wärde af 29 mill. Dollars eller 72½ mill. R:dr Banko. Måhända stundar den tid, enligt sammanstämmande uppgifter om guldets allmännare närwaro, som förspörjes från flera andra länder, att det under så långa tider försökta guldmakeriet göres öfwerflödigt, emedan denna metall genom wårt klots store chemist ymnigt blifwit inmängdt, då han tömde jordmaßan uti urtidens degel.

Nya Californien, som enligt hwad ofwan är nämndt, redan ordnat sig som stat, ehuru densamma ännu ej af Unionen blifwit såsom sådan öppet erkänd, utwecklar sig med en förwånande hastighet till rikedom och en öfwerwägande betydelse för alla folk, och intet lands förkofran, huru hastig den än warit, lemnar något motstycke härtill, emedan många år ej behöfwas innan den inom sig sluter millioner nya medborgare, då de uppjagade priserne på

alla förnödenheter här i sin ordning blifwa guld-grufwor för hwar och en anländande, äfwen för dem som ej waska guld. De hittills öde men fruktbara trakternes uppodling blir här af en gifwen följd, och lika mäktig synes Norra Amerikas westra kust inom några tiotal af år komma att framstå, som förnärwarande den östra. Hwilka werkningar denna guldström, gjuten öfwer gamla werldens länder, kommer att medföra, blir en ny framtida uppgift af lärorik art. De wigtigaste orterne inom detta land äro:

Sanfrancisco, anses numera såsom hufwudstad och war för twå år sedan endast en obetydlig ort; men framstår som en stor stad, med öfwer 60,000 inw., och eger en liflighet och köpmannawerksamhet, som tåfla med wida betydligare orters, då både detta samhälle och de öfrige nybildade orterne samtidigt rastlöst arbeta uppå att ordna sig, hwartill det jemt flödande guldet ger den mäktigaste wäckelse. Staden, som redan flera gånger lidet af betydande eldswådor, har wisserligen en del både större och wäl uppförde och beqwämt inrättade byggnader, men mängden af boningsplatsarne utgöres antingen af mycket provisjonelt uppförde hus, eller också af bodar och tält, der den tillströmmande folkmängden finner åtminstone något skydd emot wäderleken. Allting wisar här ett owanligt lif, då hamnen merendels är uppfylld af 200 till 300 fartyg, och omsättningen af byggnadsbehof samt husgeråd af

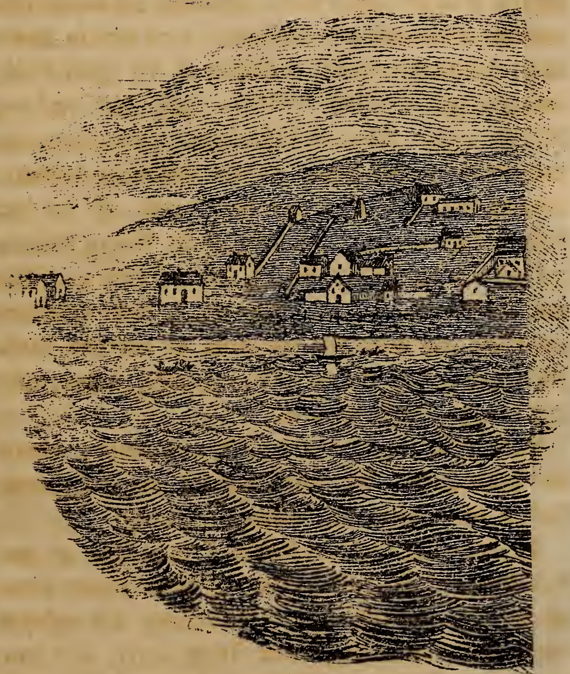
alla slag ofantlig, likasom dyrheten öfwerdrifwen, genom lättheten att erhålla guldet. Bifogade planscher wisa Stadens utseende den ena 1847, den andra 5 år sednare. **Monterey**, 1100 inw. **San-Diego**, 1700 inw.

Oregon-Gebitet,

hwars gränsor länge warit obestämda och omtwistade emellan Britterne och Unionen, men hwilka emedlertid bestämdes genom traktaten af 13 Juni 1846, antages ega i widd 7950 qw. mil, med omkring 90,000 inw. Natur-beskaffenheten af detta betydliga område wisar det såsom ett terrasformigt kustland, höjande sig emot öster, der klippbergen, likt en hög gränswägg afskilja detsamma ifrån Norra Amerikas inre landsträckor, hwilka genomflytas af Missouri-floden. Skogarne äro uti de fleste trakterne ansenlige, och bestå till det mesta af nordens barr- och löfträd, men äfwen af ek, bok, ceder, wilda frukt-träd, poppel, sockerlönn m. fl.

Metallriket är föga undersökt, men antyder äfwen här stora skatter, och fisket ymnigt utmed kusterne, likasom laxfångsten uti Calumbia-floden.

De gräsrika ängarne kunna i framtiden ge underhåll åt talrika boskapshjordar, sedan landet hunnit infå en omtänksammare befolkning, och rofdjuren hunnit förminskas, men ännu utgör, med undantag af några punkter utmed kusten, detta stora land ett fält för Indianernes jagtbedrifter, hwilka här lefwa stamwis under flera benämningar; så-

San Francisco 1847

Staden San Francisco i Kalifornien 1852

som Tulunis-,Chimiks- och Skhikilio-Indianer uti det lägre landet, nedanför Cascade-bergen, och Shoshonis-, Banacks-, Nezperces-, Platthufwuds- och Orm-Indianer m. fl. uti det högre landet. Unions-Staterne hålla här åtskilliga hamnar wid kusten och faktorier uti de inre delarne besatte, der en ej owigtig handel drifwes med Indianerne, som förnämligast emot åtskilliga behof utbyta sitt pelswerk, bestående af utter-, båfwer-, mård-, räf-, ekorre-, warg- och björnskinn. De wigtigaste af deßa orter äro:

Astoria, befäst nederlagshamn, har betydlig handel med pelswerk och fiskwaror, 600 inw. **Wancouwer**, har en ansenlig pelswerks-handel, 500 inw. Flera små faktorier och befästningar, såsom **Fort-Nezperces, Fort Ocanagan, Fort Cohille, Fort Cootann, Fort Boise** och **Fort Hall**, ligga uti landets inre, wid Columbia-floden och deß grenar.

Gebitet **Nya Mexico**,

hwilken landsträcka, likasom Nya Californien och Texas, år 1848 afträddes till Unionen af Mexicos förenade stater, beräknas innehålla en yta af 5100 qw. mil, och att ega 108,000 inw., samt upptager äfwen uti sina södra sträckor delar af Chehuahua eller Nya Biscaya. Landet, så nyligen wunnit för en högre kultur, då nästan hela deß yta, med undantag af del-Norte-floddalen, hitintills warit upplåten åt Indianernes ostörda besittning, är ännu

allt för litet kändt, men enligt de uppgifter derom eges, har det en mycket fruktbar jord å många ställen uti de lägre delarne, der alla sorter såd, sydfrukter, äfwensom bomull och ris förträffligt frodas, ehuru föga deraf ännu odlas.

Innewånarne till sin bildade del utgöres dels af fåtaliga Spaniorer och deras affomlingar Chreolerne, dels af ännu föga talrika, under de sednare åren inflyttade Nord-Amerikaner och Europeer, hwaremot hufwudmängden består af kringswärmande Indianstammar, hwilka af Spaniorerne benämnas "Indios-brawos", och som äro af ett wildt lynne samt naturliga fiender till de hwita. Comanchus äro häribland de talrikaste, men äfwen Pawnis, Choctaws, Creeks och Cherokees uppehålla sig i de nordöstra trakterne.

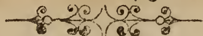
Santa Fé, hufwudstad, har plantering, handel med Indianerne, silfwer-minor i grannskapet, 4800 inw. **Taos**, ort nära Rio-Grande, med någon handel, 1500 inw. **Albuquerque**, stad wid samma flod, med handel, plantering, 6000 inw. **Walencia**, stad äfwen wid samma flod, med någon handel och flodfart, 2500 inw.

Gebitet **Missouri och Indiana**,

innefattar de widsträckta rymder, som utbreda sig emellan staten Texas och gebitet Mexcio i söder, Nya Californien och Oregon-Gebitet i wester, Brittiska området i norr, och staterne Wisconsin, Jowa, Misouri och Arkansas i öster, sträckande sig

ifrån 38°35 till 49° lat., med en beräknad widd af ej mindre än 24200 qw. mil, och 200,000 (?) inw. samtligen Indianer.

Den jord, som här på några ställen blifwit odlad kring Missouri och några af de andra floderne wisar en så yppig bördighet, att endast fruktan för Indianerne hittills kunnat afhålla bosättningar derstädes. Handlen med pelswerk är emedlertid ganska ansenlig och winstgifwande, och äro ett betydligt antal faktorier derföre på wälbelägna punkter anlagde, hwilka, likasom de nordeligare Brittiske, merendels äro omgifne med sina befästningar, efter de flera rön man haft af Indianernes sätt att umgås med pelshandlarne, nemligen att först sälja och emottaga betalning wid de anställda marknaderne för skinnwarorne, och derefter anfalla köparne och utplundra hela förrådet. Deßa Indian-stammars antal är ganska stort; de talrikaste och förnämste deribland äro Creeks Seminoles, Osages, Kansas, Kråk-Indianer, Chaty, Kiawas, Panis, Dotames, Janktonnon, Sioux m. fl., hwilka ännu ganska ofta både befriga hwarandra och äro oroliga och stundom äfwen farliga grannar för de omgifwande Unions-staternes kolonister, då de med harm se sig af dem tillbakaträngde från sina fäders jord, och ana sin fullkomliga tillintetgörelse genom främlingarne, emot hwilkas öfwerlägsna wapen och skicklighet, i hwarje hänseende de känna sig redlöse.

Tredje

Afdelningen.

Innefattande råd och upplysningar för inwandrare, efter ankomsten på Amerikansk botten.

Första Kapitlet.

Warning för Spekulanter.

Då inwandraren anländt till Amerika bör han ej uppskjuta att anträda resan till Western eller det inre af landet, såwida han ej såsom handtwerkare ämnar qwarstadna i en af Sjöstäderne hwarest sådane wanligen hafwa sin bästa utkomst. Tusentals personer landstiga här och gå förr eller sednare under till följe af okunnighet om hwad de hafwa att iagttaga. Med ruinerne af sin ur det Europeiska lifwets skeppsbrott räddade förmögenhet, stå de i ett stort för dem fremmande land, utan kännedom om sederne, språket, klimatet och alla öfrige förhållanden, utan råd och wänner liksom öfwergifne af hela werlden. Wisserligen insinna sig snart rådgifware, och twärr för det mesta egna landsmän som spekulera på de nykomnas okunnighet, och påtruga de rådlöse sina tjenster, men antingen låta deße betala sig dyrt eller hwad som är ännu smärtsammare, bedraga och öfwergifwa sina

skyddslingar. Man måste derföre wid ankomsten dit, warsamt öfwerlemna sig åt landsmän, såwida man ej förut känner dem eller särskildt blifwit till någon af dem adresserad. En hel hop menniskor i Sjöstäderne spekulera på inwandrare; der infinna sig en mängd kommissionärer och mäklare som med kartor och planer i hand utbjuda land till inwandraren. Man bör dock ej inlåta sig med någon af deße om man ämnar bosätta sig på landet utan fortsätta sin resa så fort som möjligt till det inre, betänkande att man för hwarje dags dröjsmål uppoffrar wärdet af 1 à 2 acres jord.

Sedan författarens werksamhet för swenska utwandrares båsta blifwit i Amerika bekant, har flerfalldiga skrifwelser från landsmän derstädes ingått med anmodan att warna utwandrare från att, wid ankomsten till New-York, inlåta sig i underhandling med en Norrsk wid namn Hornfeldt hwilken i Norrige är straffad för grofwa bedrägerier, widare en försupen köpman Kindwall och en swensk äfwentyrare Stjernefeldt. Då hwarje skeppsbefälhafware som medför inwandrare är pligtig att i 3:ne dygn efter fartygets landning behålla passagerarne omborð, hafwa deße tid tillräckligt att höra sig om de rätta priserne å resor till det inre af landet, utan att behöfwa låta preja sig af agenter (som ofta kunna wara i komplott med skepparen), till betalande af högre afgifter. Man bör derföre wända sig direkte till hufwud-bureanen för kanal-

båtarne eller jernwågarne åt det håll dit man önskar sig. För Emigranter som landa i Boston warnas för en skräddare wid namn Williston. Bland andra industriknep som denne gynnare brukar, utbjuder han Biljetter för resan till Chicago mot 8 Dollar per st. då de å jernwägs-byreauen ej kosta mera än 6 Dollar.

På resan med Ångwagn bör man taga med sig sin matsäck i ett knyte hos sig, emedan kistor etc. alltid låssas på andra wagnar och ej åtkommas förr än wid framkomsten.

Hwad lefnadsomkostnaderne i New-York beträffa, är det ej så dyrt som wissa bedragare uppgifwa; emedan wissa Emigrantwärdshus finnas som äro pligtige att följa en gifwen tara hwarefter betalas t. ex. för en middag 1 Schilling eller 15 sk. Banko i Swenskt mynt. Ett nattlogie samma pris. etc.

Andra Kapitlet.

Om utsigterne till uppkomst i Förenta Staterne för hwarje särskildt Stånd.

Innan wi färdas widare till det inre af landet, böra wi tillse om icke en del af det inwandrade sällskapet företrädeswis bör söka sin utkomst i Sjö-

staden. Det är isynnerhet endast twenne stånd, **Jordbrukare** och **Handtwerkare** som med säkerhet kunna påräkna att göra lycka i Amerika och i allmänhet kan man tillråda unga, raska menniskor med någon förmögenhet och som förstå landtbruket eller ock något handtwerk att begifwa sig dit heldst om de äro emellan 20 och 40 år. Den som är äldre bör ej uppsöka Amerika., han acclimatiserar sig ej så lätt, finner ett tungt arbete och får sällan njuta frukten af sin möda. Med ett ord: den swage och sjuklige wälje ej Amerika.

Betrakta wi nu de serskilta stånden, så finna wi:

a) Landtbrukare. — Drängar och Tjenstpigor.

För de förre, om de än icke lärt någonting annat, än hugga wed och plöja, och för de sednare, om de ocksä icke förstå annat, än de wanligaste fruntimmersarbeten, är Amerika att rekommendera. Wisserligen komma nästan hwarje wecka tusende dit, men ingen blir utan tjenst. Det är menniskor, af denna klaß, som mest saknas i Amerika, emedan hwar och en, så snart han hunnit förwärfwa sig 1 à 200 dollars, skyndar att såsom landtbrukare blifwa sin egen herre, och genom fortsatt flit och werksamhet försäkra sig om den lyckliga oberoende ställning som derwarande liberala lagar tillbjuda en hwar. Alla sådana inwandrare finna här en god utkomst, de må landstiga antingen i **New-York, Boston, Philadelphia, Baltimore** eller **New-Orleans.** Drängar erhålla hos landtbrukare, eller

äfwen i städer, wanligen 10 à 12 dollars lön i månaden, aldrig under 8 dollars, och kost wid sitt herrskaps bord, dagligen tre gånger kött, grönsaker, mais och hwetebröd, om morgnarne kaffe, om aftnarne thé. — I New-Orleans äro lönerne dubbelt större, men klimatet är ohelsosammare och ett längre wistande derstädes ej att rekommendera. Tjenstfolkets behandling, hwilka här allmänt kallas "biträden" (help) — benämningen drängar och pigor är här alldeles okänd — är förträfflig, och afståndet emellan herrskap och tjenstefolk, såwäl till namnet, som i uppförandet, nästan omärkligt. Der hör man ej swordomar, intet wresigt inspektors- eller förwaltarelynne, och ändock går arbetet raskt framåt. Få år behöfwes för att göra tjenarne oberoende: äfwen med wanlig skicklighet kunna de göra en säker lycka, ty de blifwa landtbrukare (Farmers), oberoende egendomsherrar, lyckligare och sorgfriare än landtbrukare i det fordna fäderneslandet, endast med den skillnad att i Amerika ingen arbetar för dem, utan måste de sjelfwe arbeta, tills barnen befria föräldrarne från det hårdare arbetet. Tjenstflickorna arbeta aldrig ute på fältet, utan ombesörja det inre hushållsbestyret, ladugården och på sin höjd trädgården. Driftiga tjenstpigor äro mycket eftersökta och hafwa, såsom husfruar, ofta gjort sin lycka i Amerika.

b) Handtwerkare)

utgöra andra klassen af dem, som i Amerika genom

flit och skicklighet kunna finna en säker utkomst. I Europa fängslade af gillen och skråordningar, äro de i Amerika befriade från allt twång, och kunna, så ofta de behaga, ombyta yrke. Befriade från alla utgifter, kunna de, efter eget behag, egna sig åt den spekulatiwa konstfliten. Man finner ibland dem de rikaste menniskor, som började med nära nog ingenting; man finner dem ofta bekläda de mest ansedda platser, utan att derför åsidosätta sitt egentliga yrke. Ingen rang eger rum ibland deßa olika yrken; en byggmästare anser sig ej för mera än en skräddare eller skomakare, och ingen läkare, ingen adwokat tager sig det ringaste företräde framför en handtwerkare. Man finner skräddare som äro bankdirektörer, skomakare som äro öfwerstar wid milisen, slagtare såsom presidenter af lärda sällskaper, murare och smeder såsom lagstiftare, och gästgifware såsom guwernörer i olika stater. Skicklighet, drift, redbarhet och religiositet äro wilkoren för deras fortkomst och lycka. Inwandrare finna städse arbete, och arbeta antingen för dagspenning, eller per styck efter ackord, eller efter qwadratmätt. De förtjena olika efter olika handtwerk — allt efter som deßa paßa in uti det amerikanska folklifwet. I det inre af landet förtjena de i medeltal aldrig under 1 dollar om dagen jemte uppehälle, men i sjöstäderne från 1¼ till 1½ dollar dagligen utan kost. Nya inwandrare, som twingas att antaga det arbete, som först erbjuder sig måste ofta åtnöja sig

med 6, 5 eller 4 dollars i weckan, och betala 2, $2^1/_2$ dollars för kost och logis. För att kunna lemna en noggrannare öfwersigt, wilja wi här uppräkna de olika handtwerken i alfabetisk ordning.

Bagare göra här utan undantag goda affärer, och betala sina biträden wanligtwis weckolön: på landet 4, och i städerna 6 dollars, jemte kosten. De börja wanligtwis med pepparkaksbageriet, då de kunna köpa några barrels (tunnor) mjöl och tillräckligt sirap, bära så sin wara till torgs, och försöka på detta sätt att förskaffa sig allt flere kunder, för att sedan kunna öfwergå till hwitbrödsbageriet, hwilket icke förr lyckats dem, emedan de äfwen nu måste bära det bakade brödet hem till kunderne. Bakelsebageriet är härstädes så godt som obekant, och bedrifwes nästan alltid af konditorerna. Den bagare som härmed sysselsatte sig, skulle kunna påräkna god afsättning. Biscuits eller skeppsskorpor bakas uti de större bagerierna, och erhålla arbetarne derstädes 6 à 8 dollars i weckolön.

Barberare göra, om de ej tillika äro **Kirurger**, dåliga affärer, emedan detta yrke öfwerallt utföres af negrer, som tillika betjena säsom hårfrisörer.

Bleckslagare finna öfwerallt arbete och förtjena efter ackord wanligen 2 dollars om dagen. Bruket af blecksaker är uti de amerikanska köken större, än i de europeiska, emedan husfruarne hafwa så mycket att beställa med bakning af hwete- och maisbröd, puddingar och pies, hwartill alla kökskärl,

pannor, thé- och kaffekittlar förfärdigas af starkt swart jernbleck, men watten- och mjölkspännor af hwitt bleck eller zink.

Bokbindare måste, om de ej äro utmärkta arbetare och förgyllare, här lära på nytt. Brochera förekommer här sällan; alla böcker blifwa, likson i England, kartonerade eller helt och hållet bnndna i läder. I de stora bokbinderierna bedrifwes allting fabriksmessigt; häftningen af böckerna betalas per ris, bindningen per hundradet, och färdiggöringen, förgyllningen och färgandet af snitten per dussin. En flitig arbetare kan förtjena 6 à 8 dollars, och en skicklig förgyllare 10 à 12 dollars hwarje wecka.

Boktryckare måste ega en fullkomlig kännedom af engelska språket, wara skickliga och wanda wid jernpreß. Sättare, som wäl förstå nyßnämnde språk, kunna dagligen förtjena 2 à 2½ dollars och goda tryckare 1½ à 2 dollars. För accidens-arbeten och prakttryck erhåller arbetaren en fast weckolön från 4 till 7 dollars jemte kost, likwißt måste då Sättare och tryckare wara förenade i en person.

Borstbindare finna här sällan sin utkomst. Borstbinderiet drifwes i norra staterna och i förbättrings-anstalterne fabriksmessigt.

Bryggare göra här goda affärer. I de östliga staterna finnas betydande porter- och ölbryggerier; arbetet betalas wäl — wanligen 4 à 6 dollars i weckan, jemte kosten. Den, som förstår sig på att

brygga olika sorter öl- och swagdricka, skall, om han etablerar sig någonstädes på landet, de stora bryggerierna till trots, med ett rörelsekapital af 1000 dollars göra ypperliga affärer.

Bränwinsbrännare finna i Pennsylwanien, Maryland, Ohio, New-York och hela westliga delen af landet, ständigt arbete om wintern, men måste äfwen förstå sig på att tillwerka Whisky (maisbränwin), hwilket ock lätt läres. Brännare erhålla wanligtwis 15 till 20 dollars i månaden jemte bostad och kost. Förstå de sig på maschinbränneriet och att förwandla korn- eller maisbränwin till genewer (gin), så kunna de erhålla 25 till 30 dollars i månaden, och till och med ännu mera om de kunna bränna rum eller cognac.

Conditorer. Conditorerna äro en af de mest lönande rörelser. Uti alla conditorsbutiker finner man mineral- och sodawatten, och med beredningen af deßa watten, som hafwa en utomordentlig afsättning, måste conditorn wara wäl förtrogen.

Distillatörer kunna, om de ega en fullkomlig kännedom om beredandet af alla slags likörer och tillika förstå att tillwerka Eau de Cologne och andra parfymerier, uti städerna göra utmärkta affärer, ty i trots af måttlighetssällskaperne konsumeras, isynnerhet i de sydliga staterne, fina likörer ännu alltid i stora qwantiteter.

Färgare kunna, om de tillika förstå blekning och fläckars uttagning, i de större städerne alltid på-

räkna sysselsättning, och i de mångfaldiga manufakturierne på landet ständigt finna arbete. — Tygtryckare, om de tillika äro färgare, betalas här wäl, och förtjena i manufakturierne 25 à 40 dollars hwarje månad. — Kläresfärgare finna uti New-York och i New-Englands staterna alltid arbete.

Garfware dela sig här i twenne yrken: egentliga garfware, som endast garfwa, och färdiggörare, som endast förrätta sitt arbete inom hus. Anläggningen är förenad med stora swårigheter, emedan härwarande garfwerier äro i stor skala, hwadan nybegynnare, om de ej hafwa en betydlig förmögenhet, ej kunna utstå konkurrensen. Arbetare betalas wäl och erhålla, både såsom garfware och färdiggörare, 5 à 6 dollars i weckan.

Glasmästare göra här endast då goda affärer, om de tillika äro snickare och förstå sig på att förfärdiga goda skottfönster. Inskränka de sig till att endast draga omkring på landet med sin glaskista på ryggen, och biträda, der man behöfwer deras hjelp, så finna de god förtjenst. Men de fleste bemöda sig att kunna öfwergå till landtbruket eller blifwa snickare.

Grofsmeder kunna här lätt bosätta sig och finna öfwerallt arbete och förtjenst. Gesällerne erhålla hwarje månad 20 à 30 dollars, och i dagspenning $^3/_4$ à 1 $^3/_4$ dollar. Hästskoning får den swenske smeden här lära på nytt, emedan den här sker af

endast en menniska, och utan något biträde, som håller upp hofwen.

Guld- och Silfwerarbetare finnas wäl i de större städerna; men för sådana handtwerkare är inwandringen icke att tillstyrka, emedan i ett nytt land de ädla metallerne nyttigare kunna anwändas än till smycken, och Frankrike lemnar deßutom bijouterier i mängd och till billiga priser.

Gördelmakare och bronzarbetare äro här tillika sporrsmeder och swärdsfejare, och finna städse arbete och god förtjenst. Biträdena erhålla i medeltal 1 $^1/_4$ dollar om dagen.

Handskmakare se **pungmakare**.

Hattmakare göra i Amerika, der pelswerk finnes i första hand, förträffliga affärer. Gesällerna arbeta wanligtwis efter ackord och betalas per styck. Hattarne indelas efter qwalitet i fem klasser, och betalas arbetaren derefter, färgningen oberäknad, med 1, 1 $^1/_4$, 1 $^1/_2$ 1 $^3/_4$ och 2 dollars för stycket,

Hjul- och wagnmakare behöfwa aldrig wara förlägna om arbete, och finna inom hela landet god förtjenst. Wanligtwis förena de sig med en smed. Deras dagspenning belöper sig till 1 $^1/_4$ à 1 $^1/_2$ dollar och månadslönen till omkring 20 à 30 dollars.

Kammakare få i dagspenning jemte kost $^3/_4$ à 1 dollar.

Klensmeder kunna endast finna arbete i machinerierna, och måste oundwikligen börja med att här

lära på nytt. Äro de deremot **machinister** så kunna de dagligen förtjena omkring 1 $^1/_4$ à 1 $^1/_2$ dollar.

Knifssmeder, som tillika äro **instrumentmakare,** finna uti de större fabrikerne ständig sysselsättning, likwißt måste de wara skickliga arbetare. Merendels förtjena de hwarje wecka 10 till 15 dollars.

Kopparslagare äro här tillika **röd- och gelbgjutare** och erhålla i arbetslön 1 $^1/_4$ à 1 $^1/_2$ dollar om dagen. Äro de tillika **machinister,** och förstå sig på ångmachinarbeten, så kunna de förtjena omkring 10 à 15 dollars i weckan.

Krukmakare måste förstå sig på fabrikationen af stengods, för att här kunna finna en god utkomst. Wanliga krukmakare-arbeten äro här ej efterfrågade, emedan allting kokas och stekes i jernkärl.

Körsnärer förena här sitt yrke med **pung- och handskmakeriet.** De göra goda affärer och blifwa wanligtwis i detta på pelswerk så rika land ansedda pelshandlare. Astor i New-York t. ex. kom dit såsom fattig körsnärsgesäll och efterlemnade wid sin död 60 millioner dollars, förwärfwade genom widsträckt pelshandel. Gesällerne erhålla i weckolön 4 à 5 dollars jemte kost, och efter ackord kunna de förtjena 1 $^1/_2$ à 2 dollars om dagen.

Lackerare och förgyllare kunna erhålla fortfarande arbete i stolmanufakturier, wagnfabriker och hos snickare. Dagliga lönen för en arbetare är 1 dollar; efter ackord förtjena de, om de äro i till-

fälle att arbeta hemma, 3 à 4 dollars dagligen.

Mjölnare kunna, om de hafwa tillräckligt kapital att anlägga en qwarn, här göra förträffliga affärer. Wid alla slags qwarnar har mjölnaren 8:de kornet. Som mjölhandlare förtjenar han 25 à 30 procent. Sågqwarnar, som äro inrättade både till sädesmalning och timmersågning, om 8, 10 à 12 hästkrafter, kosta 14, 16 och 1800 dollars, utom bostad, med hwilken man dock icke gör många omständigheter. Oljqwarnar finnas ännu högst få och skulle säkert löna sig. Arbetarne erhålla hwarje månad i lön 15 a 20 dollars jemte kosten.

Murare finna alltid arbete, och hafwa här, det nästan årligen nya städer uppstå, fortfarande god förtjenst. De arbeta efter ackord, och erhålla 2 dollars för murningen af 1000 tegel, hwartill de äfwen erhålla en handtlangare. I dagspenning, — i hwilket fall de få arbeta flitigare, än de göra i Swerige, — erhålla de 1 1/4 à 1 1/2 och ibland 2 dollars.

Målare kunna endast då i Amerika göra goda affärer, om de fullkomligt förstå att blanda färger, måla med olja och något lackera. I de större städerna, der alla byggnader äro af tegel, äro alla rum och till och med förstugorne klädda med tapeter, och målare hafwa nästan ensamt att göra med oljefärgsanstrykningen. Ledstänger och dörrar äro

merendels lackerade. Målning af rum förekommer endast i medelmåttiga hus, och på landet blifwa husen endast hwitstrukna, och det af egaren sjelf. En hwitlimmare förtjenar på landet jemte kosten 1 dollar om dagen, i städerne utan kosten 1 ½ à 2 dollars. Färgen beräknas alltid särskildt, eller lemnas ingredientierne dertill af husegaren.

Nålmakare finna sällan sysselsättning.

Pappersmakare och färgare finna i de östliga staterne god förtjenst och betalas dagligen med 1 à 1 ¼ dollar. — **Färgare** förtjena efter ackord 2 à 3 dollars, allt efter de olika sorterna.

Perukmakare ha ej skäl att utwandra till Amerika, emedan hårklippningen merendels är anförtrodd de swarta.

Pung- och handskmakare måste tillika förstå **bundtmakeri-handtwerket** och äfwen wara **hwitgarfware,** för att här finna sin utkomst.

Repslagare göra här dåliga affärer, och finna endast i sjöstäderne, der stora repslagarebanor finnas, arbete och förtjent.

Sadelmakare äro här tillika **koffertmakare.** Arbetarne förtjena 1 ½ à 2 dollars om dagen.

Skomakare äro här aldrig förlägna om arbete. Skor med remmar betalas med 2 à 2 ½, korta stöflar med 4 à 6, och långa med 7 à 10 dollars paret: de äro merendels wäl arbetade, men owaraktiga. Att låta laga skor tänker ingen på, emedan skomakare i det inre af landet äro sällsynte,

och derför bortkastar man alltid skoplagg, som behöfwa att lagas. Efter ackord förtjenar en arbetare öfwerhufwud 2 à 2 1/2 dollars om dagen.

Skorstensfejare böra ej begifwa sig hit. I städerna drifwes detta yrke af negrer, och på landet utbrännas skorstenarne och eldstäderne. I de olika fabrikerna har man serskilta rengöringsinstrumenter, såsom kedjor, qwastar, rifkulor, o. s. w.

Skräddare-Gesäller finna öfwerallt arbete och god förtjenst; wanliga dagspenningen är 1 1/2 à 2 dollars och wid styckarbete kan en werksam och skicklig arbetare förtjena hwarje wecka 15 à 20 dollars. På klädeslagning tänker man aldrig, och en inwandrande skräddare som dermed wille befatta sig, skulle kunna förtjena mycket.

Slagtare behöfwa aldrig wara förlägne om sysselsättning och utkomst. Detta yrke bedrifwes här mest af tyskar, och är ett af de bäst lönande. Man finner här twenne klasser: **slagtare** som slagta djuren, salta och sälja köttet; och **slagtare** som tillwerka korf (merändels Cerwelaskorf) och ombesörja detaljhandeln. Den wanliga dagspenningen för en arbetare i detta yrke är 1 dollar jemte kosten; och om wintern, hos så kallade swinslagtare, ofta 1 1/2 à 2 dollars, eller 1 dollar och swinborsten.

Snickare finna här alltid sysselsättning. I dagspenning förtjenar en gesäll 1 dollar jemte kosten, och efter ackord ofta 2 à 2 1/2 dollars.

Snörmakare förtjena efter ackord merändels 2

dollars om dagen. För månad erhåller arbetaren 15 à 20 dollars jemte kosten.

Stilgjutare finna i de östliga staterna god förtjenst, och, om de tillika äro goda stereotyperare, så kunna de här, i stereotypiens land, göra förträffliga affärer, och förtjena omkring 2 dollars dagligen.

Strumpwäfware finnas endast få. Fabrikater af detta slag inkomma merendels från England och Tyskland, och säljas här jemförelsewis billigt.

Swarfware. Hornswarfware finna sällan sin bergning. **Metallswarfware** deremot finna här ständigt arbete och lönas wäl, Likaså **Trädswarfware,** isynnerhet om de tillika äro **Block-** och **Pumpmakare.** De arbeta wanligtwis efter ackord och kunna förtjena hwarje wecka omkring 6 a 10 dollars.

Såpsjudare finna sällan sin utkomst, emedan landtbon sjelf bereder sin twål och sina ljus.

Tapetserare finna i alla större städer jemn sysselsättning med tapetsering, churu man derom anlitar åfwen **Snickaren.** Att drapera med förhängen, öfwerkläda stolar och soffor, förekommer här ej, och derför är det ej så rådligt för dylika handtwerkare att utwandra.

Tegelbrännare göra här goda affärer. Passande jord finnes öfwerallt. Man gör ej många omständigheter wid bränning. Wanligtwis ställer man 100,000 tegel i en hög, bildar derunder 10

a 12 ugnar, hwilkas eld går genom högen. Wisserligen gå flere tusen förlorade, men saken är lätt utförbar, och stenarne betalas med 5—8 dollars för hwarje 1000. **Tegelstrykare** förtjena dagligen 1 a 1 ¼ dollar; **Brännare** deremot 2 dollars.

Tenngjutare som wanligtwis äro förenade med **Kopparslagare**, finna ständigt arbete, och lönas med 1 ¼ a 1 ½ dollar om dagen.

Timmermän hafwa här alltid arbete. Timmermän, som komma hit, måste likwäl lära på nytt, emedan timmermans- och snickarehandtwerkena här hafwa så mycket med hwarandra gemensamt, och hwartdera gör rätt uti, att ej för strängt hålla sig till sitt yrke. Gesällerne arbeta merändels efter ackord och betalas wäl.

Trädgårdsmästare. Skön- och grönsakträdgårdsmästare erhålla ej större lön, än drängar. Wanligtwis bosätta de sig efter några års förlopp i grannskapet af större städerna, och göra der förträffliga affärer, emedan naturens förstlingar äro der likaså mycket eftersökte, och betalas dyrare, än i Europa; men sjelfwa trädgårdsskötseln, undantagandes de wanliga grönsakerne, ligger här ännu i sin linda. Trädgårdsmästare, som odla blommor eller anlägga trädskolor, kunna genom handel med unga stammar, afläggare och ympqwistar inom kort förwärfwa sig förmögenhet.

Tunnbindare finna, om de medföra goda werktyg, i sjöstäderne ständigt arbete och god förtjenst,

från 8 till 10 dollars i weckan. På landet är deras utkomst gifwen, men de böra ej wandra sydligare än till Maryland, emedan uti alla plantagestater negerslafwarne drifwa tunnbindarehandtwerket. — Förstå de sig deremot äfwen på att behandla winer, och äro Engelska språket mäktige, så kunna de äfwen göra förträffliga affärer.

Urmakare, som medföra egna werktyg och tillika kunna hålla lager af enkla ur, finna god förtjenst. Reparationer af ur äro dyra: rengörandet af ett enkelt ur betalas med 2, och af ett repeterur med 5 dollars. Wäggur betalas wäl, och spelur äro en öfwerallt mycket eftersökt artikel.

c) **Fabrikanter.**

Fabriks- och manufakturarbetare, som fullkomligt förstå sitt yrke, skola, om de bosätta sig i Amerika, säkert finna en god utkomst, och kunna, medelst flit och sparsamhet, snart samla ett litet kapital. De mest rekommenderande och bäst lönande företag för inwandrande kapitalister, — förutsatt, att de nogsamt lärt känna trakten, — äro **band- och tygfabriker**, hwilkas produkter i de westra delarne af landet säljas med 100 procent; — **konst och naturbleken**, hwaraf de förre hos mängden af bomullsfabrikanter skulle wara till en betydlig nytta; **chokoladfabriker**, **färgfabriker**, synnerligast sådana, uti hwilka beredes blyhwitt, mönja, och bränd kyllerfärg; — linspinnerier serdeles i New-York; glashyttor, som woro i stånd att antingen lefwe-

rera en mängd grönt glas, eller i hwilka glas af en owanlig renhet och klang producerades, och som tillika sysselsatte skickliga slipare; — wagnfabriker med hwilka lackeranstalter kunde förbindas; — postlins- och stengodsfabriker, hwartill passande jord i stora partier förefinnes i de Förenta Staterna; paraply- och halmhatt-manufakturier, tobaks- och cigarrfabriker, synnerligast de sednare; tapetfabriker, klädesfabriker och golfmattswäfwerier, warbleken genom öfwerflödet af det råa waret, och till följd af de höga priserne på det blekta; warduksfabriker, helst om de bereda goda flordukar. Alla andra fabriker och manufakturier erfordra här för stora kapitaler och kunna ej uthärda konkurrensen. — Lackfabriker skulle ingen bry sig om att anlägga här, ty derwid skulle man endast förspilla sina kontanter.

d) Köpmän.

Den stora axel, kring hwilken allt i Amerika wänder sig, är handeln. Allting är här kommers; hwarje näringsidkare, hwarje landtbrukare sysselsätter sig mer eller mindre dermed. Fordom war detta den wanliga, nästan enda wäg, att göra sin lycka i Amerika. Många Europeiska hus, isynnerhet från Portugal, Spanien, England och Frankrike, äfwen från Tyska sjöstäderne, hafwa i en lycklig stund förflyttat sina fonder till Amerika och med Amerikas råämnen bedrifwit en lönande byteshandel mot Europeiske industriwaror, eller åtminstone upprättat winstgifwande faktorier och kontor. Den-

na wäg står wäl ännu öppen; men genom Engelsmännens och Nordamerikanernas stora konkurrens blir den alltjemt mera uppfylld och swårare att beträda. Den fordrar, om den skall blifwa rätt fördelaktig, att det här etablerade handelshuset är associeradt med ett annat i Europa, eller ock i Amerika, som dels afsätter de i Amerika inköpta produkter, dels inköper waror och afsänder dem på de fördelaktigaste wägarne. För en rik köpman är det ej rådligt, att öfwergifwa sin firma, för att, i hopp om större winst, etablera en ny i Amerika. Detta har wisserligen en eller annan, med ett måttligt kapital, i ett eller annat ämne, gjort till föremål för sin spekulation, och derwid lyckligen opererat, såsom t. ex. med hudar, talg, tobak, bomull, socker, kaffe, färg- och möbelträd, men likwäl betinga sådana fall ingen säker framgång för den efterkommande. Andra återigen hafwa såsom bokhållare gått öfwer till Amerika, tagit plats på kontor derstädes eller blifwit upptagne såsom kompanioner, och sedermera etableradt en lycklig proprie handel, och hunnit till wälstånd och rikedom. Likwäl borde ej hwarje kommis på winst eller förlust gå öfwer till Amerika; ty, utan att wara förskrifwen, eller ega serdeles goda rekommendationer, torde han knappt kunna göra anspråk på en hjelpkarlsbefattning. Amerikanska handeln i allmänhet står ännu i ständigt tillwerande, och medgifwer derför Amerika i detta hänseende ännu alltid utsigter. Merändels kan man

med insigter, werksamhet och något kapital ännu alltid finna och göra affärer; men man måste börja försigtigt, och helst på ett kontor förut göra sig bekant med smaken, lefnadswanorna och behofwen i Amerika, likasom med landets produkter, och sedan göra affärer för egen räkning. För öfrigt har den Europeiske köpmannen så mycket att lära i Amerika, innan han der fyller sin plats. Wi mena ej här kontorswetenskaperna, språk, bokföringen och warukännedomen, utan ock förnämligast den Amerikanska handelstonen, priset och wärdet af nästan alla lands produkter och wägarne, hwarpå de säljas, och slutligen de bästa källor att erhålla dem, och att i närmaste bank behörigen nedsätta penningebeloppet. Serdeles goda affärer kan en köpman göra i westliga staterne, om han fogar sig efter landets seder och bruk, och är försedd med allt det, som man är wan att finna hos derwarande köpmän. I en sådan butik på landet måste finnas alla lyxartiklar för herrar och damer, alla slags kopparredskap, bleck- och jernwaror, stöflar, skor, hattar, en samling af bundna böcker, ett temligen stort assortiment af läkemedel, inberäknade kastorolja och kalomel, knappar, saxar, knifwar, yxor, liar, handskäror, tuggtobak, lakris och cigarrer, kaffe, socker och sirup, win och bränwin, allt i god ordning; likaså alla landtmannaprodukter, mais och hwete, torkad frukt, wax, talg, pelswerk, mineralier, honung, hjort- och oxhudar, smör, och ägg. Der-

före tages ofta i utbyte kärror eller slädar, lastade med slagtade swin. Krämaren i det inre af landet har i de östliga staterne och fabrikerne 9 månaders kredit. De resande importörerne sälja för det mesta sina waror på offentlig auktion med 6 månaders kredit, lemna de derför erhållna werlarne att diskonteras i närmaste bank, och resa med kontanterne åter hem, eller omsätta desamma i produkter, som wid östra kusten gifwa winst eller kunna anwändas till export. Hwarje inwandrare, som will såsom köpman bosätta sig på landet, bör anlägga en bod för kontant handel med bestämde priser, (a cheap cash store), uti hwilken allt prutande förfaller, och der priset på hwarje wara finnes noteradt på en på densamma häftad sedel med stora siffror. Om man i stället för 100, beräknar 50 procents winst, och är fast i sin princip att ej låta pruta med sig, och wid kontant liqwid ej heller är för dyr, så att det för köparen kan wara detsamma om han kommer sjelf eller sänder ett mindre barn, så skall afsättningen blifwa strykande, och den mångfaldiga omsättningen skall nog ersätta bristen af den högre winsten. Amerikanaren älskar denna försäljningsmethod, och qwäkare hafwa hufwudsakligast att tacka sina bestämde priser för den stora försäljningen af de waror, som de hafwa.

c) Lärda och konstnärer.

Lärda af profession, såsom "filologer, filosofer, akademiske professorer, författare" o. s. w. borde ej

befatta sig med att utwandra: Amerika har derför också icke danat någon egentlig Filosof, (om ock flera tillräckligt praktiske); ty till att filosofera fordras tid. Åkerbruk näringar och handel äro de tre priwilegierade sysselsättningarne i Amerika. Såsom werkliga wetenskaper äro endast de fysiska och matematiska studierna aktade, emedan de ingripa i det praktiska lifwet. Målare synnerligast porträtmålare, grawörer, som förstå sitt yrke, litografer, bildhuggare, form- och gipsgjutare, finna alltid der någon förtjenst. Konstens handtlangare, koppar- och stentryckare, betalas wäl och kunna förtjena hwarje wecka 8—10 dollars. Lyckligast är den musikus, som underwisar i pianofortespelning. Mechanici, arkitekter och polytechnici finna här ett stort fält för sin werksamhet, och, om de äro mäktiga engelska språket, uppmuntran och förtjenst, men de måste wisa, att de sjelf wilja lägga hand wid werket.

Läkare och **Veterinärläkare**, om de grundligen förstå sitt yrke, äro ständigt wälkomna i Amerika, och finna synnerligast i de mera af lyx och sedeförderf angripne större handelsstäderne wid kusten, till hwilka man derför först och främst adresserar sig, riklig sysselsättning och lönande förtjenst; likwäl skämma Empirikerne, som äro billigare, och i sina försök ofta hafwa mera lycka än den lärde läkaren, bort marknaden för wetenskapsmannen. Skickliga chirurger finna i Amerika merendels utkomst framför andra läkare. Det existerar för öf-

rigt ännu ingen egentlig regerings-uppsigt öfwer läkarne, inga medicinal-kollegier m. m., endast Maryland, New-Jersey och Ohio hafwa uppställt pröfningskommitéer, för att utestänga Empiriker, som här framför andra ställen husera. Är Apotekaren tillika en duktig teknisk kemist, så kan han påräkna god förtjenst och fortfarande sysselsättning.

Olika tänkande

serdeles i trossaker skola ständigt i Amerika finna en asyl. Alla för religiösa meningar förföljde, bjuder Amerika en lugnets frihamn, om de annars äro arbetssamme, tolerante och icke utan förmögenhet, för att kunna lefwa anständigt.

Tredje Kapitlet.

Resan till Western.

Då största delen af inwandrare äro jordbrukare som förmonligast finner sin utkomst i de stater som förr utgjorde Unionens westra del, men numera, sedan den sträckt sitt wälde ända till stilla hafwets kuster, utgöra den medlersta nordliga delen deraf eller staterne:

Illinois Wisconsin och Iowa samt till och med den yngre staten Minesota, är det nödwändigt att

fullständigare redogöra för kommunikationerne mellan deße länder och de wanliga landningsställena för Europeer nemligen New-York, Boston och New-Orleans. Från New-York, dit strömmen af inwandrare egentligen går, är resan kanalwägen billigast och beqwämast. Redan för 10 år sedan gingo dagligen 10 a 15 ångfartyg och en mängd paketbåtar derifrån, Hudson-floden uppför, till Albany samt widare genom Erie-canalen in uti sjöarne. Erie och Ontario hwilka stå i förbindelse med alla de westliga staterne. Sedan numera Jernwägarne blifwit så fullkomnade och konkurrencen emellan jernwägsbolagen blifwit så stor, har äfwen fragtpriserne å Kanalfartygen blifwit nedsatta. Enligt sednaste Tidningar från New-York. (Januari 1853) annoncerar:

Hudson-River-Jernbanan följande priser:
från New-York till

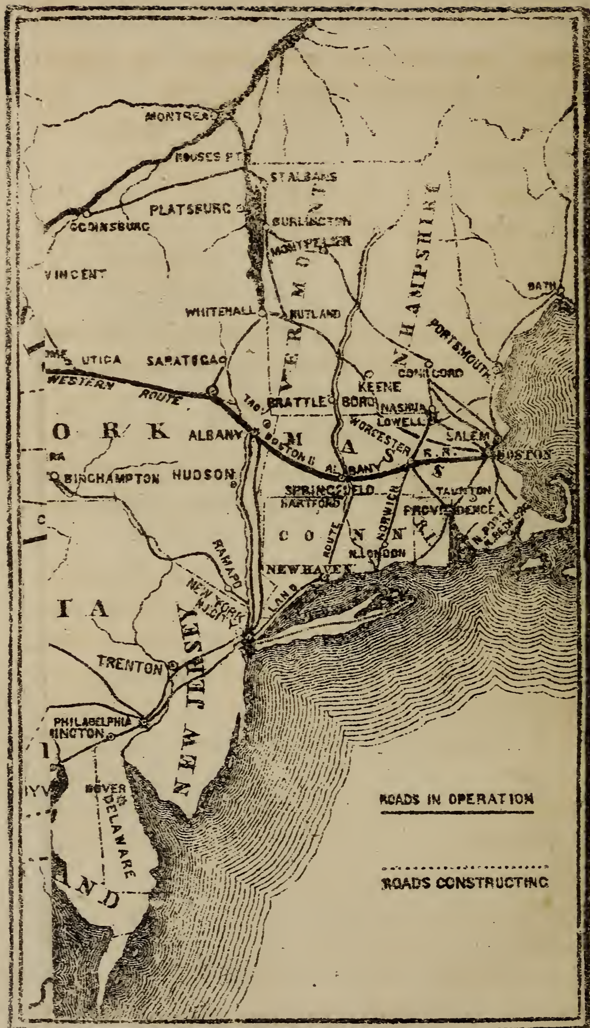
Albany	—	dollar	50	cents.
Utica	1	"	75	"
Syracuse	2	"	34	"
Rochester	3	"	60	"
Buffalo	4	"	—	"
Erie	4	"	50	"
Sandusky	5	"	—	"
Detroit	5	"	—	"
Milwaukie	7	"	—	"
Chicago	7	"	—	"
Cincinnati	7	"	—	"

Coburgh	—	dollar	—	cents.
Kingston	5	"	50	"
Philadelphia	1	"	50	"
Baltimore	3	"	50	"
Columbia	4	"	50	"
Harrisburg	5	"	—	"
Pittsburg	5	"	50	"
Portsmouth	7	"	—	"
Madison	8	"	—	"

Louiswille, Paducah, St. Louis och till alla andra wid en hufwudlandswäg i det inre af Amerika belägna platser.

Compagniet warnar inwandrare från att köpa biljetter dertill på andra ställen: än wid Jernbane-Kontoret wid foten af Canal-Street: North River eller hos någon af banans General-agenter; N:o 70 Greenwich Street och N:o 320 Washington Street. På alla dessa ställen äro Swenskar anställda som tolkar och utlofwas äfwen att större sällskaper som resa på en gång få med sig en tolk utan särskild betalning.

Från **Boston** färdas man äfwen med Ångwagn till Westra Staterne. Boston-banan sammanstöter med New-Yorker-banan wid Albany, dit wägen är betydligt korttare från Boston, än från New-York. Genom Swenska Consulatet i Boston erhåller Emigranter biljetter för resan ända till Chicago till betydligt nedsatta priser då t. ex. en familj eller ett

MONTREAL
ROUSES PT.
ST. ALBANS
PLATSBURG
BURLINGTON
MONTPELIER
VINCENT
WHITEHALL
RUTLAND
UTICA
SARATOGA
WESTERN ROUTE
KEENE
CONCORD
PORTSMOUTH
BATH
BRATTLEBORO
NASHUA
LOWELL
SALEM
BOSTON
ALBANY
WORCESTER
BOSTON & ALBANY R.R.
BINGHAMPTON
HUDSON
SPRINGFIELD
HARTFORD
NORWICH
TAUNTON
PROVIDENCE
RAMAPO
NEW HAVEN
NEW YORK
TRENTON
PHILADELPHIA
NEW JERSEY
DOVER
DELAWARE
VERMONT
NEW HAMPSHIRE
CONN
MAS
ROADS IN OPERATION
ROADS CONSTRUCTING

sällskap som slagit sig tillsammans och utgör 9 större och mindre personer få betala till:

Albany	9 Dollars
Buffalo	$22\frac{1}{2}$ "
Alla hamnar wid Eriesjön	27 "
Chicago och hamnar wid Michigan-sjön	$31\frac{1}{2}$ "
Cincinnati	36 "

hwarje person får medföra 100 Lispund utan särskild betalning. Alla transporter af sakerne från det ena Ångfartyget eller Jernbanan till det andra äro inberäknade i samma pris, och resan sker till Chicago på 5 dagar dels med Ångbåt och dels på jernwäg. En bifogad karta wisar wägen för denna resa.

Såwäl från Albany som directe från New-York kunna fattigare folk som mera asse billigare pris än fortgång färdas med såkallade "Line-boats": smala täckta båtar, hwilka dragas i skridt af 2 hästar; Deße göra resan emellan Albany och Buffalo på 8 a 9 dygn och är afgiften 1 a högst $1\frac{1}{2}$ Dollar för person.

Packet boats deremot dragas af 3 trafwande hästar och tillryggalägga nämnde wäglängd på 4 a 5. dygn.

Priset å dessa äro c:ca 7 Dollar dock är deruti inberäknadt 3 måltider mat dagligen.

Från Qwebeck i Östra Canada wid S:t Lorenzo floden, dit på sednare tiden flere fartyg gått med

MICHIGAN
LAKE MICHIGAN
MILWAUKEE
RACINE
CHICAGO
MICHIGAN CITY
LA PORTE
DETROIT
WINDSOR
PONTIAC
LONDON
HAMILTON
TORONTO
LAKE ONTARIO
KINGSTON
OGDENSBURG
C. VINCENT
MONTREAL
ROUSES PT.
ST. ALBANS
PLATSBURG
BURLINGTON
MONTPELIER
VERMONT
NEW HAMPSHIRE
WHITEHALL
RUTLAND
SARATOGA
KEENE
CONCORD
PORTSMOUTH
BRATTLEBORO
NASHUA
LOWELL
SALEM
BOSTON
WORCESTER
SPRINGFIELD
HARTFORD
PROVIDENCE
TAUNTON
NEW HAVEN
NEW LONDON
NORWICH
MARSHALL
MICH. CENTRAL R.R.
MICH. SOUTHERN R.R.
MONROE
ADRIAN
TOLEDO
SANDUSKY
LAKE ERIE
CLEVELAND
RAVENNA
ERIE
DUNKIRK
BUFFALO
NIAGARA
LEWISTON
FALLS
BATAVIA
ROCHESTER
OSWEGO
ROME
UTICA
GREAT WESTERN ROUTE
ALBANY
HUDSON
NEW YORK
ELMIRA
CORNING
BINGHAMPTON
BOSTON & ALBANY
PENNSYLVANIA
PITTSBURG
HARRISBURG
TRENTON
PHILADELPHIA
WILMINGTON
NEW JERSEY
BALTIMORE
WASHINGTON
MARYLAND
DELAWARE
DOVER
SHELBY
MANSFIELD
STEUBENVILLE
BELLEFONTAINE
OHIO
COLUMBUS
NEWARK
WHEELING
CUMBERLAND
SPRINGFIELD
XENIA
DAYTON
HAMILTON
CINCINNATI
CHILLICOTHE
PORTSMOUTH
INDIANAPOLIS
LAFAYETTE
TERRE HAUTE
MADISON
N. ALBANY
VIRGINIA
KENTUCKY
ROADS IN OPERATION
ROADS CONSTRUCTING

utwandrare från Tyskland och England kommer man lika billigt, som från New-York, till de westra staterne. Ångbåtar derifrån afgå reguliert uppför floden, S:t Lorenzo förbi Montreal- och Kingston in igenom Ontario-sjön och widare till Buffalo. Från Buffalo kommer man sedan widare med Ångbåtar såwäl som segelfartyg för ett i samma förhållande billigt pris till: Sjöstäderne i Wirconsin och Illinois hwarifrån Jernwägar eller kanaler widare fortskaffa den resande till nästan alla tragter i deße stater såwäl som närgränsande staterne Jawa och Minesota.

Från New-Orleans till desse stater reser man ändå billigare med de många Ångfartyg som hwarje timma på dagen afgå uppför Missisippi-floden hwars till större delen segelbara bifloder förer ända in i midten af kringliggande stater, sålunda genom Illinois-floden i Illinois, Wirconsin-floden i Wirconsin, Dermoines, Jowa, Chicagua-floderne m. fl., uti olika delar af Jowa o. s. w.

Fjerde Kapitlet.

Nybyggaren i Western.

De nya westliga staterne äro obestridligt de bäste för

alla, ware sig landtbrukare eller handtwerkare, emedan det der är lättare för desse, att komma till wälstånd och äfwen den fattigaste genom flit och omtanka under loppet af 2:ne år kan förwärfwa sig en egendom om 80 acres jord. All jord i de förenade staterna, som ej är enskilta staters egendom, eller tillhörer enskilta indiwider, ligger i Unions-regeringens händer, och bär namn af kongreßland. Innan detta till försäljning utbjudes, blifwa alla desse länderier, efter en fastställd plan, uppmätta på regeringens bekostnad. Uppmätningarne äro grundade på en serie af samma meridianer, som gå i rak linie från norr till söder och genomskäres af en basis, hwilken stryker från öster till wester. Ifrån dessa båda linier börjas alla mätningarne. Mätningarne antydas å båda sidorne genom inskärningar på träden, så att man lätt kan skönja dem. På hwar sjette mil nedslå landtmätarne en påle i marken, och ifrån desse pålar dragas parallelt med basen och meridianen andra linier, genom hwilka landet delas i fyrkanter, och 6 mil i qwadrat. Hwar och en af deße fyrkanter, kallas Stadsgebit (Ortskap Tovnship), och numereras efter sitt läge. Hwarje Tovnship räknas från basis till söder och norr, men hwarje rad (Range) från Tovnship ost- och westwart från meridianen. Hwarje Tovnship är åter indeladt i fyrkanter af en qwadratmils widd, hwarje alltså i 36 qwadratmil eller sektioner af 640 acres, och hwarje sektion åter i hälfter, fjer-

dedelar, åttondedelar och sextondelar. Uti hwarje landdistrikt afmätas årligen 40 Townships, och twenne gånger om året företagas offentliga auktioner. Bestämda köpesumman är $1^{1}/_{4}$ dollar för hwarje acres jord, och de på auktionsdagen ej försålde länderier äro fortfarande fala för samma pris på landfögderierne. Sektionen N:r 16 af hwarje Township säljes icke, utan reserweras till blifwande underhållet för landskapsskolar, och deßutom blifwa uti hwarje stat betydande landsträckor anslagne för högre läroanstalter.

De nya westliga staterne äro samtlige delade i landdistrikter, och innehålla flere eller färre fögderier, som lyda under General-landdomstolen i Washington. Uti hwarje landfögderi finnas noggranna kartor, afmätningar och rågångsböcker eller fältmätarenoter att tillgå, och med den största beredwillighet blifwa desse framlagde för hwarje hugad köpare, för att ur desamme kunna anteckna sig till minnes de ännu oförsålde hela eller mindre sektionerna. Har man utwalt sig ett stycke land, så låter man på landfögderiet hos registratorn anteckna sig såsom köpare till detsamma, och betalar uppbördsmannen, mot qwitto, $1^{1}/_{4}$ dollar för hwarje acre. Efter någon tid (wanligtwis 6 månader) erhåller man ett af Presidenten i Washington undertecknadt jordabref (Deed) och har i detta den största garanti i werlden, emedan uti landfögderierne ett bedrägeri mot köparen är alldeles omöjligt.

En stor mängd allmänna länderier äro tagna i besittning af personer, som utan att kunna uppwisa egande rätt dertill, nedsatt sig på detsamma, och det är en hwar obetaget att på detta sätt, såsom så kallad Sqwatter, på oförsåldt kongreßland bosätta sig. Wanligtwis sker detta för att underlåtta afmätningar och försäljningar men mera sällan, å nybyggarens sida, för att fördröja betalningen för jorden, om än mången fattig endast derigenom grundlagt sin framgång. Genom en serskilt lag hafwa dessa slags åboer, framför andra köpare, köpträttigheten (preémtiwe-right) men äro ändock på intet wis försäkrade för öfwerbud. Medför en inwandrare 1 a 2000 R:dr banko till en af de nämnde westliga staterne, så är hans utkomst fullkomligen tryggad. Wäljer den för nybygge hågade de westliga staterne, der ännu kongreßländerier förefinnas, så söke han, för helsans skull, ett högländt ställe på ängarne (Prairies) och för wedtransportens skull ej för långt ifrån skog, och tillhandle sig, om han har penningar tillräckligt, en half sektion eller 320 acres, hälften äng och hälften skog, allt efter som det anstår hans åsigter. Wid jordens rikhaltighet fäste han mindre afseende, men mera derwid, att terrängen ej är sumpig; hwilket man bäst kan se om wåren, då wattenstånd wisa sig på alla sumpiga ställen.

Åboens första arbete är att bygga sig ett blockhus (loghouse), som tillika är kök och boning, och

hwartill en karl med twenne wurna gossar kan på en wecka hugga tillräckligt timmer. Så inbjude han grannarne för att uppresa huset, hwilket går på en dag. Härefter göres skortenen, nedtill af sten, upptill flätad af små laggträd, förmurade med ler och halm; så spisen, och om ingen tegelsten brännes i nejden deromkring, beläggaes den med annan sten. Är en sågqwarn i grannskapet så framföres till takträckning och till golfwet spjelar och bräder; i brist på de sednare anwändas klufna stammar i stället. Är detta arbete fullgjordt, och har åboen hemfört sina små förråd, sina kokkärl och lifsmedel (1 tunna mjöl, 1 säck potates, 1 tunna kött, smör, torkad frukt, kaffe, socker och thé), så begynne han att hugga wedträd (rails) och stakar (stakes) till inhägnande af sine tillkommande åkerfält. Han behöfwer 160 acres, åker, med en sådan amerikansk zicksack-inhägning (Fence), om densamma är 8 twärträd hög och försedd med 2 stakar i hwarje winkel, och för att dela landet i fyra fält, med twenne sig i rät winkel korsande Fences, 15,360 twärträd af 10 fots längd och 3,840 stakar af 8 fots längd. Att hugga träden, klyfwa dem, framföra och uppsätta dem, är hans och hans söners arbete; werkstäldt af fremmande kostar detsamma:

15,360 twärträd för huggning a 50 cents för 100 . . . . . . 76 dollars 80 cents.
3,840 stakar a 37½ cents för 100 . . 14 " 25 "

Framförandet deraf, cirka	45	dollars	— cents.
Uppsättningen ...	20	"	— "
Oförutsedde utgifter	3	"	— "
Tillsammans:	160	dollars	
alltså 1 dollar för hwarje acre. Äro nu fälten afdelade, så börjas ombrytning, med 4 oxar framför plogen: låter åboen werkställa detta af en granne mot betalning, så kostar acren 2 dollars, alltså för 160 acres	220	"	— "
Låter han af fremmande äfwen bygga sig boning, swinstiga, fähus och sädesbod, så skulle detta kosta honom .	200	"	— "
Dertill inköpssumman för 160 acres prairies a 1 $^1/_4$ dollars	200	"	— "
Och för 160 acres skog a 1 $^1/_4$ dollar ...	200	"	— "

Så utgöra omkostnaderne för en farm om 320 acres jord, med byggnader och odlingar å densamma	1,080 dollars.

I årliga skatter erlägger åboen, sedan de första fem friåren tilländalupit, i ett för allt:

För 320 acres jord i landskatter a 1 1/2 cent årligen	4 dollars	80 cents.
I kantonsafgifter 1/4 procent af mobilier hwars wärde må beräknas till 200 dollars . . .	— "	50 "
Afgift för twenne dagars wägarbete a 1/2 dollar; men hwilket man wanligtwis sjelf förrättar	1 "	— "

Tillsammans: 6 dollars 30 cents.

Är den unge landtbrukaren i tillfälle att sjelf och med sin familjs biträde förrätta deßa arbeten, så wisar sig beräkningen som följer:

320 acres jord a 1 1/4 dollar	400 dollars.
Omkostnader för spik och bräder . . .	40 "
Omkostnader för hushållet under lop-	

wet af 6 månader för mjöl kött, salt, kaffe och socker	70	"
6 stycken oxar à 20 dollars	120	"
2 d:o plogar 18 dollars, 1 egg 8 dollars, 1 wagn 70 dollars	96	"
6 stycken kor à 10 dollars, 4 suggor och 1 gris tillsammans 15 dollars	75	"
2 hästar	80	"
1 seldon, 1 sadel 20 dollars, 1 fruntimmerssadel 15 dollars	35	»
Hus- och köksgeräd, yxor, sågar o. s. w.	50	"
	966 dollars.	

Ytterligare till utsäde:

4 Buschels Mais (Indian corn) à 50 cents	2	"	—	"
4 d:o Potäter à 25 cents	1	"	—	"
20 d:o sommarhwete 1 1 dollar	20	»	—	"
40 d:o Hafre à 1/2 dollar	20	"	—	"
2 d:o Kastorbönor à 75 cents	1	"	50	"
10 d:o Korn à 75 cents	7	"	50	"
	52 dollars.			

Summa summarum: 1,018 dollars.

Den, som ej eger denna summa, inskränke sitt första jordköp till hälften; ehuru man kan bosätta sig på qwartsektionen med ett lika stort inwentari-

um som på den halfwa, emedan man har äng och hö tillräckligt, men äfwen här minske man; och förtröste på tillwärten. Man behöfwer inemot 700 dollars; men den, som ej heller eger denna summa, utan endast 200 dollars, måste, såsom Squatter bosätta sig på kongreßland. Men den som ej ens eger så mycket, gör rättast uti att bortlemna sina barn så att de kunna förtjena penningar, och etablera sig mycket tarfligt på kongreßland, till deß hans barn kunna bidraga till jordköpet, och hans lilla ladugård hunnit att tillwera.

Bosättandet på skogsmark är wisserligen beswärligare, men äfwen der kan en farm med fördel brukas, till och med om samtliga derwid förefallande arbeten skulle komma att förrättas med legda arbetare, men hwilket sällan bör ske. Landtbrukaren har här ett tungt arbete — hard work såsom Amerikanarn kallar det, med det oupphörliga fällandet och utrotandet af stora och små trädstammar och deras förbränning, en möda, som han är helt och hållet befriad ifrån i Illinois, och en del af Indiana, Missouri och Michigan: han befinner sig likwäl i den lyckligaste och mest oberoende ställning i werlden, och om den äfwen i mångahanda fall liknar Robinson Crusoes, såsom ena ägget det andra, så är likwäl huslig lycka och sann lycksalighet ingenstädes så hemma, som der.

Har den för nybygge hugade slutligen funnit en säker och fast bosättningsort, så göre han det till

grundregel: "att på intet wis skilja sig ifrån det i landet brukliga sättet att sköta sig, åtminstone till en början." Man måste så wäl wid första som wid framtida odlingar, noggrannt begagna sig af amerikanska metoden. Denna metod utgår från grundsatsen att med minsta nröjliga kostnad sköta jorden, och isynnerhet att öfwerallt spara menniskohänder. Då man hos oß, i anseende till den ringa dagspenningen och de höga priserne på wed, utrotar skogarne ända till rötterna, så nedbränner man dem i Amerika och får i askan, eller tager endast upp de horisontelt löpande rötterne, eller hugger endast ned stammen och gör åkrar emellan stubbarne, tills deße efter några år ruttna och då utan möda kunna plöjas ut. Af de erhällne stammarne bygger åboen sin boning, hägnar sina länderier, kokar sina lifsmedel och wärmer sig sjelf. Uppodlandet af skogsmark i Amerika erfordrar på detta sättet knappt hälften af den möda, som dylika företag hos oß förorsaka, och en med utrotandet förtrogen arbetare rensar på 8 à 10 dagar en acre jord så, att den kan plöjas. Börjar en åbo i westliga staterna tidigt om hösten sitt arbete, så kan afkastningen redan första året tillförsäkra honom en måttlig bergning. Har han en fiskrik flod eller bäck i grannskapet, och förstår han att handtera gewär, så behöfwer han wißt icke lida någon brist. Uti allt tage inwandraren den amerikanska landtbrukaren till mönster, synnerligast den tyske Penn-

sylwaniern, som i sin både inre och yttre hushållning ordnat allt med eftertanka och förstånd. Landtbrukarne i Pennsylwania och Ohio bereda allting åt sig sjelfwe och finna deruti en likaså angenäm sysselsättning, som ekonomisk nytta: de stöpa sina ljus och tillwerka sin twål af djurfett, aska och kalk; sjuda sitt socker ur saften af sockerlönnen; odla och bereda sitt kaffe, sitt win, sina frukter (persikor och äpplen finnas i sådan mängd, att man måste anwända dem till bränwin och gödning); odla och sköta sin cider; wäfwa om winterqwällarne sina golfmattor och sängtäcken samt färga dem ganska wäl med enkla substanser; samla honing i mängd; bereda allehanda konfiturer och safter ur frukter; inlägga och förwara konstmessigt sina köttwaror. Utan att hopa rikedomar lefwer landtmannen i ett patriarkaliskt wälstånd och lugn, i sorgfri njutning af sin jord, skild från passioner och tryckande lagar, som så ofta i den gamla werlden störde hans lugn, liksom i en omätlig trädgård, under sina träd, emellan sina fält och anläggningar; och skogarne, genomskurna af få wägar, tjena honom till jagt och wederqwickelse.

Femte Kapitlet.

Guldsökaren i Californien.

En stor mängd af våra utwandrare begifwa sig till Californien lockade af Guldets tjusande förmåga. Att närmare ingå i beskrifning om detta på Guld och en yppig natur så rika land blefwe här för widlyftigt, alldenstund boken egentligen är ämnad för utwandrare till Nordamerikas äldre Förenta Stater, dit emigration från Swerige, hufwudsakligen att icke säga uteslutande, styrt kosan, dock kan författaren ej underlåta, att äfwén yttra några ord specielt för utwandrare till Californien.

Då otaliga exempel wisat, att endast de starke, friske wid kroppsarbete och försakelser wande, såsom t. ex. förrymde matroser, arbetsfolk af den lägre klassen, Handtwerksarbetare, Landtbrukare som äro wande att arbeta sjelfwa, etc. gjort lycka i Californien, afrådes alla andra från att begifwa sig dit. Ej må wetenskapsmän, konstnärer, lärde, etc. som ej äro wande wid starkt kroppsarbete speculera på Guldgräfweriet. Capilister deremot med företagsanda kunna utan betänkande etablera sig i Städerne eller på landsbygden såsom köpmän, fabrikanter eller dylikt och kunna lättare göra ett litet capital frugtbart der, än på de fleste ställen i Europa.

Resan till Californien härifrån är mångdubbelt

dyrare än till Amerikas östra kuststäder, New-York Boston etc. Sällan afgå fartyg direkte från Swerrige eller Norrige, men äfwen då blifwer resan om Cap-Horn både långwarig och dyr. Hastigare reser man från Götheborg till New-York eller heldre New-Orleans samt derifrån med Ångbåt till Panamanäset såwäl som derifrån till S. Francisco. Denna tour war mycket dyr i början men måste blifwa billigare i den mohn flere fartyg lägga an på denna spekulation, så att man bör kunna antaga det hela resan om ett eller par år, kan med besparing göras för 2 à 300 Rdr Rgs. Öfwer Panamanäset war i början det beswärligaste af hela resan, då hwarken ordentliga wägar funnos eller åkdon och dragare woro att tillgå för de till denna sidan af näset först ankomne Transporter af Guldsökare. Många dogo af hunger och trötthet och alla ångrade att de företagit den äfwentyrliga färden. De som lyckligt hunno till näsets andra sida, blefwo narrade på ankomsten af de fartyg, som sedan skulle fortskaffa dem till San Francisco. — Numera hafwa ej allenast bestämde Ångfartygsturer ordnat sig å ömse sidor af näset, utan är äfwen såwäl Canal som Jernwäg derigenom under anläggning och kanske redan färdiga. Om klimatet i San Francisco yttrar sig en correspondent sålunda: Det kan ej liknas wid något annat, än det på Afrikas westra kust. Om sommaren och hösten är morgonkylan mest genomträngande och

förstelnande, i följd af den dimma, som nästan alltid omhöljer San Fransisco de första timmarne om dagen.

Omkring åttatiden börjar en smältande hetta, som warar till middagstiden, då en häftig wind uppstår, så stark, att jag aldrig annorstädes sett något dylikt. Den omkringblåsande sanden twingar wandraren att stadna hwarje ögonblick. Denna wind är ihållande till på nätterna och en dag i September eller oktober, ofta begynnande med ett tropiskt klimat, slutar med en kyla lika genomträngande, som en swensk i December. Efter att hafwa swettats om morgonen, darrar man af köld om aftonen, ofta utan medel att wärma sig, ty eldstäder äro mycket rara i San Fransisko. Wintern är lika windig. Ju längre man avancerar in i landet, ju hetare är det och mindre luft under sommarmånaderne, och guldsökarne, som då äro i skogarne, lida betydligt af febrar och af atmosphérens höga temperatur.

Sjette Kapitlet.

Om utwandringens ståndpunkt i Europa 1852.

Såsom jag i det föregående nämnt, har den Europeiska folkströmmen ej allenast några få ut-

gångspunkter hwarifrån den egentligen inskeppar sig till Amerika, och Australien: neml. Liwerpool för England, Havre de Grace för Frankrike, Antwerpen för Holland och Tyskland, Bremen för Tyskland, och Götheborg för Swerige, utan en mängd hamnar af mindre betydenhet, befordrar äfwen med ett och annat fartyg ett eller annat hundrade utwandrare från Europa. Det är derföre omöjligt att beräkna summan af alla utwandrare från Europa, om man och från några håll har säkrare Ziffer-uppgifter. Sådane finnes från följande platser: nemligen år 1852 från Liwer-

pool med 925 fartyg	229,100	personer
från Bremen med 339 fartyg .	58,551	"
" Götheborg med 30 fartyg	3000	"
	290,651	

man kan dock antaga att minst 7 a 800,000, kanske en million personer detta år utwandrat.

Af de som utwandrat ofwer Lifwerpool hafwa

afgått till Förenta Staterne	187,962
" Australien	36,263
" Canada	3,878
" Sydamerika	347
" Nya Braunschweig	328
" Afrika	91
" Westindien	73
" Diwerse ställen	'163
Summa	229,100.

Öfwer 100,000 deraf woro Irrländare. C:ca 31,000 woro tyskar.

Antalet af utwandrare öfwer Liwerpol war år

1833		10,888
men hade 1840 redan stigit till . . .		40,359
1841 potatissjukans första år i Irrland war antalet		48,359
1846	" "	71,517
1847	" "	134,524
1850	" "	174,187
1851	" "	206,015
1852	" "	229,100

Af hwilka nästan alla Irländarne och de fleste Tyskarne gingo till Förenta Staterne, då deremot de till Australien afgångne woro till större delen Engelsmän och Skottar.

Utwandringens oupphörliga ökande för hwarje år uti en allt större och större proportion ger anledning till allwarsamma betraktelser. Det synes att antalet stigit i sådan grad att det på 10 år warit 4ubbladt, wi kunna, om detta skulle fortfara i samma förhållande, räkna att år 1862 skulle nära 4 mill., motswarande hela Scand-halföns befolkning och 1872, 16 mill., motsw. halfwa Frankrikes, utwandra, samt under loppet af deße kommande 20 åren tillsammans en menniskomaßa som i antal motswarade halfwa Europas nuwarande befolkning, eller c:ca 125 millioner och långt ifrån att de länder som emottaga den Europeiska Folkströmmen

ändå derigenom blefwe öfwerbefolkade; dertill skulle fordras det 3dubbla af hela Europas befolkning! Men en annan fråga är; hwad inflytande en sådan folkminskning kan utöfwa på Europas egne politiska förhållanden? swaret tillhör wäl framtiden, men torde redan af närwarande generation blifwa afgifwet.

Slutligen will jag nämna några ord om kostnaden för hela resan, från Swerige till Amerika och bästa sättet, att göra denna resa både billigast och angenämast.

Närwarande priser med Götheborgs fartyg äro: för en person öfwer 12 år 75 Rdr rgs
för Barn under 12 år hälften eller 37 Rdr 24 sk.
Dibarn under 1 a 1½ år få utan afgift medfölja sina mödrar.

Till detta pris erhållas platts i mellandäck, hwarest sängplatsser äro inrättade och afdelade för hwarje passagerare särskildt. Tillräckligt watten 1½ kanna pr. dag, bestås hwarje person och wed till matlagningen samt begagnandet af dertill inrättade spisar, allt för samma betalning, men proviant skall den resande sjelf wara försedd med, och att densamma är tillräcklig för resan, tillser Befälhafwaren å fartyget mycket noga, före afseglingen.

Cajut-passagerare betala 150 Rdr rgs och hafwa då fritt vivres wid Captenens eget bord, men sängkläder få äfwen desse sjelf bestå sig. Desse

kunna för en ensam person (ty familjer hafwa alltid fördel wid att medtaga hela sitt förråd deraf) erhållas här i Götheborg temligen billigt, genom att köpa en filt a 6 Rdr, en madraß och en hufwudkudde stoppade med rörtopp, för 8 a 10 Rdr Rgs och 1 par lakan, ifall man wille bestå sig dylika, för 3 a 4 Rdr.

Någon gång har det lyckats mig att för sällskap af 150 a 200 personer betinga billigare priser, dock aldrig under 70 Rdr Rgs, men då har sällskapet warit lagom att fylla ett helt fartyg. Utom detta pris för passagen, har hwarje passagerare att wid ankomsten till Amerika betala en wiß inträdes-afgift som wanligen här upptages jemte fragten utaf Captenen, hwilken står i answar derför, med en a 2 Dollar. Passagerare som med fördel kunna hitresa Kanalwägen, kunna få kostnaden för denna resa betydligt nedsatta om de förena sig i större sällskaper och i förwäg derom underrätta mig som då här uppgör acord med passande Ångfartyg för deras afhämtning.

Det är en gammal regel att utwandraren bör så widt möjligt ge sig i wäg före midsommar, för att lyckligast komma fram, och erfarna Sjömän påstå, att ju tidigare på wåren man seglar från Swerige, ju hastigare resa bör man göra. Dock finnes ingen regel utan undantag, ty ett fartyg som förlidet år i slutet af Juli afseglade, gjorde den snabbaste resan af alla under året till New-York af-

gångna. Men för inwandrande Bönder är alltid lättare att skaffa sig lönande sysselsättning då de framkomma under sommaren än under wintern.

Pris: 1 R:dr Banko.

LIBRARY OF CONGRESS
0 011 272 471 0